Holden#Modern

Sınırsız Ülke

Patricia Engel

3. Baskı

Çeviren Elif Nihan Akbaş

holden

"Savaşın ve göçün ayırdığı Kolombiyalı bir ailenin oldukça güçlü ve aydınlatıcı hikâyesi." – **Reese Witherspoon**

"Engel, belgesiz göçmenlerin gölgede kalan yaşamını etkileyici bir biçimde anlatıyor... İnsanın içine işleyen, güzel bir roman." – **People Magazine**

"Engel, anlatımı en karanlık köşelerde bile ışıldayan yetenekli bir anlatıcı." – **The Washington Post**

"Yazım kıvrak ve heyecan verici... And manzaralarına ve mitolojisine, Kolombiya'nın uzun şiddet tarihine dair samimi ve titizlikle ifade edilmiş tasvirleri var. Kesinlikle okunması gereken bir roman." – **New York Times Book Review**

"Patricia Engel bir harika; romanları keskin kontrolün, içe işleyen ve nazikçe uyandırılan duyguların mucizesi. *Sınırsız Ülke* özlem, aile, aidiyet ve fedakârlık kavramlarını zarifçe ve anlaşılır bir biçimde çözümlerken beni perişan etti. Bu kitap, bir kâhinin soğukkanlılığı ve berraklığıyla günümüze, şu ana sesleniyor." – **Lauren Groff**

"Elmas keskinliğinde bir roman... Çarpıcı cümleler, canlı bir dil ve sizi soluksuz bırakacak temposuyla *Sınırsız Ülke* mitlere de dalıyor. Hem derin hem de güzel. Bu kitapta yolunu kaybetmiş tek bir sözcük bile yok." – **The Today Show**

"Engel'in kapsamlı romanı, insan eliyle çizilmiş sınırların parçaladığı Kolombiyalı bir ailenin üç neslini anlatıyor... And mitleri ve belgesiz yaşamın acı gerçeklikleri arasında mükemmel dokunmuş. *Sınırsız Ülke*, daha iyi bir yaşam için ödenen akıl almaz bedellerin nefes kesen hikâyesi." – **Esquire**

"Hem sürükleyici bir aşk hikâyesi hem de trajik bir dram olan *Sınırsız Ülke*, Amerikan Çamuru'nun anlatamadığını anlatmayı vadediyor: Amerikan Rüyası'nın, milliyetçi bir ülkede neye benzediğine dair otantik bir bakış açısı." – **Elle**

"Muhteşem, etkileyici bir roman." – **New York Post**

"Engel'in temposu nefes kesiyor. Altı üstü 200 sayfada üç nesli anlatıyor. Ama sık sık da hem zamanı hem de insanın kalbini durduran anlara yer veriyor. *Sınırsız Ülke* yılın en etkileyici kitaplarından biri olmaya aday." – **A.V. Club**

"Net, etkileyici ve çok iyi hesaplanmış bir roman *Sınırsız Ülke.* Karma göçmenlik statüsündeki bir ailenin üyelerinin hayalleri, araya giren mesafeler, sevgi bağları ve anılar arasında gezinen hikâyelerinin peşine düşüyor. Patricia Engel, muazzam yetenekleri olan etkileyici bir yazar." – **Lisa Ko**

"Engel'in üslubuna uzun zamandır hayranım ve yeni kitabı da o hayranlığı iyice sağlamlaştırdı. Zarafetle anlatılmış bir aile, savaş ve göç hikâyesi. Giderek daha da bölünen ülkemizin istediği ve okumaya ihtiyaç duyduğu bir roman bu." – **R.O. Kwon**

"Engel'in bölünmüş bir Kolombiyalı aileyi anlattığı bu canlı hikâye, tam da okumamız gereken bir kitap. İçinde hem umut hem de kalp kırıklığı barındıran, nadiren görülebilecek bir göçmen romanı." – **Kirkus Reviews**

"Engel bakışlarını bir ailenin hikâyesine çeviriyor ama kesinlikle röntgenci bir bakış değil bu. Anlatım dili aralıklı ve rahat olsa da dokunaklı gözlemlerle dolu... Tam Isabel Allende ve Valeria Luiselli okurlarına göre." – **Book Reporter**

"Unutulmaz bir satır: "Rahibeyi bağlamak onun fikriydi." Hikâyeyi âdeta bir top atar gibi açıyor ve sonra geçmişle şimdi arasında gidip gelmeye başlıyor. Farklı sesler tarafından, farklı perspektiflerle anlatılan bir hikâye." – **Booklist**

"Göçmenliğe ve Kolombiyalı diasporasına dair çok iyi bir roman... Engel'in keskin, korkusuz anlatımı anlayışla birleşiyor ve kendinden emin, çok yönlü bir yapıyla ışıldıyor. Müthiş bir başarı bu." – **Publishers Weekly**

"Merak uyandıran, iç içe geçmiş bir hikâye; hem gerçek yaşam çıkarımları hem de manevi anlamlarla dolu... Engel her birinin kendine has bir hikâyesi olan bu karakterleri bir araya getirirken çok iyi iş çıkarmış." – **BookPage**

"Zarafetle yazılmış... İnsanın kalbini sızlatıyor ve içine işliyor. Kesinlikle okunmalı." – **Boston Magazine**

"*Sınırsız Ülke* bugünlerde kendimize sorduğumuz göç, aile ve geleceğe dair vizyonumuzla ilgili soruları berraklaştıran güçlü ve dokunaklı bir kitap. Patricia Engel, Amerikan Rüyası'nı oluşturan indirgemeci görüşe unutulmaz ve acımasızlık derecesinde dürüst bir yanıt vermiş." – **Maaza Mengiste**

"*Sınırsız Ülke* hem güncel hem de zamansız bir roman. Patricia Engel o güzel üslubuyla göçmenlik tecrübesinin cesaretini ve karmaşıklığını dile getirmiş, iki ülke ve iki dil arasındaki bir yaşamın, bir aile ve aidiyet arayışının zorluklarını gün yüzüne çıkarıyor." – **Jennifer Clement**

"Patricia Engel'in yazdığı her şey güzellik ve güçle parlıyor. Anlatımı muazzam ve karakterleri acı verecek denli canlı." – **Carolina de Robertis**

"Ne müthiş bir roman bu! Aileye, bağışlayıcılığa ve aşka dair bir hikâye ama bir yandan da merhametsiz bir çağda göçmen olmanın korkutucu bilinmezlikleriyle ilgili. Ama *Sınırsız Ülke*'nin her satırında merhamet var. Hani şu sıra dışı kurgularda kendini gösteren dokunaklı, alttan alta akan merhamet. Patricia Engel harika bir yazar ve *Sınırsız Ülke* onun şimdilik en iyi romanı." – **Idra Novey**

Holden Modern #07
● Holden Kitap, 2024

SINIRSIZ ÜLKE
Patricia Engel

Özgün Adı
Infinite Country

Bu eserin Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığı ile alınmıştır.

İlk Basım Ocak 2024
Üçüncü Basım Şubat 2024

Yayın Yönetmeni Baran Güzel
Çeviren Elif Nihan Akbaş
Yayına Hazırlayan Dilara Alemdar
Kapak Barış Şehri
Sayfa Tasarımı Deniz Tugay

ISBN 978-625-99930-2-7

Baskı ve Cilt MD Ofset Matbaacılık Yayıncılık
Tel: (212) 483 34 22 Matbaa sertifika no: 50194

Holden Kitap
Rasimpaşa Mah. Elmalıçeşme Sok. No: 23/8 Kadıköy/İstanbul
e-posta holden@holdenkitap.com
Yayınevi Sertifika No 45027

@holdenkitap
www.holdenkitap.com

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

SINIRSIZ ÜLKE

Patricia Engel

Çeviren
Elif Nihan Akbaş

Roman

holden

Patricia Engel

ABD'de Kolombiyalı göçmen bir ailenin kızı olarak dünyaya geldi. 1999'da New York Üniversitesi'nden mezun oldu. İlk kitabı *Vida*, Pen/Hemingway Ödülü'nde Young Lions Fiction Awards finalisti oldu. Kolombiya'daki ulusal kitap ödülü The Premio Biblioteca de Narrativa Colombiana'yı kazandı. İlk romanı *It's Not Love, It's Just Paris* ile International Latino Book Award'u kazandı. *The Veins of the Ocean* ile Dayton Literary Peace Prize'ı aldı. Öyküleri *The Best American Short Stories*, *The Best American Mystery Stories*, *The O. Henry Prize Stories* gibi seçkilere girdi. *Sınırsız Ülke* romanıyla New American Voices Award'u kazandı, Dublin Literary Award'un uzun listesine girdi. Bu romanı aynı zamanda Goodreads'te 2021'in en iyi on romanı arasında yer aldı. Yazar aynı zamanda Miami Üniversitesi'nde yaratıcı yazarlık dersleri vermektedir.

Elif Nihan Akbaş

1984'te Çorlu'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun oldu. 2007'den beri çevirmenlik ve editörlük yapıyor. Yayımlanmış 50'den fazla kitap çevirisi bulunan Akbaş'ın tercüme ettiği yazarlardan bazıları: Hilary Mantel, George Orwell, Mark Twain, Arthur Conan Doyle, A.S. Byatt.

Annem, babam ve kardeşim için

Mi patria es la tierra.[1]
– Arturo Salcedo Martinez, *Sentido de Patria*

Diaspora benim ruh halim.
– R. B. Kitaj, *First Diasporist Manifesto*

1 (İsp.) Benim vatanım topraktır. (ç.n.)

BİR

Rahibeyi bağlamak onun fikriydi.

Yatakhanenin ışıkları her gece onda kapatılırdı. Odalarına kilitlenen kızlara uyumadan önce ölü gibi sessiz olmaları, sabah ayini için şafak sökerken kalkmaları emredilirdi. Rahibeler sessizliğin bir silah olduğuna inanır, kızlara ancak sessiz kalarak bu dünyanın cazibelerinin uşağı olmadan iç dünyalarının derinliklerini keşfedebileceklerini öğretirlerdi.

Fakat rahibelerin hepsi korkunç değildi. Talia, bazılarını çok severdi. Hatta hapishanedeki hükümlüleri son derece tertipli hanımefendilere dönüştürme konusundaki başarılarını takdir ediyordu. Burası bir devlet kurumuydu. Genç suçlular için bir ıslahevi. Bir manastır ya da eskiden olduğu gibi bölge kilisesine bağlı bir okul değildi. Dini görevi olmayan çalışanlar, rahibelere laikliği hedeflemelerini hatırlatırdı ama rahibeler, vazifelendirildikleri bu dağlarda, okulu diledikleri gibi yönetirlerdi.

Kızlar, gündüzleri rahibelerin gözetimi altında mahzun bakışlarını prova ederlerdi. Gri eşofmanlarını giyip saçlarını sımsıkı toplayarak gündelik işlerini yerine getirir, derslere, terapi seanslarına, meditasyon gruplarına katılırlardı. Dedikodu ve temas yasaktı ama göz önünde olmadıklarında ikisini de yaparlardı.

Geceleri yatakhanenin karanlığında pencere camından içeriyi aydınlatan ay ışığının etrafında toplanıp fısıldaşırlardı. Rahibeler odalarının önündeki koridorda devriye gezdiğinde, ustalıkla dilsiz kesilir, dudak okur, kendi işaret dillerini oluşturur, kedi gibi sessizce hareket eder ve hırsızlar gibi parmak ucunda yürürlerdi.

Alt kattaki rahibelerin ayak seslerini dinler, ahşap yer döşemelerinin titreşimlerini hissederlerdi; gözetmenlerinin şafak vakti cezalandırmayı planladıkları kural ihlalcisi, bozguncu arayışının sesleriydi bunlar.

Kaçtıkları gece kızlar kasten gürültü yaptılar ki nöbetteki rahibe onlara sessiz olmalarını söylemeye gelsin. Gece nöbeti sırası Rahibe Susana'daydı. Tesise sonradan gelen, başarısızlığa uğramış başka bir yaşamın kalıntısını taşıyan pek çok rahibe vardı. Söylentilere göre Rahibe Susana da bir zamanlar evliydi ama kocası, çocuk doğuramadığı için onu boşamıştı.

Plan Talia'dan çıkmıştı. Ya da belki babasının da hakkını teslim etmek gerekir. O öğleden sonra yönetim ofisinden babasını araması için nadiren verilen izinlerden birini almıştı. Ailelerle iletişim kısıtlıydı çünkü personel, ailelerin kızları kötü etkileyebileceğine inanıyordu. Talia, Mauro'nun onu kurtaracak ve cezasını iptal edecek bir yol bulduğunu söylemesini umuyordu. Para cezasını ödediğini ya da kapıcı olarak çalıştığı binanın zengin sakinlerinden birini onun için bir iyilik yapmaya ikna ettiğini söylemesini.

İnsan, özellikle de kimilerinin katil olmasına ramak kalmış reşit olmayan gençlere özel hapishanemsi bir yerde, kimin kulak kabarttığını asla bilemezdi. Talia da Mauro da sözlerine dikkat ederek konuşmuşlardı. Mauro her şeyi denediğini söylemişti. Yapabileceği başka hiçbir şey yoktu. Talia anladı. Kendini bu hapishaneden, bu ülkeden kurtarmak ona kalmıştı.

Başka bir kızın da yardımıyla bir saat boyunca yatak çarşaflarını yırtıp tel gibi sımsıkı, ipince burdu. Karanlığın içinde bine kadar saydı, sonra diğer kızlara, "Yangın! Yangın! Yangın!" diye bağırmaları için işaret verdi.

Rahibe Susana kapı eşiğinde belirdiğinde Talia başının üzerine bir yastık kılıfı geçirerek onu arkadan yakalamak için bekliyordu. Soluk alması için kılıfta delik açmışlardı çünkü kimseyi

öldürmek istemiyorlardı, sadece onu korkutup yavaşlatmak istiyorlardı. Talia rahibeyi tutarken diğerleri de onu çarşaf parçalarıyla bir sandalyeye bağladılar. Başka bir kız, çığlıklarını boğsun diye dişlerinin arasına çorap tıkıştırırken Talia rahibenin sıcak soluğunu ellerinde hissetti.

Talia, bir ay önce ıslahevine geldiğinde Rahibe Susana onu odasına çağırmış ve karşısındaki on beş yaşındaki kıza hayatını incelediğini söylemişti. Masasının üstündeki polis raporları ve psikolojik değerlendirmeler içeren o ince dosya Talia'nın hayatı hakkında herhangi önemli bir bilgi verebilirmiş gibi.

"Buradaki diğer kızlar gibi değilsin," diye başlamıştı söze.

Hayır, öyleyim, demek istemişti Talia. Diğer kızları küçümsemek pahasınaysa istisnai bir muamele görmek istemiyordu.

"Seni böyle korkunç bir şey yapmaya itenin içindeki adalet arzusu olduğuna inanıyorum. Ama bir adamı ciddi şekilde yaraladın. Onu kör edebilirdin."

Bir duraksama. Koridorun aşağısındaki kafeteryadan gelen takırtılar. Talia, Rahibe Susana'nın cevap beklediğinin farkındaydı. Belki de bir inkâr. Ama daha büyük ihtimalle bir suçluluk itirafı. Rahibeler her zaman pişmanlık duygusunun peşindelerdi.

"Değişmek istiyor musun? İnanç ve disiplinle her şey mümkündür."

Talia aptal olmadığı için evet dedi.

***

Kızlar Rahibe Susana'yı, her akşam onları kilitlemek için kullandığı anahtarla kendi odalarına kilitlediler. Sabaha kadar kimse onu ya da kızları aramayacaktı. Rahibeler ve diğer personel onların ıslahından ve güvenliğinden sorumluydular. Mülkte güvenlik görevlileri vardı ama hepsi erkek olduğu için rahibeler kızlar onlara tutulmasın ve oğlanlar da onları baştan çıkarmaya çalışmasın

diye hepsini ön kapıda tutuyorlardı. Bu bir ayaklanmadan, kızların erkek hapishanelerinde sürekli yaşandığı gibi ayaklanıp binayı kuşatma altına almalarından daha büyük bir tehditmiş gibi. Kadınların kadınlar arasında daha güvende olduğu yanılsaması.

Kızlar yeniden sessizleştiler. Her odada on iki kız kalıyordu ve binada, her biri farklı bir köşede bulunan dört yatakhane vardı. Her yatakhane nöbetçi rahibelerin ve personelin kontrolündeydi. Diğer kızları tanıyorlardı. Her gün onlarla birlikte derslere girip yemek yiyorlardı. Ancak o gece onları düşünmeyeceklerdi. Hatta Talia artık birlikte kaçmayı planladığı kızları da düşünmeyecekti. Dikkatsiz ya da yavaş davrananlar özgürlüğünü tehlikeye atabilirdi. Onlar sevgililerinin, arkadaşlarının ya da onları saklamaya gönüllü akrabalarının yanına kaçacaklardı. Ama Talia'nın Bogotá'ya dönerek havaalanına gitmek ve Kolombiya'dan kaçmak için bir haftadan az zamanı kalmıştı.

Planladıkları gibi spor sahalarından geçip kırık camlar döşeli beton duvarın üzerinden yola kaçmak üzere arka bahçeye açılan servis merdivenlerine yöneldiklerinde Talia gruptan ayrıldı, doğuya doğru koşturarak avluyu aşıp, kapıdan vadiye kıvrılarak inen ağaçlıklı yola çıktı.

Son hamlesinden önce bir gölgede nefeslenirken hapishane yolunun kenarındaki bekçi kulübesindeki nöbetçileri gördü; küçük bir televizyonun parıltısında hipnotize olmuşlardı. Bir tür polis olduklarını düşündü. Silah taşıyorlardı ve kızlar, kaçmaya çalışırken yakalanırlarsa o adamların peşlerine düşeceğine ve onları bacaklarından vuracaklarına inanıyorlardı.

Çamurlu yollardan ve çalıların arasından geçerek sisin içinde tek başına koştu. Birkaç gündür yağmur yağmadığından çamur azdı. Gece yaratıklarının seslerini duyuyordu. Kurbağalar. Baykuşlar. Bağrışan böcekler. Ağaç örtüsünün altındaki kemirgenlerin ve yarasaların hışırtısı. Bir saat geçti. Belki iki. Işıklar arttı. Ormanın oluşturduğu perdenin arasından aydınlatılmış bir yol

göründü. Bir arazinin sınırlarına fazla yaklaştığı konusunda onu uyaran köpeklerin havlamasını duyana kadar bu yolu izledi, sonra tepeden aşağıya, caddeye indi.

O çuval gibi esaret üniformasının içinde, yüzünde kararlılıktan ziyade kaybolmuş bir ifadeyle yürürken arabayla yanından geçseydiniz, onun kötü kızlar için dağda kurulan bir okuldan, yapım aşamasındaki suçluları ıslah edeceğini söyleyen bir yerden kaçmış olduğunu düşünmezdiniz.

Diğer kızların izleyebileceği herhangi bir güzergâhın çok uzağındaki bir benzin istasyonuna vardı, kamyonunun deposunu doldurmakta olan eskitilmiş kotlu tonton bir adama yaklaşıp onu gideceği yere bırakıp bırakamayacağını sordu.

"Nereye gidiyorsun?"

"Burası dışında neresi olursa." Tek bildiği, tesisin Santander'de bulunduğu ve en yakın kasabanın San Vicente de Chucurí olduğuydu.

Adam sakalını sıvazladı. "Sana bir tavsiye. Bir yabacıya asla *neresi olursa* gideceğini söyleme."

"Güneye gitmem gerek. Tunja'ya gitmeyi umuyorum ama oraya gitmek için her güzergâhı kullanabilirim." Polis sonradan adamı sorgularsa diye adama başkente gideceğini söylemek istemedi. En azından Tunja'dan evinin yolunu bulabileceğini biliyordu.

Adam Aratoca'ya gittiğini ama onu Barichara'ya kadar bırakabileceğini söyledi. Oradan onlarca turist ve otobüs geçiyordu, yani güneye inmenin bir yolunu rahatlıkla bulabilirdi. Ama adam gün doğumuna kadar yola çıkmayacaktı. Tekrar yola düşmeden önce birkaç saat uyuması gerekiyordu.

Talia ormana dönmek istemedi. Polis çok geçmeden kızları aramak için dağdaki bütün sarmaşıkların ardını aramaya başlardı. Adama onun için sorun olmazsa yanında bekleyebileceğini söyledi. Adam benzin doldurmayı bitirince kamyonu istasyonun arkasındaki toprak yola çekti ve kıza peşinden gelmesini söyledi. Talia,

adam yolcu tarafının kapısını açmak için uzanana, ardından kendi koltuğunu arkaya yatırarak uyku pozisyonu alana dek bekledi.

"Sen de aynısını yapabilirsin," dedi adam gözleri kapalıyken. "Sana dokunmam. Söz veriyorum. İki kızım var. Senin kadar küçük değiller ama benim için hâlâ bebekler."

Talia'nın duraksaması büyük oranda göstermelikti. Adam böyle bir söz vermese bile aynısını yapar, kamyona biner, koltuğunu başı pencereden görünmeyecek kadar yatırır ve gözden kaybolurdu.

***

Olay El Campín futbol stadyumunun yakınlarındaki bir kafenin arkasında gerçekleşti. Talia, birlikte sinemaya gitmek için arkadaşı Claudia'nın vardiya çıkışına gitmişti. Restoranın yanındaki dar sokakta, konuşurken zaman zaman tükürmesine ve anlamadığı argo kelimeler kullanmasına rağmen tatlı bulduğu bir garsonla sigara içerek bekliyordu. Mutfak çalışanlarından iki çocuk da moladaydı ve sokağın köşesindeki çöp tenekesinin yanında sohbet ediyorlardı.

Talia yakında Bogotá'dan temelli gideceğini söyleyerek böbürleniyordu. Annesi nihayet kuzeye gitmesi için uçak biletini alabilmişti. Ailesinin diğer yarısıyla tanışacaktı. New York'u, filmlerdeki ve müzik videolarındaki tüm o havalı Amerikan saçmalıklarını görecekti. Garson ona çok şanslı olduğunu söyledi ve her şeyi ona yazmasını istedi. Talia yazmayacağını bile bile, olur, dedi.

Mutfak çalışanları çöp tenekelerinin yanında yere çömelmiş bir şeye bakıyorlardı. Kaldırım mide bulandırıcı bir çamur ve ölü hamamböcekleriyle kaplıydı. Adamlardan biri mutfağa dönmek için uzaklaştı. Talia adamın az önce durduğu yerde turuncu, tüyleri keçeleşmiş küçük bir kedi gördü. Kediyi daha iyi görebilmek

için garsonla birlikte yaklaştılar. Talia kediyi eve götürmeye, babasını kendisi ülkeden gittikten sonra kedinin ona arkadaşlık edebileceğine ikna etmeye niyetlendi.

Her şey saniyeler içinde oldu. İçeri giden mutfak çalışanı elinde bir tasla geri döndü, hızlı adımlarla ilerledi ve kimse neler olduğunu soramadan dumanı tüten sıvıyı kedinin üzerine boşalttı. Kedi buharın altında kıvrandı. Eti pişti. Tüyleri büzüştü. Çıt çıkarmadan öldü.

"Ne yaptın sen?" diye bağırdı Talia ama adam gülmekle yetindi, sonra da ölü hayvanı ezilmiş bir konserve kutusu gibi çöp tenekelerine doğru tekmeledi.

Talia kendisini ele geçiren şeyi ancak yeraltından gelen bir refleks olarak tanımlayabilirdi. Topraktan gelip vücuduna dolan bir harekete geçme güdüsü hissetti. Aceleyle mutfak kapısından içeri girdi. Garson ve mutfak çalışanları onun Claudia'ya şikâyette bulunmaya gittiğini düşünmüş olmalıydılar. Ama o ocaklara doğru ilerledi, içinde kızmış yağ olan bir tencere buldu, tıpkı adamın yaptığı gibi tezgâhtan büyük bir kâse alıp tencereye batırdı ve buharın bileğini sıyırdığını hissetti. Sokağa çıktı ve yeterince yaklaşınca kedi katilini hedefleyerek kâseyi çevirdi. Kâsenin içindeki yağ, adamın kafatasından omuzlarına, kollarından ellerine aktı. Adam uluyarak ve kıvranarak yere düştü, elleri ve parmakları anında tatlı patatesler gibi şişti.

Talia'yı yakalamaları gerekmedi çünkü kaçmaya çalışmadı. Adamın ölmeyeceğini biliyordu. Onu öldürmek isteseydi ocaktaki tencerenin tamamını kafasından aşağı döker ya da eline bir kâse değil de bıçak alırdı. Mutfak çalışanları adamın etrafına toplanıp dua etmeye başlarken Talia da binaya yaslanarak bundan sonra olacakları bekledi.

Ambulans çabuk geldi. Polisin gelmesi biraz daha uzun sürdü, ki bu normaldi. Paramedikler adamı –o zamana kadar Talia adamın adının Horacio olduğunu öğrenmişti– bir örtüye sardılar zira

adam hezeyan geçiriyordu. Polis Talia'yı kelepçeledi ve tanıkların ifadelerini aldı. Claudia dışarı çıkıp birisinin ona neler olduğunu anlatması için yalvarırken diğer çalışanlar, müşteriler ve sokaktan geçenler de neler olup bittiğini görmeye çalışıyorlardı.

İşlediği suç şehirde haber olurken Talia'yı bütün gün ve gece boyunca nezarette tuttular. Televizyondaki akşam haberlerinde olaya kısaca değinildi ve matbu yayınların yerel bölümlerinde birkaç paragrafla bahsedildi. Onu dört başka kızla beraber loş bir odada tuttular. Kızlar uyuşturucu suçlamasıyla tutuklandıklarını söylüyorlardı ama güven olmazdı. Talia'ya onun neden tutuklandığını sorup durdular ve o da bilmediğini söyledi. Ta ki kızlardan biri Talia'nın başını köşedeki tuvalete sokana kadar. O zaman onlara gerçeği anlattı.

Sabah olduğunda babasının gözetiminde serbest bırakıldı, ilk kez suç işlemenin bir avantajıydı bu. Basın ergen bir kızın bir adamı yakma hikâyesini çoktan ardında bırakıp gerçek cinayetlere ve haftanın siyasi yozlaşma skandalına geçmişti bile. Ama Talia babasının evde sakladığı gazete kupürlerini gördü. İçlerinde yanık Horacio'nun renkli fotoğrafları da vardı, yüzü kızarıp pespembe olmuştu, bandajların altından derisi pürüzsüz ve parlak görünüyordu. Gazeteciler adını vermeden sebepsiz bir öfkeyle ona saldıran kızdan bahsetmiş, işlediği suç bir yetişkin kötücüllüğü taşıdığı halde çocuk olarak yargılanıp cezalandırılacağını eklemişlerdi. Kimse kediden bahsetmemişti.

Talia, korkunç şeyler yapan insanların nasıl kurban olabildiklerini ve kurbanların nasıl korkunç şeyler yapan insanlar olabileceğini düşündü. Muhabirlere konuşan tanıklar daha önce pek çok kez restoranın çevresinde arkadaşını beklerken gördükleri kızın bir anda kafasında bir şalter atmış gibi davrandığını anlatmışlardı. Claudia bile sevgili arkadaşının böyle bir zalimlik yapabildiğine inanamadığını söylemişti. Talia Claudia'nın bu söylediğinde samimi olup olmadığını merak etti. Claudia'nın annesi de Amerika

Birleşik Devletleri'ndeydi ve Talia gibi o da büyükannesi tarafından büyütülmek üzere Kolombiya'da bırakılmıştı. İkisi de iyi öğrencilerdi. Ara sıra okuldaki zayıf kızlara sataşmak, bir keresinde El Centro Andino'dan güneş gözlüğü çalmak ya da diğer mahallelerden gelen oğlanlara yalan söylemek, kendilerine ait olmayan isimler ve aksanlar uydurmak gibi suçları vardı yalnızca.

Talia dağdaki tesise kabul edilmeden önce bir dizi değerlendirmeden geçmişti. Hiçbir zaman ilaç tedavisi görmemişti. Bir doktor ona intiharı düşünüp düşünmediğini sorduğunda, "Kim düşünmez ki?" diye cevap verdiğinde bile. Terapistlerin ve sosyal hizmet görevlilerinin kafaları karışmıştı. Daha önce herhangi bir suç işlememiş ya da ihlalde bulunmamış bir kız nasıl böyle bir şiddet eylemi gerçekleştirebilirdi? Islahevindeki kızların çoğunun sabıka kaydında uyuşturucu kullanımından hırsızlığa, kundaklamadan çetelerle iş tutmaya ya da kardeşlerini yahut ebeveynlerini suiistimal etmeye kadar sayfalar dolusu kanunsuz davranış vardı. Horacio'ya zarar verme dürtüsünün bir yerlerden gelmiş olması gerektiği konusunda hemfikirlerdi ama Talia evde de okulda da örnek gösterilecek biriydi. Sicili inkâr edilemez derecede temizdi. Bir dizi travmanın üzerinden geçtiler. Tecavüz. Taciz. İhmal. Silahlı çatışmadan dolayı yer değiştirme. Öksüzlük. Hiçbiri Talia için geçerli değildi. Onlara annesinin yurt dışında olduğunu ve onu daha bebekken Kolombiya'ya geri gönderdiğini söyledi. Ama bu ailevi durum o kadar yaygındı ki travma olarak düşünülemezdi.

Talia kamyonun rutubetli havasını hafifletmek için yolcu tarafındaki camı indirdi, sonra böcekleri dışarıda tutmak için tekrar kapadı. Yeşil tepelerden inerken ihtiyar adam saatte bir ön camda toplanan çalı çırpıyı temizlemek için kenara çekiyordu. Arada sohbet ediyor, sonra susuyorlardı. Sohbetleri sırasında adam

Talia'ya yüklerden aşırmakla suçlanana kadar bir *yanqui*[1] meyve şirketi için taşımacılık yaptığını anlattı. Tek bir muz bile çalmadığına yemin etti.

"Hepimiz masumuz," dedi Talia. Bazen buna inanıyordu.

Bir süre sonra adam gözlerini yoldan ayırmadan, "Kaçtığın şey her neyse mesele ciddi olmalı," dedi Talia'ya. "Ne paran ne de telefonun var ve birilerine iyi olduğunu haber vermek için benimkini kullanmak da istemedin." Bir itiraf almayı başaramayınca tekrar denedi. "Bana güvenebilirsin. Sır saklamakta çok iyiyimdir."

"Beni yetiştiren büyükannem ondan hafızasını çalan bir hastalık yüzünden ölüyor, dolayısıyla zaman algısını kaybetti ve kimseyi hatırlamıyor." Büyükannesinin çoktan ölmüş olması dışında söylediklerinin hepsi doğruydu ve Talia, bu dünyada bir nefes daha alabilsin diye Perla'ya ciğerlerini verirdi. "Annemle babam kindarlıkları yüzünden onu ziyaret etmeme izin vermiyorlar çünkü büyükannem onların evliliklerini hiçbir zaman onaylamamış. Telefonuma ve parama el koydular. Ben de bu dünyadan ayrılmadan önce büyükannemi son bir kerecik görebilmek için kaçmak zorunda kaldım. Oraya vardığımda beni tanımayabilir ama bir parçası, onu seven birilerinin yanında olduğunu anlayacaktır."

Adam gözünden akan bir damla yaşı sildi ve en büyük pişmanlığının karısını, kızlarının annesini, başka bir kadın için bırakmak olduğunu itiraf etti. Hatasını fark ettiğinde çok geç olmuştu. Onu geri kazanamamıştı. Hâlâ onu affetmesini umarak karısını görmek için Aratoca'ya gidiyordu.

"Peki diğer kadın bu konuda ne diyor?"

"Hiçbir şey demiyor. Öldü."

Talia'nın daha önce yalnızca haritalarda gördüğü ve bir daha hiç görmeyeceğini bildiği kasabaların tabelalarını geçtiler. Bir kontrol noktasına yaklaşırken durmak için yavaşladılar.

1 (İsp.) Yanqui, Latin Amerika ülkelerinde ABD vatandaşları için kullanılan bir ifade. (ç.n.)

"Artık ordu durduruyor," dedi yaşlı adam, "ama kısa süre önce burada gerilla olurdu. Sanki aralarında bir fark varmış gibi. En kötüsü de bu çocuklar hiç yol yordam bilmiyorlar."

Kamuflajlar içindeki genç bir asker adamın camına yaklaştı. "Nereye gidiyorsunuz?"

"Aratoca. Orada yaşıyoruz."

Asker makineli tüfeğiyle Talia'yı gösterdi. "Kız kim?"

"Yeğenim."

Asker Talia'ya baktı. "Doğru mu?"

"Evet, babamın kardeşi." Zihninde bir an başka bir yaşamın; halaların, amcaların ve kuzenlerin olduğu, hiç tatmadığı bir yaşamın hayali belirdi.

Asker geri çekildi, silahını yere doğrulttu, ileride yolu kesmiş olan diğer askerlere kamyona yol vermelerini işaret etti. Yokuş aşağı inen yol benzin, duman ve ıslak toprak kokuyordu. Talia, polislerin onu tutuklamak için eve gelişlerini hatırladı. Birkaç kıyafet alıp alamayacağını sormuştu ama polisler buna gerek olmadığını söylemişlerdi. Kaçmayı düşünmüştü ama binanın tek çıkışı vardı ve onu da polisler tutmuştu. Sonra dağa doğru uzun bir araba yolculuğu yapmışlardı. Yakın zamanda ceza almış altı kızdan biri canlı hayvan gibi götürülüyordu, bilekleri plastik kelepçelerle bağlanmıştı. Minibüsün camı siyah boyalı olsa da ıssız toprağın kokusundan evinden çok uzakta olduğunu anlamıştı.

İKİ

Sosyal hizmet görevlisi tesisi bir yaz kampı olarak tanımladı, Santander tepelerinde küçük bir yatılı okul. Hükümet tarafından yönetilse de bir inziva yeri. Kızların zamanı gelip de normal okullarına döndüklerinde geri kalmamaları için akademik dersler vardı. Kadın, Mauro'ya kızının genellikle daha sert tesislere gönderilen daha düşük *estrato, comuna* ya da *invasione*'den[1] kızlar gibi muamele görmediği için minnettar olması gerektiğini söyledi. Mauro buranın seçilmişler için ikinci değil yüzüncü şanslar ülkesi olduğunu, uyuşturucu kaçakçılarının senatör ve senatörlerin uyuşturucu kaçakçısı, katillerin başkan ve başkanların katil olduğu bir unutkanlar ulusu olduğunu söylemesine rağmen, kadın Talia'nın orta sınıf kabul edildiğinden dolayı kefaret yolu açık olmak üzere sadece altı ayla cezalandırıldığını söyledi.

Mauro kilit altında olmanın nasıl bir şey olduğunu biliyordu. Ne çocuklarına, ne de Elena'yla Perla'ya bahsetmişti bundan. Et dolabı kadar soğuk bir ambarda tutulan adamlar. Banyo, battaniye ve yemeğe kısıtlı erişim. Elena'nın ya da çocukların yanına değil, yabancıların cehennemle eşdeğer gördükleri topraklara salınma hayali.

Ev.

Talia küçükken babasına sık sık bu kelimenin anlamını sorardı. *Ev.* Bazen bunun bir daire ya da bina olduğu, insanın uzun bir günün sonunda döndüğü yer olduğunu anlardı. Uzun zaman

1 (İsp.) Sırasıyla tabaka, komün ve istila anlamlarına gelen kelimeler. (ç.n.)

önce orayı terk etmiş olsalar da insanın ailesinin yaşadığı yerdi ev. İnsanın kendini en rahat hissettiği yer. Tüm bu kavramlar, Talia'nın eve dair ilk hissiyle çelişiyordu. Talia'ya göre ev, büyükannesi Perla'nın yaşadığı evdi. Mauro'nun, ancak büyükannesi, ve uluslararası hatlar üzerinden konuştuğu annesi Elena, izin verirse ziyarete geldiği bir yer.

Elena, Talia'nın kardeşleri Nando ve Karina'yla birlikte uzaklardaydı. Talia telefonda annesiyle konuştuğunda annesi Kolombiya'dan genellikle ev olarak bahseder ama kızının yanlış anlamaması için hızla Amerika'nın da artık evleri olduğunu eklerdi. "Burası *senin de* evin," derdi Talia'ya, "çünkü sen burada doğdun."

Yıllar sonra, artık Talia ve Mauro, Perla'nın eski evinde yaşarlarken, babası uykudan önce dualarını etmek için odasına geldiğinde Talia babasının göğsüne sıkıca sarılmıştı. "Benim evim sensin," demişti. "Annem beni senden ayırsa bile ben hep sana döneceğim."

Kuzey Amerika'ya gitmek üzere oradan ayrılmayı uzak bir tehdit olarak algılayan bir kızdı. Günün birinde isteyebileceğini hayal bile edemediği bir şey. Ama bir gün işler değişti. Mauro, birlikte yabancı filmler ya da altyazılı televizyon programları izlerken Talia'nın yüzündeki ifadeyi fark etti. O su götürmez, mutlak büyülenmeyi. Sohbet ederken nasıl araya İngilizce sözcükler katmaya başladığını. Mauro arzunun dizginleri ele alışını, Talia'nın onunla yaşadığı tanıdık ama eskimiş hayata nasıl tepeden bakmaya başladığını gördü.

Hem Elena'yı hem de Talia'yı ülkelerine sinirlendirdiği için kendini suçluyordu. Sömürgeleştirilmiş ülkeleri sanki herhangi bir ülkeden daha talihsizmiş gibi ülkedeki ikiyüzlülüğün kanıtlarını göze sokmaktan kendini alamazdı. Hepsini geri almak isterdi. Özellikle de Mauro'yla tanışana kadar çamaşırhanede Perla'ya yardım etmenin ötesinde bir gelecek göremeyen, en fazla bir okul gezisiyle Villavicencio'ya kadar gidebilen, Cartagena'yı ziyaret

etmeyi Roma'yı ziyaret etmek kadar inanılmaz bulan Elena'ya ektiği kötücül tohumları.

Bogotá'nın da metropol kılığındaki bir kasabadan farksız olduğunu ve keşfedilecek başka yerler bulunduğunu Elena'nın kafasına sokan Mauro'ydu. Bu dağlar ve kuru vadilerdeki herkes katledilip zorla yerlerinden edilen yerli halkın torunlarıydı. İstilacılardan, onlardan çaldıkları için nefret edebilirlerdi ama ilk istilacıları bilinmeyen yerleri keşfetmeye iten genlerle aynı genleri taşıdıklarını inkâr edemezlerdi. İspanyollar topraklarını işgal etmiş ve adını Nueva Granada koymuşlardı. Soylarını karıştırmışlardı. Kabilelerini öldürmüşlerdi. Eskiden oldukları insanları. Bunun yerine, diye düşünüyordu Mauro, başka bir şeye dönüşmüşlerdi. Yeni Dünya olarak zorla tekrar ele geçirilen topraklara özgü, uyarlanmış insanlar olmuşlardı; tüyleri olmadığı halde hâlâ uçabilen yanmış bir kuş türü gibi.

"Belki de," demişti bir keresinde Elena'ya, "bizler, tıpkı kıtamıza ilk ayak basanlar gibi, bizden alınanı geri almak için okyanusları aşması gereken geçiş yaratıklarıyızdır."

Elena, Mauro'dan daha eğitimliydi ama Mauro'nun kendi düşüncelerinin daha önemli olduğuna inanmasına izin verirdi.

Uyuşturucu ve alkolün en kötü ve en güçlü zararlı maddeler, bir insanın hayatını mahvetme ihtimali en yüksek olan unsurlar oldukları söylenir. Yanılıyorlar. O unsur aşktır.

ÜÇ

Elena ve Mauro'nun çocukluklarında Bogotá, Talia'nın bildiğinden çok farklı bir şehirdi. Çocuk için bombalamalar ve kaçırılmalar çoğunlukla gerillaların işgal ettiği bölgelerde ya da ücra taşra köylerinde yaşanan uzak olaylar, ölü sayıları da haberlerdeki rakamlardan ibaretti. Seksenlerin ve doksanların şiddet fırtınaları artık sadece dergi retrospektiflerindeki ürkütücü görüntülerde ve nostaljik televizyon melodramlarında görülüyordu. Korunup kollanan Talia'nın korkması gerektiğine inanacağı bir şey değildi. Bogotá'da Talia yaşındaki bir kız terörü neredeyse unutabilir, kıtanın üzerindeki herhangi başka bir ülkede yaşanan bir şeymiş gibi davranabilir, kaybolan yüzlerin okul arkadaşlarının aileleriyle hiçbir benzerliği yokmuş ve kaçırılmış ya da isimsiz bir savaşta yetim kalmış çocukların o sert yüzlerinden biri kolaylıkla kendi yüzleri de olamazmış gibi yaşayabilirdi.

Mauro ve Elena'nın bulutlu şehri, şimdilerde turistlerin ölüm tehdidi olmadan dans edip içmeye geldikleri bir yere dönüşmüştü. Başkentteki sivilleri hedef alan son geniş ölçekli bombalama, Talia doğmadan önce, aile çoktan kıtanın kuzeyine gitmişken gerçekleşmişti ama Talia'nın ebeveynlerinin nesli büyürken And Dağları'nın havası bile ateşli silah kokuyordu. Başkan adaylarının, öğretmenlerin, hâkimlerin, gazetecilerin, seçilmiş görevlilerin ve çok sayıda masum insanın infazları insanların karşısına gece haberlerinde, sabah gazetelerinde, kaldırımlarda çıkıyordu. Koca bir binayı yerle bir etmeye yetecek yarım ton dinamit yüklü arabalar ve otobüsler. Adalet Sarayı kuşatması. Patlatılan uçaklar.

Tamamen yıkılmış mahalleler. Harcanabilir görüldüğü için öldürülen insanlar. Kaçırılıp cepheye sürülen çocuklar. İşkence gören, sakat kalan, yerinden edilen yüz binler. Polislerin ve fakirlerin katledilmesi – karteller, ordu, narko-gerillalar ve paramiliterler; her biri bir diğerinin sadık ya da paralı askerlerini indirmeye çalışıyordu ve en çok kimin öldürdüğü belirsizdi.

Mauro suçlu değildi ve Elena da azize değildi ama Mauro, Elena ona sırlarını anlatırken kendisi neredeyse hiçbir sırrını anlatmadığı için eşit olmadıklarını hissediyordu.

Elena'nın kolay bir hayatı olmamasına rağmen Mauro, tanıştıklarından beri geçmişinin acısıyla Elena'yı kötülüğe bulaştırabileceğini hissetmişti. Bu yüzden de yalnızca gerekli kısımları, o her ne kadar kendini olabildiğince kapalı tutsa da Elena'nın onu anladığını hissetmesine yetecek kadarını anlatmış, gerisini saklamıştı. Her şeyden önce Elena, Mauro'nun La Candelaria'da büyüdüğünü sanıyordu ama aslında Mauro annesiyle birlikte daha güneyde, El Pesebre'de, Avenida Caracas'ın birkaç blok ilerisindeki eğri metal çatılı küçük, yeşil apartmanda büyümüştü.

Babası o doğduktan kısa bir süre sonra ortadan kaybolmuştu. Bazen Mauro'nun annesi terk edildiğini iddia ederdi. Bazense elinde makas ve süpürgeyle kocasını kovaladığını söylerdi. Adamın aile evlerini bir kart oyununda kaybetmesinin ardından annesi, rakibi borcu silmeye ikna etmişti. Annesi, kocasının San Benito'da başka bir karısı ve çocuğu olduğu dedikodularını görmezden gelmişti ama evlerini kumarda kaybetmesini kabul edemezdi.

Mauro, yüzünü babasından almıştı. Annesinin unutmasına asla izin vermediği bir benzerlikti bu. Mauro yaramazlık yaptığında annesi tiksintiyle genlerini suçlar –*esos ojos mentirosos, esa quijada de salvaje*[1]– oğlunun sırtına ayakkabı fırlatır, baba mirası buklelerinden kurtulmak için saçlarını tıraş ederdi. Mauro'yu

1 (İsp.) "O yalancı gözler, o vahşi çene kemiği." (ç.n.)

saatlerce dolaba kilitler, bazen bütün gece orada bırakırdı. Onu evde istemediği zaman yemek vermez ve eve onu itip kakmaktan çekinmeyen erkekler getirirdi. Mahalledeki insanlar ona *la loca*[1] derlerdi ama Mauro, birilerinin kendisini korumasını istediği gibi korurdu annesini.

Mauro'nun on yaşına bastığı yıl, Kolombiya'nın en kanlı senelerinden biriydi. Aynı zamanda annesinin, Mauro'nun bir yığın üniforma ve kitap masrafı çıkaran okuluna devam etmeyi hak edecek kadar iyi bir öğrenci olmadığına karar verdiği ve onu Bojacá yakınlarındaki batı savanına, kız kardeşi Wilfreda'yla yaşamaya gönderdiği seneydi. Kendi masraflarını çıkarması için yol kenarındaki bir mezarlıkta Wilfreda'nın eşiyle, Tiberio adındaki o topal eski askerle mezar kazması söylenmişti.

Sabah daha hava aydınlanmadan işe koyulurlardı. Günün taze ölüleri için mezar alanlarını işaretleyip kazmaya başlarlardı. Mauro onu başından attığı ve bu tür bir işe zorladığı için annesinden nefret ediyordu ama Tiberio ona savanın daha güvenli olduğunu açıklamıştı. Kalçasından vurulduğu için azledilene kadar orduda görev almıştı. Tiberio o merminin göklerden gelen bir armağan olduğunu söylüyordu, o olmasa muhakkak arkadaşlarının çoğu gibi o da savaşta ölecekti. "Onlar beni savaşa gönderene kadar güçlüydüm," derdi Tiberio. "Bir de şimdi halime bak, topal ve kabak gibi kel."

Tiberio aynı zamanda çoğu insanın Kolombiya'yı yalnızca taşra gözyaşlarının ve şehir utancının, cenazelerin ve feryatların, yozlaşma ve yerinden etmelerin ülkesi olarak tanıdığını söylerdi. Tanrıların istediği bu değildi. Gerçek Kolombiya'nın, onların vadileri ve sıradağlarından çok daha görkemli bir yer olduğu konusunda ısrar ediyordu. Ülkenin farklı uçlarında ormanlar, karla kaplı sıradağlar ve siyah ve beyaz kumlu kumsallar vardı; Amazon'u

1 (İsp.) Deli. (ç.n.)

besleyen nehirler, Amerika kıtasının yaşam gücü; yağmur ormanları ve yüksek yaylalar; Chiribiquete dağlarının zirvesi ve tatlı çölün Karayip Denizi'yle öpüştüğü La Guajira. Buralardaki kuşlar ve hayvanlar o kadar güçlüydü ki bu ulusun en kalleş adamlarını pençeleri ve dişleriyle parçalayabilirlerdi.

Tiberio'ya göre Kadim Bilgi, ateşin ve avcılık aletlerinin asıl kutsal sahibinin jaguar olduğunu ama hayvanın yağmur ormanlarında ıslak, üşümüş ve açlıktan kıvranan insanla karşılaşınca ona acıyarak bu tüysüz, iki bacaklı yaratıkla hayatta kalma sırlarını paylaştığını anlatıyordu. İnsan, jaguara ateşini ve av silahlarını çalıp hayvanı yalnızca fiziksel gücüne ve becerisine mahkûm bırakarak teşekkür etmişti. Bu yüzden de jaguar o günden beri bir intikam fırsatı bekliyordu.

Tiberio bir keresinde taburu mangrovların ormanla kesiştiği Urabá sahiline devriyeye gönderildiğinde vahşi bir jaguar görmüştü. Askerlerden biri bir mango ağacının altında kestirirken çalılıklardan bir jaguar saldırıya geçmişti. Merak etmişlerdi: Hayvan, avının insan olduğunu biliyor muydu? Asker mücadele etmiş, jaguar ormanın içine doğru gözden kaybolmuş ve yerliler adama bir jaguar saldırısından sağ çıkmanın onu tılsımlı bir insan yaptığını söylemişlerdi.

Mauro o gece Wilfreda'nın evine döndüğünde, yağmur çatıyı döverken bunu düşünmüştü. Savanda geçirdiği yılların ardından annesi eve dönmesine izin verdikten sonraki pek çok gece yaptığı gibi. Ama on dördüne geldiğinde ona acı çektiren adama daha da benzediğinden annesi onu tekrar evden sürmüştü ve Mauro parklarda dolanıp, gökyüzünün altında uyumaya çalışırken, kutsal bir vahşet taşıyan bir hayvanın saldırısından kurtulmanın nasıl olup da bir insanı tanrısal kılmaya yettiğini anlamaya çalışmıştı.

***

Mauro, her biri ondan sıkılana kadar farklı komşularla yaşamıştı. El Centro sokaklarında çalışan Jairo isimli bir soyguncuyla karşılaşana kadar boş arsalarda ve sokaklarda, tünellerde ve zaman zaman sürekli kafaları güzel takılan diğer sokak çocuklarıyla caño'larda[1] uyumuştu. Jairo, Mauro'ya acımış ve yağmur yağdığında çamurlu yolların derelere dönüştüğü, şehir platosuna bakan güney tepelerindeki kayalıklara inşa edilmiş Ciudad Bolívar'da ailesiyle birlikte kalmasına izin vermişti.

Jairo yayaları ve iş insanlarını soyarak kazandıklarıyla ailesini bir gecekondudan tepenin üst taraflarında düşük voltajlı elektriği ve tuğla duvarları olan bir eve taşımayı başarmıştı. Mauro bölgeye ancak Jairo'yla birlikte girip çıkıyordu çünkü mahalledeki çeteciler, kendi bölgelerini işgal ettiğine inandıkları herkesin peşine düşüyorlardı. Jairo'ya herkes saygı duyuyordu çünkü onun mahalle çetelerinden birine dahil olduğundan şüphelenerek onu tutuklayan polisin elinden sağ salim kurtulmuştu. Onu bir odaya kilitlemiş, soymuş ve dövmüş, kerpetenle işkence etmiş, bayılana kadar plastik bir torbayla havasız bırakmışlardı. Jairo'nun çete liderlerinin isimlerini ve saklandıkları yerleri söylemesi için bunu günlerce sürdürmüşlerdi. Jairo polise hiçbir bilgi vermemiş ve sonunda serbest bırakılmıştı. O günlerde tepelerde yüzlerce gencecik çocuk öldürülüyor, sivil giyimli paramiliter tetikçilerin kurbanı oluyor, yasa dışı milisler toplumsal temizlik adı altında toplu katliamlar yapıyorlardı. İnsanlar polisin kayalıklara ancak ölülerin kaydını tutmak için geldiğini söylüyorlardı.

Geceleri Mauro mutfağın zeminine serilen bir şiltede yatarken Jairo ve ailesi diğer iki küçük odada uyuyordu. Mauro etrafındaki tepelerin tektonik baskısını hissediyor, her gün batımı onu bu annesiz ve babasız yaşamın daha da derinliklerine sürüklüyordu.

1 (İsp.) Kaldırım, çatı kenarındaki oyuk. (ç.n.)

Gidecek hiçbir yeri olmamasına rağmen içinde hep bir kaçma ihtiyacı hissediyordu.

Jairo her gün Hotel Tequendama'nın yakınlarındaki kaldırımlarda çalışmak üzere tepeden ayrıldığında Mauro da iş aramaya gidiyordu. Kafeteryaları, fast-food zincirlerini ve dükkânları denemesine rağmen şansı bir türlü yaver gitmiyordu. Paloquemao'daki marketin civarında takılmaya, satıcılarla arkadaşlık kurmaya çalıştı. Sonunda Eliseo adındaki bir ihtiyarı, depoda kalmasına müsaade ederse mallarını düzgün bir piramit oluşturacak şekilde dizeceğini söyleyerek orada yaşamasına izin vermeye ikna etti.

Elena haftada bir markete geliyordu. Mauro her seferinde ona yardım etmeye can atıyordu. Diğer müşteriler alacaklarını alıp diğer tezgâhlara ilerlerken Elena meyvelerini dikkatle seçiyordu. Annesinin çarkıfelek sevdiğini söylese de o en çok lulo ve guanabana'yı seviyordu. Mauro meyveleri sanki birer mücevher paketlermiş gibi paketlerdi ki Elena eve gidip onları bir tabağa koyduğunda meyvelerde herhangi bir çürüklük görmesin. Elena Paloquemao'ya, bilhassa bu tezgâh için uzun bir yoldan geldiğini, çünkü en iyi seçkinin burada olduğunu duyduğunu söylemişti. Mauro'nun babasının bu işi bildiğini söyleyerek Eliseo'yu işaret etmişti.

"O benim babam değil. Ben sadece burada çalışıyorum."

Mauro daha yeni on beş yaşına basmıştı ama on dört yaşındaki kısa boylu ve zayıf, uzun kolları ve kemikli kalçalarıyla bir kediyi andıran Elena'dan çok daha büyük hissediyordu kendini. Elena sanki o dağ şehrinde değil de deniz kenarında yaşıyormuş gibi cart pembe ve çiçek baskılı elbiseler giyerdi. Annesinin çamaşırhanesindeki deterjanlardan tahriş olmuş uzun kirpikli, simsiyah gözleri vardı. Diğer kızlar sürekli oynayabilmek için saçlarını açık bırakırken o saçlarını örerdi. Ucunda altın Bakire Carmen madalyonu bulunan bir kolye dışında hiç takı takmazdı. Mauro onunla konuşurken utanır, argo kullanmamaya ve okulu bıraktığı

için cehaletini göstermemeye çalışırdı. Televizyonda eğitimli insanların konuşmalarını dinler ve müşterilerin markette bıraktığı gazeteleri okurdu ki Elena onun tezgâhına tekrar geldiğinde anlatacak bir şeyleri olsun. Elena'nın onun tanınmaya değer biri olduğuna inanmasını çok istiyordu.

O nisan ayında Calle 93'ün yakınlarında bir araba bombası patladı. Radyo çok sayıda ölü ve yüzlerce yaralı olduğunu bildirdi. Patlamalar olağandı ama Mauro bu kez yalnızca Elena'yı merak etmişti. Nerede yaşadığını bilmiyordu ve patlamanın yakınlarında olabileceğinden korkmuştu. Bölge dükkânlar ve kafelerle doluydu. Patlamanın, o arkadaşlarıyla takılırken gerçekleştiğini ve hepsinin hayatlarını kurtarmak için kaçıştığını hayal edebiliyordu.

Mauro üzerine mukavva serilmiş tahta bir paletin üzerinde uyuyor, eski püskü bir battaniyeyi yorgan olarak kullanıyordu. Soğuk ve nemli gecelerde çoğu zaman ancak vücudunu içeriden ısıtan alkol yardımıyla uyuyabiliyordu. Tiberio bir keresinde ona Muiskaların[1] geceleri yenilenme zamanı olarak gördüklerini ve topraktaki enerjilerin en huzurlu olduğu zaman dilimi olduğuna inandıklarını söylemişti. Ama şehirdeki polis ve ambulans sirenleri hiç susmazdı. Mauro, sessizlikte uyumanın nasıl bir şey olduğunu hayal bile edemiyordu – bu en az Elena'yla aynı yatağı paylaşmak kadar uzak bir olasılık gibi geliyordu ona.

Onu tekrar görebileceği güne kadar sabahları saydı. Onu yeniden gördüğündeyse kollarına almamak için kendini zor tuttu. Bunun yerine Elena'nın meyve seçişini izleyip ona iyi olduğunu öğrendiğine sevindiğini söyledi.

Yavaş yavaş iki yabancıdan iki tanıdığa ve ardından her hafta birkaç saatlerini birlikte geçiren arkadaşlara dönüştüler. Mauro, Elena'nın mahallesine giderdi. Ona marketteki çiçekçiden mor orkide alır ve azıcık parasını parkta ya da meydanda bir bankta

1 Muiskalar: İspanyol fethinden önce Kolombiya'nın güneyindeki dağlık bölgelerde yaşayan yerel halk. Çipçalar olarak da bilinirler. (ç.n.)

oturup birlikte limonlu mango ya da peynirli arepa[1] yemek için harcardı. Elena hep kırıntıları güvercinlere ayırırdı. Aç olmalarının güvercinlerin suçu olmadığını söylerdi.

"Hayır," derdi Mauro. "Hiçbirimizin suçu değil."

Aylar sonra, aralıkta bir gün, annesi zemin kattaki çamaşırhanede çalışırken Elena onu Chapinero'nun fakir mahallesindeki evlerine gizlice aldı. Yan kapıdan süzülüp merdivenleri çıktıktan sonra yatak odalarını geçip düz, sacsız çatıya çıktılar. Etraftaki binalar hâlâ kahverengi dağların arasındaki şehrin önlerine serilmesine izin verecek kadar alçaktı.

Elena Bogotá'nın sonsuz griliğinin bunaltıcılığından, Latin Amerika'nın en yağmurlu başkenti namından, puslu ufkundan ve yalnızca göstermelik ısıtan gönülsüz güneşinden hiç şikâyet etmezdi. Trafikten, gürültüden, ayaklarının altındaki sallantıların gümbürtüsünden de. En azından Mauro'nun şikâyet ettiği şekilde değil. Mauro başka pek çok şey için olduğu gibi bu yüzden de gıpta ederdi ona. Anne sevgisi görmüştü ve her ne kadar ellerine geçen her kuruş çamaşırhaneyi döndürmek için kullanıldığından evin bazı kısımları dökülse de hayatı boyunca tek bir evde yaşamış olmanın verdiği güven duygusuna sahipti. Mauro, Elena'nın aslında yalnız bir çocukluk geçirdiğini biliyordu. Tek çocuk. O daha bebekken çalışmak için Venezuela'ya giden ve bir daha hiç dönmeyen bir baba. Boş zamanlarının çoğunu çamaşırhanede annesine yardım ederek geçirdiğinden mahalleli dışında sadece bir iki arkadaş. Mauro'yu hayatına böyle kolaylıkla almasının sebebi bu yalnızlık olabilirdi. Mauro, Elena'nın bağışlamaya meylini, kendini terk edilmiş değil şanslı sayışını da kıskanıyordu. Onun bu halini, kaotik manzaraya, kasvetli göğe, ona daima sırtını dönen ve dilinden yalnızca ithamlar dökülen annesine ev sahipliği yapan bu şehre duyduğu öfkeyle kıyaslıyordu.

1 (İsp.) Kolombiya'ya özgü, mısır unundan yapılan bir ekmek. (ç.n.)

Çatıdan bakıldığında Bogotá uzun süre tutulduktan sonra sakince bırakılan bir nefes kadar huzurlu görünüyordu. Escobar birkaç gün önce Medellín'deki bir çatıda öldürülmüştü ve şehri bunun şiddetin sonlanacağını işaret ettiğine dair coşkun bir umut ve mutluluk dalgası sarmıştı. Bu mutluluğun içine biraz da bundan sonra ne olacağının tedirginliği karışmıştı.

Mauro, Elena'ya Escobar'ın kendisinden daha iyi olmayan bu ülke için mükemmel bir günah keçisi olduğunu söyledi. Acımasızlığını sergileyerek halkı kendi acımasızlığıyla yüzleşmeye zorlamıştı. "Bu topraklarda doğmuş herhangi biri aynı para ve güce sahip olsa farklı davranır mıydı gerçekten?" Jairo'yu ve Ciudad Bolívar'da içmek ve silahlarını parlatmak için kayalıklarda toplanıp, uyuşturucu satıcılığı yapmanın politikacı olmaktan daha onurlu olduğunu söyleyen çocukları hatırladı.

Mauro bunları söylerken Elena onu sadece izliyordu. Mauro ona kırsal bölgede ya da tepelerde geçirdiği yıllardan ya da annesi onu kapının önüne koyduktan sonra her gece nerede yattığından hiç bahsetmemişti. Elena onun her akşam amcasıyla birlikte yaşadığını söylediği La Candelaria'ya döndüğünü sanıyordu. Elena'ya yetim olduğunu söylemişti, ki bu tamamen yalan sayılmazdı. Elena çok soru sormamıştı. O Mauro gibi değildi, sürekli arkasına dönüp geçmişe bakmıyor, her şeyi etraflıca düşünmüyordu. Elena yalnızca o anı görüyor, her günü hem dünyadaki ilk günü hem de son günü gibi yaşıyordu. Onun için Mauro, Paloquemao'daki markette doğmuş, sanki oraya sırf kendisiyle tanışmak için gökten düşmüştü. Belki de Mauro'dan açıklama istememesinin nedeni, onunla birlikteyken Elena tedirgin olmasın diye huzursuzluğunu maskelemesinden Mauro'nun doğuştan çalkantılı halinin başından beri farkında olmasıydı. Mauro, Elena'nın onun yanında kendini güvende hissetmesini istiyordu. Tıpkı onun Elena'nın yanında hissettiği gibi. Belki de Elena onun bu sığınak ihtiyacını hissetmişti.

O öğleden sonra Elena'nın çatısının kenarında oturarak başkentin bakırsı yayılışını ve kararan dağlarını izlediler. Mauro onu öptü, dudakları çiçek yaprakları gibi yumuşacıktı. Gece gökyüzünü yutarken onun elini tuttu. Ölüler için mezar yerleri kazdığı savanı hatırladı. İhanete uğrayan, intikam peşindeki jaguarın şehirlerinin altında bir yerlerde, görebilecekleri her şeyin ötesinde olduğunu düşündü.

DÖRT

Çift olmalarından aylar, hatta yıllar sonra bile Perla, Mauro'nun geceyi orada geçirmesine izin vermedi. Elena kızların itaatkâr olmaları için anlatılan masallarla büyümüştü. Annesine laf yetiştiren çocuğun dili kopardı. Anne babasına el kaldıran çocuğun parmakları kırılırdı. Perla'nın en çok tekrarladığı masallardan biri acıktığı için kızından yemek isteyen ihtiyar annenin masalıydı. Kız ocakta yemek pişiriyor ve tencerenin kapağını açarak yemeğin muhteşem kokusunun yayılmasını sağlıyordu ama kocası eve gelene kadar annesine yemek vermeyi reddediyordu, zira evin erkeği olarak ilk önce kocası yemeliydi. Koca eve geldiğinde ve kız tencerenin kapağını tekrar açtığında yerdeki çatlaktan bir yılan çıkıyor, kadının boğazına sarılarak onu beslemezse yüzünü yiyeceğini söylüyordu. Böylece kızın annesine vermediği yemeği yılan yiyor ve bütün aile aç kalıyordu.

***

Âşık Elena itaatkâr bir kızdan mükellef bir yalancıya dönüştü. Çamaşırhane görevlerinden yırtmak için ders çalışması gerektiğini öne sürüyor, annesi aşağıdaki dükkânda çalışırken Mauro'yu yatak odasına alıyordu. Ya da annesi uyurken, Perla Mauro ve Elena'nın sinemada ya da partide olduklarını zannederken, onlar çamaşırhanenin arkasında saklanıyor, müşterilerin yıkanıp katlanması için bıraktıkları çarşaf yığınlarının içinde oynaşıyorlardı. Yeterince paraları olduğunda şehrin eteklerindeki pis aşk

otellerinde birkaç saatlik mahremiyetle kendilerini şımartıyor, yatakta uzanıp paylaştıkları bir yaşam düşlüyorlardı. Çocukları onlar gibi yalnızlık çekmesin diye çok çocuk yapmak istiyorlardı.

İlk kızları Karina yeni milenyuma girdikten birkaç ay sonra doğdu. Perla'nın da izniyle Mauro nihayet Elena'nın odasına taşındı ve çocuğu yüzüstü bırakabileceği konularda kendini yiyip bitirmeye başladı. Kanında, en az babasının hatları, siyah bukleleri ve çoktan bebeğe aktardığı kumral teni kadar baskın bir hilekârlık dolaştığından endişeleniyordu. Kızına kendi çocukluğunda ona verilenden fazlasını vereceğine yemin etti. Bunu da yalnızca ülkeyi terk ederek yapabileceğine karar verdi.

Bir yüzyılın sona ermesi ülkedeki şiddeti bitirmemiş, yalnızca canavara yeni başlar eklemişti. Yüz binlerce insanın yerlerinden edilmesiyle yeniden düzenlenen halk, Bucaramanga'dan kalkan bir uçağın kaçırılıp yolcularının ormanda alıkonması gibi vatandaşlara yönelik acımasız saldırılar; Cali'deki bir kilisenin cemaatinin toplu olarak kaçırılması; Amazon kıyısındaki Mitú şehrinin gerillalar tarafından ele geçirilerek ordunun müdahale etmesinden önce sayısız insanın yaralanıp kaybolması ve üç günlük bir çarpışmanın ardından yüzlerce sivil, asker ve isyancının ölmesi; Macayepo ve El Salado'da çocukların da dahil olduğu düzinelerce insanın işkence gördüğü, kesildiği ve öldürüldüğü paramiliter katliamlar. Bir de başkentte süren ama en çok haberdar olması gereken kimsenin haberdar olmadığı No Más[1] protestoları.

"Bu ülke öldüğünün farkında değil," dedi Mauro, yemekten sonra haberleri izlerlerken.

Elena sessiz kalırken Perla, "İstediğimiz ülke bu olmasa da hak ettiğimiz ülke tam olarak bu," diye yanıtladı.

Bu doğru olabilir, diye düşündü Mauro, ama insanı doğduğu ülkede yaşamaya mahkûm eden bir yasa yoktu. En azından henüz.

1 (İsp.) Yeter. (y.n.)

Çamaşır makineleri artık daha makul fiyatlı olduğundan ve çoğu insan artık kıyafetlerini kilo başı ücretle yıkatmaya ihtiyaç duymadığından Perla'nın çamaşırhanesi iflasın eşiğindeydi. Perla bir süre dükkâna bir kiracı aramıştı ama mahalledeki binaların cepheleri küfürlü grafitilerle doluydu. Perla'nın çocukluğunda bu sokak, İngiliz taşra yolları kadar güzel, Chapinero'nun da büyük kısmında görülen Tudor ve Viktorya dönemi tarza sahipti. Şimdiyse çoğu insanın uzak durduğu bir blok haline gelmişti.

O günlerde Mauro yurt dışına tek başına gitmesi gerektiğini düşünüyordu. Elena'nın annesini bırakmaya razı geleceğini hayal bile edemiyordu. Elena'ya başka bir ülkede iş bulup ona, Perla ve bebeğe –çamaşırhanenin ihtiyaçlarının alınması ve evin tam takır kalmasını önlemek için– para gönderme düşüncesinden bahsettiğinde bunun sadece birkaç ay süreceğine söz vermişti. Sonra dönecekti ve kazandığı parayla ne isterlerse onu yapabileceklerdi! Pesoya çevirince kim bilir ne kadar edecekti.

Elena karşı çıkmayıp sessizce onu dinleyince şaşırmıştı. Mauro düşüncesini ortaya koyarken Elena yatağının altından içi kırışık banknotlarla dolu teneke bir kutu çıkarmıştı. Gizli birikimi olduğunu söylemişti ama o ana kadar bunu ne için biriktirdiğini bilmiyordu.

"Bizi de götür."

BEŞ

Aynı dilin konuşulması nedeniyle İspanya mantıken ilk seçenekti. Ama Kolombiya'nın, vatandaşlarının İspanya'ya vizesiz girmesine izin veren Schengen Anlaşması'na katılmasına daha yıllar olduğu için başvuruları reddedildi. Mauro ve Elena, evli bir çift olarak değil de bireysel başvurulduğunda turist vizesi almanın daha kolay olduğunu duydukları Amerika Birleşik Devletleri'ni denemeye karar verdiler. Henüz evlenmemiş olmalarını böyle açıklıyorlardı. Perla'ya Mauro'nun Teksas'ta bir kuzeni olduğunu ve onları bir süreliğine davet ettiğini söylediler. Uzun bir tatile çıkmışlar gibi olacaktı. Şehri tanıyacak, geçici işler bulacak, Perla'nın borçlarını ödemek için biraz Amerikan doları kazanacak ve birikimlerini artırarak eve döneceklerdi. İnsanlar bu tür şeyleri hep yapıyorlardı.

Houston'da misafir değil de pansiyoner ya da kiracı olduklarını hemen anladılar. Onlara evini açan adam Mauro'nun kuzeni değil, manavdan bir arkadaşının arkadaşıydı ve onların evinde kalmalarına izin vermesinin tek nedeni ödedikleri kiraydı. Mauro mobilya taşıma işi buldu, bu sırada Elena da evi temizliyor, adamın kıyafetlerini yıkayıp ütülüyordu. Aslında yemek de yapardı ama adam buzdolabını asma kilitle kilitlemiş ve yiyeceklerini başka yerden bulmak zorunda olduklarını söylemişti.

Mauro da Elena da fotoğraflar dışında hiç deniz görmemişlerdi. Uçaktan baktıklarında da sadece mavi bir çöl seçebilmişlerdi. Varışlarından birkaç hafta sonra Mauro, Elena'nın ev hasretini biraz yatıştırmak için ona eskiden verdiği okyanusu gösterme

sözünü tuttu ve ailesini ümit verici bir alamet gibi görünen Bolivar adlı bir yerdeki sahile götürdü. Elena, Kolombiya'dan ayrılmadan önce kendisi ve Karina için mayo almıştı. Lastiğin sıkması umurunda değildi. Güneş daha önce bedenini hiç bu kadar neşelendirmemişti.

Körfez bel hizalarına gelene kadar sıcak kumların üzerinde yürüdüler. Mauro, Karina'nın ayaklarını akıntıya soktu. Elena suyu avuçladı. Ellerindeki su şeffaf olsa da etraflarındaki su kahverengiydi; suyun içindeki ince kum taneleri açıkça görülüyordu ve su Río Bogotá kadar çamurluydu. Hiçbir yönden Mauro'nun sözünü verdiği turkuvaz sulara benzemiyordu.

Bogotá'nın bitmek bilmez sonbahar havasında Elena'nın teni solgundu. Teksas'ta bronzlaşmış, saçları şakaklarında tüylenmiş, bunaltıcı bir biçimde boynuna ve omuzlarına dökülür olmuştu. Mauro yeni patronunun isteği üzerine uzun saçlarıyla vedalaştı, ki bu da hatlarını bıçakla çizilmiş gibi keskinleştirdi. Houston'daki o ilk haftalarda kıyafetleri terden sırılsıklam olurdu. Hayatlarında ilk kez deniz seviyesinde bulunduklarından bir dönüşüm geçirdiler: Tersine dönmüş bir dağ çarpması soluksuzluğu, baş ağrıları ve müthiş bir açlığın yanı sıra kulakları durmadan İngilizce, İngilizce, İngilizce sözcüklerle doluyordu ve İspanyolca duyduklarında bile duydukları aksan kendi aksanlarından bambaşka oluyordu.

Perla'yla yaptıkları telefon konuşmaları kısa ve pahalıydı, o yüzden Elena annesine her hafta mektup göndermeye çalışıyordu, gerçi her bir mektubun yazılması günler, ulaşması haftalar sürüyordu. Annesine Mauro çalışırken evdeki yaşamının gündelik detaylarını anlatmak istemiyordu. Yanında kaldıkları adam dışarı çıkarken klimayı kapattığı ve televizyonla bilgisayarı kullanmalarına da izin vermediği için bebeği ikinci el bir bebek arabasıyla tenha bir parkta dolaştırarak geçirdiği saatleri. Annesinin endişelenmesini ya da evdekinden daha kötü koşullarda yaşayacaksa bir insanın yurt dışına taşınmasının ne anlamı olduğunu sormasını

istemiyordu. Bu yüzden sayfaları Houston yazının kadifemsi sıcaklığını, görülesi gün batımlarını ve bunca gün ışığı alma lüksünü anlatarak dolduruyordu. Perla'ya Mauro'nun aldığı saatlik ücretin yanında *gringo*'lar[1] iyi hizmeti ödüllendirmeyi sevdikleri için bahşiş de aldığı yeni işinden bahsetti ve tanıştıkları insanları muhtemelen bir daha hiç görmeyecekleri tek seferlik karşılaşmalar olarak değil, çoktan canciğer arkadaş olmuşlar gibi anlattı. Hayalindeki çalışma tatili bu değildi. Mauro'nun boş zamanlarında yalnızca filmlerden gördükleri Kuzey Amerika topraklarını keşfe çıkacaklarını düşünmüştü ama sahildeki o gün dışında Elena'nın tek gördüğü yerler düzlükler boyunca uzanan otobanlar, yollar ve bataklıklardı.

Mektupları geceleri Karina uyurken ve Mauro satın aldığı küçük radyosunu dinleyerek haber spikerinin kurduğu cümleleri ve kelimeleri diline tam oturduğunu hissedene kadar tekrar ederken yazıyordu. İş yerinde çoktan Elena'dan daha fazla kelime öğrenmişti. Ona da biraz öğretmeye çalışmıştı ama Elena eninde sonunda eve döneceklerinden kendini zorlamanın anlamsız olduğunu düşünmüştü.

Kendilerini göçmen olarak görmüyorlardı. O kadar ötesini hiç düşünmemişlerdi ve verdikleri kararların kalıcı olmadığına inanacak kadar gençlerdi. Kendilerini yeni sınırları keşfeden gezginler olarak görüyorlardı. Vizeleri altı aylıktı ama farklı zamanlarda verildiği için Mauro'nunki Elena'nınkinden birkaç hafta önce bitecekti. Vizelerinin durumu nedeniyle dönüş biletlerini ocak ayına almak zorunda kalmışlardı ama Elena'nın her gün evde Karina'yla baş başa geçirdiği saatlerde o tarih giderek daha uzak gelmeye başlıyordu.

Bir gece Mauro işten döndüğünde, "Bıktım bundan," dedi Elena. "Amerika'yı görmüyoruz. Burada hiçbir şey yapmıyoruz."

1 (İsp.) Hispanik veya Latin kökenli olmayan Amerikalılar için kullanılan bir kelime. (y.n.)

"Geçinebilmemiz, annene para gönderebilmemiz için her gün çalışıyorum. Sen buna hiçbir şey mi diyorsun?"

"Neden eve dönmüyoruz? Yaşayacak bir evimiz var. İşletecek bir çamaşırhanemiz var. Burada kendimi çok yalnız hissediyorum. Buraya hiç gelmemeliydik."

Mauro'nun pencere kenarında oturup bulabildiği en ucuz alkolü içtiği, Elena onu yatağa çağırdığında bile sırtı dönük durduğu akşamlarda Elena onsuz dönmeyi düşünüyordu. Bebeği alıp annesine, Chapinero'daki eve, herkesin onu tanıdığı mahallesine dönebilirdi.

Mauro Northside Village'da küçük bir daire bulunca işler gelişti. Üst kattaki kadın, plastik tesisindeki işine gittiğinde çocuklarına göz kulak olması için Elena'ya para ödüyordu. Haftalar, derken aylar geçerken ve vize bitiş tarihleri yaklaşırken takvimi gözlüyor, kalışlarını uzatsalar mı yoksa eve mi dönseler diye tartışıyorlardı. Elena bu kez geri dönmeye hazır olanın Mauro olmasına şaşkındı. Mauro yorulmuştu. Günlük mobilya nakliyesi işi onun için bile çok yorucu olmaya başlamıştı. Birlikte çalıştığı adamlar ona iskelet diyorlardı, kendi vücutları fabrikalarda ve tarlalarda çalışmaktan irileşmişti. Onlara kıyasla Mauro dal gibiydi, kastan çok kemiği vardı, elleri kolları deri kılıflar geçirilmiş okları andırıyordu. Sanki Kuzey Amerika'da yeni bir güne uyanmak bir insanı suçlu yapıyormuş gibi birilerinin ona *kaçak* diyecek olması fikrine içerliyordu. Şehrini, her ay nerede yatacaklarını bilmeyi, Perla'nın çamaşırhanesindeki kokuları ve Paloquemao'daki meyve yığınlarını özlemişti. Bogotá'nın kaosunu, şehrin Teksas sıcağının boğucu havasıyla tezat oluşturan kırılganlığını bile arıyordu.

"Burada her zaman yabancı olacağız," dedi Elena'ya. "Biz Kolombiyalıyız. Kızımız da öyle. Biz oraya aitiz."

Elena başıyla onayladı. Dönmeye karar vermiş gibilerdi.

Ama sonra Elena, "Mauro, ben hamileyim," dedi.

***

Mauro, Houston'da güney sınır bölgesini yürüyerek geçmiş, hatta kimisi bunu dört ya da beş kez yapmış adamlarla birlikte çalışıyordu. Farklı milletlerden geliyor, Amerika kıtasının dar geçidini aşıyor, bazen yakalanarak birkaç gün içinde ülkelerine gönderiliyor, bazen de aylarca duvarları olmayan, onları güneybatının yakıcı güneşinden ve buz gibi gecesinden yalnızca bir tenteyle koruyan kamplarda tutuluyorlardı. Yine de, yolculuğun iyiden iyiye zorlaşmasına, tehlikelerin sertleşmesine rağmen, bu toprakların onlara kendi topraklarının ellerinden aldıklarından daha fazlasını sunduğuna ikna olarak buraya dönüyorlardı. Mauro ve Elena farklı şartlarda gelmişlerdi ama Mauro, vizeleri sona erdiğinde buradan ayrılmazlarsa aynı sonuçlarla karşılaşacaklarını biliyordu. Herhangi bir düzenleme ya da af olmaksızın sınır dışı emri gelecekti.

Elena ve bebek uyurken Mauro ailesine ait üç pasaportu eline aldı, parmaklarını her vizenin üzerinde basılı olan tarihlerde, Karina'nın sayfadaki bebeklik fotoğrafında gezdirdi. Chapinero yakınlarındaki bir dükkânda çektirmişlerdi fotoğrafı. Dükkân sahibi çocuğun uçağa binemeyecek kadar küçük olduğuna ve bir And Dağları çocuğunun bu kadar küçükken denizi aşmasının doğaya aykırı olduğuna dair bir şeyler homurdanmıştı. Bebeğin, yaşamının bu kadar erken bir döneminde bu kadar yükseğe çıkartılırsa nereye giderse gitsin peşini bırakmayacak, tedavisi imkânsız bir vertigoya sahip olacağı konusunda onları uyarmıştı.

Daha sonra Mauro ve Elena dükkân sahibinin ısrarına gülmüşlerdi. Ama Mauro gelecek olan bebeği merak ediyordu. Elena erkek olacağından emindi. Mauro, Elena'nın, her erkeğin bir erkek çocuk babası olma konusundaki ilkel dürtü nedeniyle Mauro'nun da böyle istediğini düşündüğünden mi, yoksa bunu duymaya ihtiyacı olduğunu sandığından mı böyle söylediğini

bilmiyordu. Mauro iyi bir örnek teşkil etmeyen kendi babasını düşündü. Bir oğlu olursa ona nasıl erkek olunacağına dair öğretecek bir şeyi olmadığından endişeleniyordu ama en azından onu kendi geçmişlerine mahkûm etmektense ona yeni bir ülkede yaşam sunabilirdi. Bu, ona henüz hayal bile edemeyeceği şeylere mal olsa bile.

Mauro'nun iş arkadaşlarının evlerindeki buluşmalarda, erkekler bira ya da tekila içip sohbet ederken, yahut mahalledeki insanlarla konuşurken, bu ülkeye neden geldikleri ve kaldıkları sorulduğunda hangi milletten olursa olsun hepsi aynı cevabı verirdi: Daha fazla fırsat için. Kendileri için, çocukları için, Birleşik Devletler'de kazandıkları parayla destek olabildikleri, kendi ülkelerinde kalan büyükleri için. Aynısı Elena ve Mauro için de geçerliydi. Teksas'ta bir haftada kazandıkları, Mauro'nun markette ve Elena'nın annesinin çamaşırhanesinde çalışarak bir ayda kazandıklarının toplamından fazlaydı. Mauro'nun eğitimi yoktu ve Elena da Karina'ya hamile olduğundan üniversiteye gitmemişti. Değeri düşmüş para birimiyle, belirli bir sınıfa mensup olarak doğmamış, zengin ya da yozlaşmış olmayan, futbol ya da gösteri dünyası için yeterince güzel ve yetenekli sayılmayan herhangi biri için ilerlemenin imkânsız olduğu bir ülkeydi onlarınki.

Mauro ve Elena, pasaportlarına damgalanmış çıkış tarihlerini görmezden gelirlerse, en az beş ya da on yıl Birleşik Devletler'e dönme gibi bir seçenekleri olmayacaktı. Bu süreden sonra yeniden giriş için *belki* başvurabilirlerdi. Zaten Amerikalı bir kefilleri yokken ve her yıl ülkeye kabul edilen Kolombiyalı kotası göz önüne alındığında en başta vize almaları bile mucizeydi. Eğer kalırlarsa kaçınılmaz son gelene kadar Kuzey Amerika'dan ayrılamayacaklardı. Tabii ikisinden birine yeşil kart çıkmazsa. Ama şanslarını denemek için başvurmaktan da çok korkuyorlardı. Siyasi iltica da aynı derecede zordu. *Gringo*'ların sürekli ölüm tuzağı olarak kalıplaştırdığı bir yerden geliyor olmak, geçmişte

tehdit edildiklerini belgelemeden güvende olmadıklarını kanıtlayabilecekleri anlamına gelmiyordu. Yoksulluğun yarattığı tehlikeler sayılmıyordu, fiziksel zarar görme tehdidi altında olduklarını ispatlamalıydılar. Ailelerini öldürmeye ya da paramparça etmeye and içen mektuplar almadıklarından hükümet korumasına değer görülmüyorlardı. İyi bir avukat, birinin cinayete hedef olacak kadar önemli olmamasının, o insanın her an öldürülme riskiyle karşı karşıya olmadığı anlamına gelmeyeceğini öne sürebilirdi. Ama güvenilir bir avukatı nereden bulacaklarını bilmiyorlardı ve onlar gibi insanları avlayan, kendilerini mucizeler yaratabilen biri olarak lanse edip bir yıl içinde vatandaşlık sözü veren, ödemeyi peşin aldıktan sonra ortadan kaybolan dolandırıcılara karşı uyarılmışlardı.

Tabii Elena ve Mauro henüz evli olmadıkları için başka insanlarla evlenerek de vatandaşlık başvurusunda bulunabilirlerdi. Elena'nın çocuklarına baktığı üst kattaki kadın bu amaçla Teksaslı bir beyazla evlenmişti. Birbirlerini yalnızca göç ofisindeki randevularda görmüşlerdi. Kadın şimdiden birkaç binlik ödeme yapmıştı ve geri kalanı da taksitle ödeyecekti. Ama adamla hiç sevişmek zorunda kalmamıştı ve yeşil kartı çoktan eline geçmişti. Kadının anlattıklarını dinledikten sonra başka biriyle evlenmenin sadece bir evrak meselesi oluşu Elena'ya mantıksız gelmemişti ama Mauro bunu düşünmeyi bile reddetmişti.

Dikkatlilerdi. Radyonun sesini açmaya korkuyor, kimseye onlardan şikâyetçi olabilecekleri bir sebep vermek istemiyorlardı. Göçmenlik bürosu memurlarının insanları yalnızca ihbar üzerine tutukladıkları söylenmişti onlara. SWAT ekipleri binalara, restoran mutfaklarına ya da fabrikalara baskın yapıyor, sanki içerideki insanlar bombalı eylem planlıyorlarmış gibi kurşun geçirmez yelekli ve zırhlı memurlar ihbarsız, giriş izni olmaksızın evlere dalıyor, gerekirse kapıları kırıyorlardı. Sizi alıp götürebilirlerdi ya da eğer şanslıysanız sadece bir uyarıyla yetinirlerdi ama her şekilde

veri tabanlarına girmiş olurdunuz ve yıllık denetlemelere çağrılıp sınır dışı edilebilir sınıfına sokulurdunuz.

Mauro ve Elena her zaman eve dönebilirlerdi. Eski hayatları onları bekliyor olurdu. Ama bu şartlar altında burada kalmak, kuzeyde kurmaya başladıkları hayatı kaybetmeden Perla'yı ziyaret etmelerini engellerdi. Yasal durumları düzenlenmezse, insanların içine karışıp genel af ya da iltica kanunlarının değişmesi için dua etmeleri gerekirdi.

Mauro zamanını şişe çevirerek, yazı tura atarak, destenin içinden kartlar çekerek, ailesinin kalma ya da dönme kararını vermesine yardımcı olacak bir işaret, bir yol arayarak geçirdi. Ama Elena ve annesini ayrı tutacak bir kart yoktu. Müebbet belirsizlik cezasının bir kartı yoktu. Bir ülke üzerine bahis oynamak için diğerinden vazgeçme kartı yoktu. Pişmanlık kartı yoktu.

Nando, kızlarının doğduğu zamanki halinden çok daha küçük doğdu. Elena, bunun her nasılsa insanları şişmanlatırken onları beslemekten aciz Amerikan beslenmesinden kaynaklandığına emindi. Mauro doğum esnasında odadaydı ama daha sonra onları hastanede ziyaret etmeye korkmuştu çünkü komşularından, birinin ölmekte olan bir akrabasını ziyaret ederken yakalanıp tutuklanarak anında sınır dışı edildiğini duymuştu. Sık sık böyle hikâyeler duyuyorlardı. Mauro ve Elena, ten renkleri her zaman bir şüphe uyandıracak olsa da orada doğmuş herhangi bir vatandaştan çok daha mükemmel davranışlar sergilemeleri gerektiğini biliyorlardı. İkisi de kanunlara harfiyen uyan insanlardı ama ülkede kalma sürelerini aştıkları günden beri onlara doğrudan kimlik sorabilecek ve kimlikleri olmadığını itiraf etmeleri gerekecek bir polis gördükleri anda ürperiyorlardı. Sınır dışı edilen biri hakkındaki her korku dolu hikâyeye karşılık bir anda çıkan genel af,

sığınma hakkı ya da özel af sayesinde oturma izni için başvurma hakkı kazanan biriyle ilgili bir hikâye duyuyor ve tekrar umutlanıyorlardı. Şimdi bir de onlardan farklı, geleceği için iki seçeneği olan bir oğulları vardı.

Mauro, Elena ve Nando'yu hastaneden eve getirmek için sabah izin aldı. Tam onları bırakıp öğleden sonra vardiyasına yetişmek için çıkmak üzereydi ki onu arayan arkadaşından nakliye firmasının ofisine baskın yapıldığını öğrendi. Mauro, polisin kapılarına geleceğine –adresini firmanın dosyalarında bulabilirlerdi– ve onu tutuklayıp Kolombiya'ya geri göndereceklerine emindi. Elena onun paranoya yaptığına inanmak istemesine ve bebeğin daha yola çıkamayacak kadar küçük olduğundan ve stresin onun için tehlikeli olabileceğinden endişelenmesine rağmen Mauro'ya karşı çıkamayacak kadar bitkindi. Mauro'nun taşıyabilecekleri her şeyi toparlamasını izledi, ülkelerine dönmenin ona neden böylesine feci bir kader gibi geldiğini anlamıyordu. Birleşik Devletler'de kalmaya ve gidişlerini oğullarının doğumundan sonraya ertelemeye karar vermişlerdi ama bu ertelemenin ne kadar süreceğini hiç konuşmamışlardı. Elena bunu yalnızca mümkün olduğu sürece yapacaklarını düşünmüştü. Şimdiyse bir otobüsle bambaşka, tuhaf bir yere gidiyorlardı. Orada yalnızca ismen bildikleri, Houston'daki komşularından birinin arkadaşı olan ve onlara kalacak bir yer sağlayabilecek bir adam vardı.

Elena, uçakların Dünya Ticaret Merkezi'ne çarpışını Spartanburg'daki bir otel odasından izledi. Onları otobüs terminalinde karşılayacak olan adam gelmemişti. Mauro elindeki telefonla doğu kıyısında tanıdığı herkesi arayarak Elena'yla nereye gidebileceklerine, iki bebekleriyle nerede yaşayabileceklerine, en azından bir süreliğine nerede bir hayat kurabileceklerine dair bir fikirleri olup olmadığını soruyordu.

Elena Mauro'ya el sallayarak televizyon ekranını işaret etti. "Film değil. Şu anda oluyor."

Ama Mauro'nun gözleri kucağındaki, üzerine isimler, yer adları ve telefon numaraları karalanmış kâğıda sabitlenmişti.

İkinci uçak çarparken Karina yatağın üzerinde, yastıkların arasına kıvrılmış, Nando da annesinin kollarında uyuyordu. Elena halüsinasyon gördüğünden şüphelenmişti.

Çok geçmeden iki kule de toz duman içinde yerle bir oldu. Elena, Tequendama ya da Iguazú'daki şelaleleri düşündü. Bir an için dünyanın doğa harikalarından birine değil de insan eliyle tasarlanmış bir felakete baktığını unutmuştu.

ALTI

Talia, yılın en soğuk gününde doğmuştu. Mauro ve Elena'nın yeni ülkelerindeki üçüncü kışları olmasına rağmen ekvatoral kanları soğuğa hâlâ alışabilmiş değildi. Mauro'nun bir evcil hayvan maması tesisinde çalışarak başka bir işçiden elden düşme bir minivan alacak kadar para biriktirdiği Güney Carolina'da geçirdikleri bir yılın ardından Hookford kıyılarında, küçük ve pek arkadaş canlısı sayılmayan Delaware kasabasında yaşıyorlardı. Burada, işçi lojmanına dönüştürülmüş ve suntalarıyla çatısı sağanak yaz yağmurlarından kabarıp bel vermiş bir ahırda kalıyorlardı. Ortak televizyonda Birleşik Devletler'in Afganistan'a bomba yağdırışını izliyorlardı. Mauro ve Elena iç savaşın ortasında doğmuş olmalarına rağmen yeni yara almış, üç bin ölüsünün yasını tutan, endişe ve intikam hırsıyla dolu Amerika'da kendilerini huzursuz hissediyorlardı.

Güney Carolina'da insanların bakışlarına maruz kalmaya, yerliler, *nereden geldiyseniz oraya dönün*, diye tısladıklarında ne dediklerini anlamıyor gibi davranmaya alışmışlardı. Bazen Mauro tek başına dışarıdayken, sanki Mauro da haberlerde beliren o hava korsanlarından biriymiş gibi ona, *terörist*, diye homurdananlar oluyordu.

Mauro cumartesi çekilecek Powerball piyangosuna bilet almak için bir benzin istasyonuna girdi. Çıktığında iki tekinsiz adam onu arabasına kadar takip edip kendi bedenleriyle kamyonetin arasına sıkıştırdılar.

"Nerelisin sen?" dedi biri, soru sormaktan çok suçlar gibi.

Mauro cevap vermedi ve adam onun boynunu sıkarken diğeri arka arkaya onu yumrukladı. Mauro yere düştü, burnu kanamış, bir dişi taşların arasında kaybolmuştu. Etrafta tanıklar olsa da iki adam hızla kamyonetlerine binerken kimse bir şey demedi, kimse Mauro'nun kalkmasına yardımcı olmak için davranmadı.

Evcil hayvan maması tesisi işten çıkarmaları açıkladığında, diğer işçiler daha çok fabrika ve çiftlik işi bulunduğunu söylenen Georgia ve Florida'ya göç ettiler. Mauro, bunun yerine ailesiyle kuzeye gitmekte ısrar etti. Elena, memleketlerindeki savaşa rağmen Kolombiya'nın onlar için daha güvenli olup olmayacağını düşünüyordu. Ama sonra Perla ona gerilla komutanları arasındaki son barış görüşmelerinin de fiyaskoyla sonuçlandığını ve yeni başkanın resmi olarak göreve başlayacağı gün yüksek güvenlik önlemlerine rağmen başkanlık sarayının yakınlarında gerçekleşen bir patlamada on beş kişinin öldüğünü anlatıyor, veya içlerinde çocukların da bulunduğu yüzlerce kasabalının bir okulun yanındaki kilisede öldürüldüğü ya da yaralandığı Bojayá katliamını hatırlatıyordu. Haç bile paramparça edilmişti. Bu olay başkentten çok uzakta, Pasifik kıyılarında meydana gelmişti ama yine de, *bizim ülkemiz, bizim ölülerimiz,* diye düşünüyordu Elena. Daha önce hiç ülkesinde katledilen insanlar için üzülürken hissettiği kadar vatansever hissetmemiş olması neredeyse trajikti. Milenyumun başlaması da şiddete son vermedi. Elena, her savaşın bedelini masum insanların ödediğini biliyordu ama Amerika'nın bu saldırganlığı bütün yabancıların düşman olarak algılanmasına neden olabilirdi.

Mauro çoğu akşamı diğer işçilerle birlikte ortak odada, grup için sırayla aldıkları biraları içerek geçiriyordu. Elena onunla konuşmak için en azından sadece birazcık sarhoş olduğu bir anı beklemek istiyordu ama o anlar da giderek azalıyordu. Bir akşam onu odalarına çağırdı. Çocuklar yatakta uyuyorlardı. Mauro ve Elena yerde omuz omuza oturdular. Pencereden içeriye puslu

fabrika ışıkları giriyordu. Hafta sonuna kadar burayı boşaltmaları gerektiği bildirilmişti onlara.

"Taşınıp durmaktan, sürekli yabancı olmaktan, insanların bize vebalıymışız gibi bakmalarından bıktım," dedi Elena. "Biz buraya böyle bir yaşam için gelmedik. Eve dönelim."

Mauro iç çekerken Elena bira kokan nefesinin sıcaklığını yüzünde hissetti. "Genç ve sağlıklıyız. Bu yılları ailemiz için daha iyi bir gelecek kurmaya çabalayarak geçirmeyeceksek, bunu ne zaman yapacağız? Ben vazgeçmeye hazır değilim."

"Annemi özledim."

"Sen de onun gibi olmak, hayatını her tarafı dökülen bir evde mi geçirmek istiyorsun? Kalırsak, o buraya, yanımıza gelmeye karar verene kadar ona para göndermeye devam edebiliriz."

"Oradaki evi satıp, başka bir ev bulabiliriz," dedi Elena. Ama ikisi de Perla'nın buna asla izin vermeyeceğini, her zamanki gibi inat edeceğini biliyordu. Yıllardır çamaşırhanede çalışmaktan kimyasal astım olmasına rağmen orayı kapatmayı reddediyordu.

"Lütfen güven bana, Elena. Henüz dönmenin zamanı değil."

Delaware'de, karla kaplı sokaklar boyunca arabayla hastaneye doğru ilerlerken Elena yeryüzüyle gökyüzünün birleştiği ufuk çizgisini bulmaya çalıştı ama başarısız oldu. Talia saatler önce çıkmak için zorlamaya başlamıştı ama Elena bebeğin tam olarak hazır olmasını beklemek istemişti. Epidural için zaman kalmamıştı. Diğer çocuklarını da epiduralsiz doğurmuştu. Elena son dokuz ayda yalnızca tek bir ultrason çektirmişti, o da hamileliğinin başında Blades'deki nehrin karşısında, sigorta istemeyen ve nakit ödeme yapmak zorunda olduğu bir klinikteydi. Bir tane daha ultrasonu karşılayamayacaklardı ve Elena içgüdüleri dışında herhangi başka bir tıbbi kontrolden geçmemişti. Ama endişelenmiyordu.

Teksas'tayken bir sürü kontrol ve *check-up* yaptırmıştı ve doktorlar ona hep bebeğinde bir sorun olduğunu, onu aldırsa iyi edeceğini, yoksa çocuğun ölü ya da ölüm riskiyle doğacağını söylemişlerdi. Onları dinlememişti ve Nando küçük de olsa sağlıklı bir bebek olarak doğmuştu. Daha sonra benzer şeyler söylenen ve sağlıklı bebekler doğuran başka kadınlar olduğunu öğrenecekti. Doktor bebeği ellerine alana kadar kızı olacağını bilmiyordu. Önceki doğumlarında katledilmiş bir inek yavrusu gibi kanamıştı ama bu sefer öyle olmamıştı. Talia'nın bu kadar rahat doğuşu herkesi şaşırtmıştı.

***

Doğumun gerçekleştiği gün, radyatörler bozulduğunda fırınlarının onları ısıttığı bir pizza restoranının üst katındaki, duvarlarına hamur ve peynir kokuları sinmiş küçük bir yatak odasında yaşıyorlardı. Dairenin asıl kiracıları Pakistanlı bir çiftti. Mauro, adamı yerel bir oteldeki hademelik işinden tanıyordu. Karısıyla ikisi diğer yatak odasında yatıyorlardı ve Elena'yla Mauro'dan, onlara Mister ve Madame demelerini istiyorlardı. Mister, resepsiyonda görevliydi ve Madame da terziydi. İlk gençlik dönemindeki oğulları yıllar önce lösemiden ölmüştü, dolayısıyla onun boşalan odasını haftalık yüz dolara kiralıyorlardı. Elena onlarla yalnızca tek tük sözcükler ve el kol hareketleriyle iletişim kurabiliyordu. Genelde çalıştığı işlerde öğrendiği İngilizceyle sohbeti yürüten Mauro'ydu.

Geceler soğuktu. Aile uyurken bile montlarını çıkarmıyor, çocuklar da battaniye kozalarından yalnızca üstlerini değiştirmek ve beslemek için çıkarılıyordu. Karina üç yaşındaydı. Nando iki. Mauro hastanede kalıp Elena uyurken bebekle ilgilenebilsin diye Madame onlara bakmayı kabul etmişti. Elena odasını başka bir kadınla paylaşıyordu. Kadının bir oğlu olmuştu. Elena kimsenin

onları ziyarete gelmediğini fark etmişti. Kadın İspanyolca konuşmuyordu ama odada yalnızlarken bebeğini Elena'nın yatağının yanına getiriyordu ve oğlan ağlamaya başlayana kadar birbirlerinin bebeklerini tutuyor, sonra tekrar değiş tokuş ediyorlardı.

İspanyolca konuşan Amerikalı bir hemşireye göre kadın ertesi gün oğluyla birlikte bir taksiye binerek hastaneden ayrılmıştı. Elena taburcu edilmeden önce aynı hemşire onunla konuşmaya geldi. Yatağın ucunda durdu ve kocasının yakınlarda olup olmadığını sordu. Elena kocasının diğer çocuklara bakmak için eve gittiğini söylediğinde hemşire buna memnun olmuş gibiydi. Elena bebeği emzirirken, "Artık üç küçük çocuğun olduğuna göre daha fazla çocuk doğurmamayı ciddi ciddi düşünmelisin," dedi. "Kendini tekrar aynı durumda bulmanı engellemek için hastanede uygulanabilecek bir prosedür var. Bu prosedür için kocanın onayını alman da gerekmiyor."

Houston'daki hemşireler de Nando doğduğunda aynı şeyi söylemişlerdi. Hatta bir anlığına onu çoktan kısırlaştırmış olabileceklerinden korkmuştu. Kolombiya'dayken buna benzer hikâyeler duymuştu. Nasıl dış yardım çalışanları, barış gönüllüleri ve STK'ların kadınları ücretsiz jinekolojik muayene hizmetiyle kliniklere çektikleri ve kadınların oradan çıktıklarında artık çocuk sahibi olamayacaklarından habersiz oldukları hakkında. Üçüncü kez hamile olduğunu fark ettiğinde, Teksaslı doktorlar ona el sürmedikleri için bir rahatlama hissetmişti.

Elena cevap vermeyince hemşire hayal kırıklığına uğramış göründü. "Ailenin zaten geçinmekte zorlandığını biliyorum. Başka hiçbir desteğiniz olmadan, sadece kocanın geliriyle üç çocuğa nasıl bakacaksın?"

Elena, hemşirenin bebeklerinden bir yükmüş gibi bahsetmesinden rahatsız olmuştu. O, çocuklarını hiç o şekilde düşünmemişti. Kolombiya'da bebeklerin kollarının altında kendi somun ekmekleriyle geldikleri söylenirdi. Dört kişinin doyduğu yerde

beşinci de doyabilirdi. Madame bile her bebeğin ailesine şans getirdiğini söylemişti. Hemşireye, geceleri alt kattaki pizza salonu ekstra yardıma ihtiyaç duyduğunda çocuklara göz kulak olan tatlı bir çiftle birlikte yaşadıklarını anlattı. Hemşire başını onaylar gibi salladı ve Elena, onun bir şekilde idare edeceklerini anladığını düşündü.

Bebeğiyle tekrar yalnız kaldığında Elena onu kucağına alıp uyuyuşunu izledi. Bu tombul, ışıldayan çocuk, henüz güneşle tanışmadığından solgundu. O doğmadan önceki aylarda çok sohbet etmişlerdi. Elena, zarar görmemesi için onu koruyacağına söz vermiş ve bebeğin onu duyduğunu belirten tekmelerini hissetmişti. Diğer çocuklarına da aynı sözleri vermişti ve onlar mutluluk içinde yaşıyor, minivanın arka koltuğunda oyunlar oynuyor, açken bile gülüyor, yaşayacak yeni bir yer bulmaları gerektiğinde otoyoldaki dinlenme tesislerinde geçirdikleri ve Elena'nın çocuklarının hafızalarına kazınmamasını umduğu gecelerde birbirlerine uydurdukları şarkıları söylüyorlardı.

Bebeğe, Rocky'nin karısını oynayan aktrisin adı olan Talia ismini vermişlerdi. Mauro o filmlere bayılıyordu ve Elena her zaman boksörün eşini boksörden daha güçlü buluyordu. Yalnızca kadınlar, olmaları gerektiğini düşündükleri kişiye dönüşme sürecindeki erkekleri sevmenin ne denli büyük bir güç gerektirdiğini bilirler.

Gerçi Mauro hiçbir zaman tam anlamıyla bir dövüşçü olmamıştı. En azından yumruklarını kullanan bir dövüşçü değildi. Süpervizör, ev sahibi veya ödenecek kira gibi kendinden daha güçlü, yenilmesi güç rakiplerle karşı karşıya geldiğinde içki köşesine çekilirdi. Talia'nın doğduğu kış, hücreleri alkolle besleniyormuş gibi içmişti. Gençliklerinde Mauro ve Elena *aguardiente* içip *cumbia* dansı yaptıkları gece kulüplerinde ve ünlü rockçıların ve salsacıların kasabaya geldikleri festivallerde bira paylaşır ya da viski yudumlarlardı. Mauro tanıdıkları herkesten daha çok içip bir

binanın kenarında dümdüz yürüyebileceğiyle böbürlenirdi. Elena, Chapinero'daki evinin çatısında pek çok kez bunu gerçekten de yapabildiğini görmüştü. Ama artık göbek bağlamış ve sarsaklaşmıştı. Her seferinde daha ucuz bir içki alıyordu çünkü Elena'ya fark ettirmeden ancak o kadarını karşılayabiliyordu.

Bazen işte de içerdi ve bir iki kez bu yüzden kovulmuştu da. Genelde yemek sırasında da içerdi, Elena diğer çocuğu besleyebilmek için çocuklardan birine yemek yedirmesini rica ettiği zamanlarda bile. Ama Talia doğduktan sonra hastanede, bebek yatağın yanı başındaki plastik beşikte sallanarak uyurken başını Elena'nın inmiş karnına yaslayarak bir daha içmeyeceğine söz vermişti. Bir kilise bulmuş ve imkânsızlar azizi Saint Jude'a adanmış bir sunağın önünde diz çökerek içkiyi bırakmak için yardım istemişti.

"İyileşmek istiyorum," demişti Elena'ya. "İnsanların onurlu biri olarak hatırlayacağı, ikimizin de sahip olmadığı türden bir baba olmak istiyorum."

Elena'nın birlikte olduğu, öptüğü tek adam oydu. Mauro'nun her zaman onu bir melek gibi gördüğünü biliyordu. Bu onu rahatsız etmiyordu. Perla, erkeklerin sevdikleri kadınları yüceltmelerinin normal olduğunu söylerdi. Birçoğunun metresleri olmasının ve genelevlerin her zaman işlek olmasının sebebi buydu. Ama Elena da herkesle aynı arzuları taşıyordu. Paloquemao'da Mauro'yla tanıştığında –zayıf ve uzun saçlı, kaşları yorgunluktan aşağı sarkmış, bit pazarından deri bir ceket alacak kadar para biriktirene kadar üzerinden çıkarmadığı güve yeniği *ruana*'sı[1] içinde– Elena'nın tanıdığı eğitimli ya da soylu oğlanlara pek benzemese de, tam açıklayamadığı bir zarafeti vardı. Elena, marketteki ilk karşılaşmalarından sonra aşkın kendisini nasıl ele geçirdiğini, çamaşırhanede çalışırken kapının zinciri her tıkırdadığında gelen müşterinin o olduğu umuduyla kapıya baktığını hatırladı.

1 (İsp.) Yün panço. (y.n.)

Kuzeye taşındıklarından beri Elena'nın çocukları alıp onu terk etmeyi düşündüğü anlar olmuştu. Ama her kadının benzer bir hisse kapıldığına ikna etmişti kendini. Gerçek aşk, demişti annesi bir zamanlar ona, ancak sabırla kanıtlanır. Elena'nın içgüdüleri daima kalmaktan, aile bütünlüğünü bozmamaktan yanaydı. Nerede ya da nasıl yaşarlarsa yaşasınlar, birlikte hayatta kalma ihtimallerinin ayrı ayrı hayatta kalma ihtimallerinden daha yüksek olduğuna emindi.

YEDİ

Ev sahibi habersiz gelmişti. Talia'nın doğumundan birkaç hafta sonra isimsiz biri pizzacının üzerindeki daire sadece iki kişiye kiralandığı halde içeride yedi kişinin yaşadığını ihbar etmişti. Mister ve Madame ev sahibini oturma odasında tutmaya çalışsalar da o ikinci yatak odasına doğru ilerledi ve Elena'yla üç çocuğu sokağa bakan pencerenin önündeki çekyatta uyurken buldu. Mauro duştaydı. Hepsi tek bir banyoyu paylaşıyorlardı ve Mister ile Madame kendi rutinlerinin bozulmaması için ailenin sadece sabah ya da gece belirli saatlerde banyo yapmasını istiyordu. Mauro giyinip nemli saçlarıyla çıktığında Karina ve Nando'yu ağlarken buldu. Bebekse sessizdi, gözleri ev sahibini ikna etmeye çalışan babasını, Mister'ı ve Madame'ı izliyordu. Bütün bunların nasıl sonuçlanacağını biliyor gibiydi.

Kiracıların sayısından ve beş kişilik aileden üçünün bu ülkede bulunma izni olmadığından ev sahibi bunun *yasa dışı işgal* olduğunu söyledi. Şehir tarafından cezalandırılmayı göze alamayacağını, ve Mister ve Madame bunun doğru olmadığı konusunda onu ikna etmeye çabalasalar da, "kaçaklara" yataklık etmenin bir tür suç olarak görülmesinden çekindiğini belirtti. Adam çifti, aileyi evlerinde saklamaya çalışırlarsa anahtarı değiştirip onları dışarı atmakla tehdit etti.

"Siz iyi insanlarsınız," dedi onlara. "İnsanların sizi kullanmasına izin vermeyin."

Elena konuşmanın çoğunu o an anlayamadı. Mauro ona daha sonra açıkladı. Ev sahibinin Mister ve Madame'ı cezalandırmadan

önce onlara kalacak başka bir yer bulmaları için bir hafta vermeyi kabul ettiğini söyledi. Ev sahibi bu istisnayı yeni doğmuş bebekleri olduğunu göz önünde bulundurarak yaptığını vurgulamıştı.

Mauro izin gününde ailenin kalabileceği bir yer aramaya gitti. Oteldeki çalışma arkadaşlarına kiralık tek odalı bir daire, bir oda ya da bir karavan bilip bilmediklerini sormuş ama sonuç alamamıştı. Ardından eskiden temizlik yaptığı kâğıt deposundaki tayfayı ve sonra da bir zamanlar kokulu mum kutularını paketlediği fabrikayı denedi. Geceleri arabada geçirmeye dönemezlerdi. Bu soğukta olmazdı. Daha önce, Güney Carolina kıyısından yukarı taşındıkları bahar ve yaz aylarında yerleşecek bir yer ararken böyle yapmış, benzin istasyonlarının tuvaletlerinde yıkanmışlardı. Mauro iş ararken Elena günlerini çocuklarla birlikte parklarda ya da alışveriş merkezlerinde geçirmişti.

Mauro o sabah evden çıkmadan önce Elena'yı ve çocukları tek tek öptü. Bebek Elena'nın göğsündeydi, Karina ve Nando ise iki yanına kıvrılmış hâlâ uyuyorlardı. Talia'nın doğumundan beri Mauro sözünü tutmuş, ağzına bir yudum bile alkol sürmemişti. Ayıklık onu canlandırmıştı; bebeği kucağına alıp çocukluklarından kalma, hafızalardan silinmeye başlamış şarkılar söylüyordu.

"İçime doğuyor," diye fısıldadı, yüzünde kocaman bir tebessümle. "Ailemiz için daha iyi şeyler kapıda. Güneşin doğacağından emin olduğum kadar eminim bundan."

O gittikten çok sonra Elena yatak odasında aşklarının ilk günlerini hatırladı. Aşklarının doğdukları kenti çevreleyen dağlar tarafından sınırlandığı halde söndürülmesi güç bir yangın gibi kontrolsüzce yayılışını; bir hayalden çok bir hastalığı andıran, Kolombiya'daki yaşamın onlar için yeterince iyi olmadığı fikrine kapılmadan öncesini. Bir şekilde daha fazlasını hak ettikleri fikrine.

Eğer bir gün eve döneceklerse, diye düşündü Elena, şimdi bunun tam zamanıydı. Ama daha iki hafta önce, Chapinero'daki

evin birkaç blok ötesindeki, hükümet yetkililerinin sık sık gittiği elit bir sosyal kulübün önünde bir arabaya yerleştirilen bomba patlayarak otuz altı kişiyi öldürmüştü. Bu, ülkenin son yıllarda uğradığı en kanlı saldırıydı. Aynı zamanda Neiva'da başkanı hedef alan başka bir bombalı saldırı on altı can almıştı. Hiçbir ülke diğerinden daha güvenli değildi.

Mauro ve Mister'ın çalıştığı otelin arkasındaki otoparkın çöpünde bir kadın ölü bulunmuştu. Bir gece önce, onlar uyurken yaşanmıştı olay. Elena herkes daireden çıktıktan sonra İspanyol kanalın haberlerini izlemişti. Aile tıpkı banyo gibi mutfağı da yalnızca Mister ve Madame kullanmadığında kullanabiliyordu ki bu oldukça zordu, zira Madame akşamlarını yemek yaparak geçiriyordu. Elena, Karina ve Nando'yu hazır erişteleri yemeleri için mutfak masasına oturttu ve bebeği kucağına aldı. Muhabir, kurbanın otelin müşterilerinden biri olduğunu ama odanın onun adına kayıtlı olmadığını söyledi. Fahişe olabilirdi. Çoğunun orayı kullandığı biliniyordu. İş insanları otoyoldaki daha güzel otel zincirlerinde kalıyorlardı. Bu otel kimsenin ilk tercihi değildi. Mauro lobiyi ve koridorları süpürüyor, oteldeki kadın hizmetlilerin tek başlarına baş edemeyeceği kadar kirli odaları temizliyordu. Kadının cesedini Mauro'nun çalışma arkadaşlarından biri bulmuştu. Elena, Mauro'nun dönüşünü beklerken bütün gün ölen kadını düşündü. Ailesinin ve onu sevenlerin Birleşik Devletler'de mi yoksa başka bir yerde mi yaşadıklarını merak etti. Yaşamının çöplerin arasında donarak sona ermesi ne üzücü, diye düşündü Elena.

Geç olmuştu. Çocuklar uyuyordu. Mauro karakoldan arayıp gözaltına alındığını söyledi. Minivanın içindeyken iki polis camı tıklatmıştı.

Elena'nın ilk aklına gelen oteldeki ölü kadın oldu. Belki de onun orada çalıştığını öğrenince suçu ona yıkmak istemişlerdi. Mauro aramadan önce yalnız geçirdiği o saatler, Elena'nın her şeyin mümkün olduğunu düşünmesine neden olmuştu.

"Sarhoş muydun?"

"Hayır. Sana sözümü tutuyorum. Ne yapacağımızı düşünürken uyuyakalmışım. Kısa bir şekerleme. Araba park halindeydi. Kimseye zarar veremezdim."

Arabayı aldıklarından beri polise yakalanma riskinin arttığını biliyorlardı. Ama Mauro daha önce hiç çevrilmemişti bile. Araba sürmeyi askeri bir disiplinle Tiberio'dan öğrenmişti ve bütün trafik kurallarına, o kuralları kendi koymuş gibi uyardı.

"Seni uyuduğun için nasıl tutuklayabilirler ki?"

"Ne isterlerse yapabilirler."

"Bana sadece ne zaman çıkacağını söyle."

Alkol muayenesini geçtiğini ama geçerli bir ehliyeti ya da sigortası olmadığı için onu tutukladıklarını söyledi. Daha sonra bir duruşma olacaktı. Şimdi polisin onu serbest bırakması için Elena'nın Mister ve Madame'dan beş yüz dolar borç istemesi gerekiyordu.

***

Mauro, New Jersey'deki bir arkadaşının arkadaşına ulaştı. Adam ailenin bir süre yanında kalabileceğini ve bölgede işçi arayan bir sürü işletme olduğunu söyledi. Polis arabaya el koymuştu, o yüzden Mauro ve Elena birkaç parça eşyalarını onlara olan borçları karşılığında Mister ve Madame'a bırakarak Newark'a giden otobüse bindiler. O günlerde otobüs terminallerinde şimdiki gibi devriye gezen sınır kontrolü görevlileri yoktu. Beşi birden iki kişilik yere sıkıştı. Mauro, bir dizine Nando'yu bir dizine de Karina'yı oturttu, Elena da bebeği kucağına aldı. Dante onları terminalde karşıladı ve East Orange'daki evine götürdü. Buenaventuralıydı ve Honduraslı karısı Yamira, oğlu ve dokuz başka kişiyle birlikte büyük bir evde yaşıyordu. Bu dokuz kişinin arasında akrabaları, arkadaşları ve Mauro ve Elena gibi gidecek başka yeri olmayan

insanlar vardı. Aileye, önceki sakinleri New Paltz'daki bir et fabrikasında iş bulunca taşınan bodrum katını verdiler.

Yamira ekonomi mezunuydu ama Elena'ya evleri nasıl temizleyeceğini öğretti. Elena, temizliğin öğretilecek kadar karmaşık neyi olduğunu sordu. Kendisi bir çamaşırhanede çalışarak büyümüştü ve Perla evlerini bir ameliyathane kadar temiz tutardı. Elena sabahları yatağını yapıp kıyafetlerini katlamadan, yerleri süpürüp her şeyi yerli yerine koymadan odasından çıkamazdı. Yamira, Amerikalılar için temizliğin farklı olduğu ve Elena'nın doğru mahallelerde günde yüz dolar kazanabileceği işler bulmak istiyorsa onların kimyasal malzemeleriyle temizlemeyi, Amerikan tarzı ütü yapmayı ve elektrikli süpürge kullanmayı öğrenmesi gerektiği konusunda ısrar etti. Saat başına para almadığı zamanlarda hızlı temizlik yapmayı da öğrenmesi gerekecekti ama saatlik ücretlendiriliyorsa bazı işleri uzatabilirdi.

Elena birkaç işte Yamira'ya eşlik etti, yatakları nasıl yaptığını, kalın yorganları nasıl serdiğini ve dekoratif yastıkları nasıl düzenlediğini izledi. Elena gringo evlerinin gereksiz eşyalarla dolu olduğunu düşündü. Çocukların raflara sığamayacak kadar çok oyuncakları vardı. Kadınların ve kızların dolapları kıyafet ve ayakkabılarla dolup taşıyordu. Kocaların ve oğulların bir laboratuvardakinden daha fazla kablo ve makineleri vardı.

Yamira, Bogotá'daki dolambaçlı ve inişli çıkışlı yollara hiç benzemeyen dümdüz, geniş caddeli ve düzenli çiçeklendirilmiş tepeleri olan semtlerde temizlik yapıyordu. Müşterileri kocaman kapıların ardında ya da balerin tütüsü gibi verandalarla çevrili evlerde yaşıyorlardı. Bazen onlar temizlik yaparken müşteriler de evde olur, televizyon izler, bilgisayara bakar ya da kestirirlerdi. Elena'yla Yamira bazen onların konuşmalarına ve tartışmalarına kulak misafiri olurlardı; bebekler ağlar durur ve kimse onları yatıştırmazdı. Elena o çocukları kucağına alıp avutmak isterdi ama Yamira işverenlerin onların görünmez kalmasını tercih ettiği

konusunda onu uyarmıştı. Özel alanlarına girmek kovulmalarına neden olabilirdi.

Mauro ve Elena işe gittiklerinde, Dante ve Yamira'nın evinin üst katındaki odalardan birinde kocası ve iki başka kişiyle birlikte kalan bir kadın, yirmi dolar karşılığında çocuklara bakıyordu. Bu şekilde aylarca idare ettiler; o penceresiz bodrumda, Yamira'nın kucak kucağa yattıkları yatağın başucuna koymaları için ödünç verdiği ısıtıcıyla hallerinden memnunlardı.

Bazı akşamlar Mauro ve Dante birkaç blok ötede, mahalledeki diğer adamların toplandığı bara giderlerdi. Mauro yine içmeye başlamıştı ama eskisine göre çok daha az içiyordu, Elena da bu yüzden ses çıkarmıyordu. Başka bir fabrikada iş bulmuştu. Bu seferki işi metal tenekelere saç spreyi şişelemekti. Her zamanki gibi yasa dışı bir işti, o yüzden çekler bazen beklenenden az olduğunda şikâyet edemiyorlardı. Banka hesapları yoktu. Fazladan kazandıkları her dolar memleketteki Perla'ya gönderiliyordu. Ödemeyi nakit almıyorlarsa Central Avenue'da çekleri bozan bir dükkâna gidiyorlardı. O gün Mauro, kendi başka bir işe giderken maaş çekini nakite çevirmesi için Dante'ye verdi. Dante daha sonra barda onunla buluşup parayı verdiğinde Mauro banknotların eksik olduğunu fark etti.

Elena daha sonra tanıklardan Mauro'nun onunla konuşmaya çalıştığını ama Dante'nin para aldığını reddettiğini duydu. *Ben ailene yaşayacak bir yer sağlamışken sen beni hırsızlıkla suçlamaya nasıl cüret edersin? Ben olmasam sokaklarda kalacaktınız!* Önce Dante'nin Mauro'yu ittiğini söylediler. Başının polisle tekrar belaya girmesinden korkan Mauro geri adım atmıştı ama Dante bu sefer bir yumruk savurmuştu. Ardından ikincisi, sonra üçüncüsü. Ta ki Mauro yere serilene kadar. Etrafta devriye gezen birkaç polis kavgayı duyup yanlarına gelmişti. Dante'nin vatandaşlığı vardı, o yüzden serbest bırakılmıştı. Ama Mauro'nun kayıtlarına baktıklarında Delaware'deki eski suçunu, katılmadığı duruşmayı ve belgesiz olduğunu görmüş ve onu götürmüşlerdi.

Elena'ya sadece Mauro'nun "göçmenlik gözaltına" alındığı, ardından eski adı INS[1] olan ICE'a[2] teslim edildiği, onların da Mauro'yu tutukladığı söylenmişti. Elena, Mauro'nun bir kefaret ödedikten sonra serbest kalıp ona döneceğine inanıyordu. Tanıdıkları bazı insanlar gibi senede bir Göçmenlik Bürosu'na rapor vermesi gerekebilirdi, ama onun dışında rahatsız edilmeden, özgürce hayatlarına devam ederlerdi. Mauro'nun bir daha asla yanlarına dönemeyeceğini ve çoktan sınır dışı edilecekler listesine eklendiğini henüz bilmiyordu.

1 1933'te kurulan ve 2003'e kadar faaliyet gösteren Immigration and Naturalization Service (Göçmenlik ve Vatandaşlık Bürosu) kısaltması. (ç.n.)

2 Immigration and Customs Enforcement (Göçmenlik ve Gümrük Muhafaza). (ç.n.)

SEKİZ

Barichara'daki bir kafede Talia masalardaki boncuklu deri kolyeler takan, sırt çantaları yanlarında duran ve seyahat rehberleriyle telefonlarına gömülmüş turistleri izliyordu. Kahve ve meyve suyu içiyorlar, Wifi üzerinden işlerini hallediyorlardı. Talia'nın duyduğu tek İspanyolca bar tezgâhının üzerindeki televizyondan geliyordu. Bültenin dikkat çeken haberleri arasında şu vardı: *Santander Dağları'ndaki bir ıslahevinden on iki kız kaçtı.* Haber kızların fotoğraflarını göstermeden ve isim vermeden, sadece dört kızın bulunduğunu ama diğer sekizinin hâlâ kayıp olduğunu bildiriyordu. Sonra güvenlik kapısının önünde dikilen Rahibe Susana görüldü, kendisine doğrultulan bir mikrofona konuşuyordu: "Kızların güvenliğinden endişe ediyor ve bilgisi olanların doğru olanı yapmalarını ve bizimle ya da polisle iletişime geçmelerini umuyoruz. Ailelerine haber verildi ve onlar da kızları için çok endişeliler."

Talia, ihtiyar adam onu kasabanın eteklerinde indirdiğinde hapishane eşofman üstünü bir çamaşır ipinden aldığı tişörtle değiştirdiğine memnundu ama altında hâlâ okulun kirli ve eskimiş eşofman altı vardı. Adamın ayrılmadan önce bir akrabasıymış gibi alnından öperek ona verdiği parayla sodasını ödedi. Yüzünü yıkamak ve saçını topuz yapmak için kafenin tuvaletine gitti. Dışarı çıktığında bir masada tek başına oturan –belki babasının yaşlarında ya da ondan biraz küçük ve kesinlikle buralı olmayan– bir adam gördü ve onun yanına gitmeye karar verdi.

"Oturabilir miyim?"

Adam eliyle karşısındaki boş sandalyeyi işaret etti. Talia okulda ve dublaj yapılmamış filmlerle televizyon programlarından biraz İngilizce öğrenmişti. Annesi Karina ve Nando'yu telefona verdiğinde, onun için bilhassa yavaş konuştuklarını fark ettiği halde söylediklerinin yalnızca bir kısmını anlayabiliyordu.

"İsmim Elena."

Adam, kız sanki alenen cüzdanını çalabilirmiş gibi kızı inceledi. Yüzündeki ifade genelde zilzurna sarhoş olan turistlerin neşeli ve coşkulu ifadelerine benzemiyordu. Aradan geçen on saniyede adamın çoktan kendisinden daha zeki olduğuna kanaat getirdiğini anlamıştı Talia.

"Senin için ne yapabilirim?"

Talia adamın yalanlar duymayı beklediğini anladığı için gerçeğin bir versiyonunda karar kıldı. "Yatılı okuldan kaçtım. Bogotá'ya dönmem gerek. Babam beni bekliyor. Hiç param yok. Bana yardım eder misin?"

Adam ona inanmamış olabilirdi ama kızı turistlerin restoranın dışında bozukluk dilenen çocuklara yaptıkları gibi kışkışlayamayacak kadar merak etmişti. İspanyolcası iyiydi ama r harfini diline oturmasına izin vermek yerine gargara yapar gibi telaffuz ediyor ve sesli harfleri trençkotlu bir kötü karakter gibi uzatıyordu. Fransız olduğunu söyledi. Adı Charles'tı ama yıllardır Kolombiya'da olduğundan Carlos'u kullanıyordu. Ingrid Betancourt'un ormanda esir tutulduğunu öğrendiğinden beri bu ülkeye takıntılıydı ve ona bir anlamda âşık olmuştu. Kalbinin Güney Amerika çağrısının peşine düşmeden önce felsefe okumuş ve hayat enerjisini yavaş yavaş tüketen bir memuriyette çalışmıştı.

Talia, kafedeki diğer insanların oña kancayı takacak birini arayan küçük bir *puta*'ymış[1] gibi bakmalarından midesi bulansa da adamın anlattıklarından büyülenmiş gibi davrandı.

1 (İsp.) Orospu. (y.n.)

"Başka bir yerde konuşsak olur mu?"

Adam ona kuşkuyla baktı ama Talia'yı takip ederek kafeden arnavut kaldırımlı yola çıktı. Altında kot pantolon, üstünde içine bir tişört giydiği kot ceket vardı. Bileğinde Kolombiyalı kızların yabancı erkek arkadaşlarına verdikleri türden, ulusal renklerde bir bileklik takıyordu.

"Kız arkadaşın nerede?"

Bu kez sanki Talia denen bu kız onu eğlendirmeye gelmiş gibi bir bakış attı. "Onu Caldas'ta bıraktım."

Meydandaki kilisenin önündeki bir banka oturdular. Adam bir sigara yaktı ve Talia'ya da teklif etti. Talia sigarayı aldı. Adam elini onun elinin üstüne kaydırana kadar bir sessizlik oldu. Talia bakireydi ama on üçüne bastığından beri dört farklı oğlanla öpüşmüştü. Adamın eli ağır ve sert olmasına rağmen elini ittirmedi.

"Söylesene Talia, benden ne istiyorsun?"

"Bogotá'ya dönmem gerek. Babam beni bekliyor."

"Sadece otobüs parası mı istiyorsun?" Sesi hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

Talia adamın bir amaç için yanıp tutuşan biri olduğunu hissetti. Bütün hayatı boyunca olmasa da en azından o gün için. Güneş, dağların ardında nokta kadar kalmıştı. Hava birkaç dakika sonra kararacaktı.

"Araban var mı?"

"Var."

"O zaman beni sen götürebilirsin. Tek başıma otobüse binmekten daha güvenli olur. Sen bana zarar vermezsin."

Adam tereddüt etti, belki de kızın ona yalvarmasını ya da karşılığında bir şeyler teklif etmesini bekliyordu. "Geceleri bu yollarda araba kullanmaktan hoşlanmıyorum. Burada bir haftalığına bir daire kiraladım. Eğer anlattığın hikâye doğruysa kalacak başka bir yerin olduğunu sanmıyorum. Benimle gelebilirsin. Sabah da seni eve götürürüm."

Talia hafifçe gülümsedi. "Peki bu kirlileri çıkarabilmem için bana birkaç yeni kıyafet de alabilir misin? Demin yakınlarda bir dükkân gördüm. Hâlâ kapanmadan yetişebiliriz."

***

Adamın dairesi tavanında ahşap kirişler olan alçı duvarlı, tek oda bir yerdi. Kanepeye oturdular, aralarında *empanada* ve *chorizo*[1] dolu bir sepet vardı. Talia adamın ona yeni aldığı kot, bluz ve kazağı giyiyordu. Dükkânda çorap bulamamışlardı, o yüzden artık yırtılmış ve tabanları gıcırdayan ıslahevi ayakkabılarıyla giyebilsin diye adam Talia'ya kendi çoraplarından vermişti. Talia'yı yemek için restorana götürmek isteyince kız, haberlerde yüzünü göstermeseler bile resminin muhtemelen bölgedeki polis karakollarına dağıtılmış olduğunu açıklamıştı. Tek istediği eve gitmekken yakalanıp yeniden kanuna teslim edilmek istemiyordu.

"Saklanmana yardım ettiğim için benim de başım derde girer mi?"

"Yabancılara hiçbir zaman bir şey yapmazlar. Hem yardımsever olmak suç değil."

Adam bu cevaptan hoşlandı ve kızın neredeyse bir yudum bile almadığı kadehine biraz daha şarap doldurdu.

"Daha on beş yaşında olduğuna inanamıyorum. Çok daha büyük olduğunu düşünmüştüm. Yüzün. Bir şey... bilmiyorum."

Adam otuz sekiz yaşındaydı. Kolombiya'ya Fransızca öğretmeye gelmişti. Öğrencileri genellikle zengin Medellínli ev hanımlarıydı, sonuçta çoğu insan daha çok işlerine yarayacağı için İngilizce öğrenmeyi tercih ediyordu. "Bu ülkeden ayrılmak isteyen o kadar fazla insan var ki," dedi adam. "Bunu anlayamıyorum. Bir insan neden dünyanın en güzel yerini terk etmek ister ki?"

1 (İsp.) Bir tür böreği andıran yerel bir yemek ve sucuk. (ç.n.)

Talia'nın babası, insanların Kolombiya'dan para için değil, huzur bulmak için taşındıklarını söylemişti. Kız da Fransız adama insanların, tam da onun kendi ülkesinden taşınma sebebi yüzünden bu ülkeyi terk ettiklerini söyledi. Ülkeleri onlara ihtiyaç duyduklarını sağlamıyordu. Adam buna katılıp her zaman yanlış yerde doğmuş gibi hissettiğini ekledi. Kız, bir insanın doğuştan kaderinin dışına çıkmasının mümkün olup olmadığını merak etti, ama cevaben sadece yorgun olduğunu ve uyumak istediğini söyledi.

Adam ona yatakta uyuyabileceğini, kendisinin de kanepede yatacağını söyledi. Kız şilteye yaklaştı, battaniyelerin altına girmeden önce yalnızca ayakkabılarını çıkardı, ışıklar hâlâ açık olduğu halde gözlerini kapattı. Islahevinde Talia geceleri ranzasında uzanır, gözlerini kapatıp hayallere dalardı: Annesinin yüzünü, onun kuzeydeki, çok yakında kendisinin de dahil olacağı yaşamını hayal ederdi. Elena'yı yalnızca fotoğraflardan tanıyordu ama muhtemelen yakın zamanda görüntülü telefon konuşmaları –artık sinyal zayıflayıp da görüntü donana ya da kararana kadar ne kadar konuşabilirlerse– çıkıncaya kadar kalabalığın içinde annesini seçemezdi. Bu görüntülü konuşmalarda Talia, annesinin arkasındaki yatak odasını görmüştü. Annesi evlerini ve erkek ve kız kardeşlerinin odalarını Talia'ya göstermek için ona telefonla evi gezdirmişti. Elena, geldiği zaman Talia'nın Karina'yla aynı odada kalacağını söylemişti. Onun için bir yatak almışlardı bile. Talia'yı çevredeki arazide bir gezintiye çıkarmıştı. İpeksi çimenler, havanın yalnızca yağmurlu ve daha yağmurlu arasında değiştiği Bogotá'dakinin aksine yemyeşil yapraklı ve mevsimlerin gizemiyle dökülen ağaçlar. Talia, annesinin yaşadığı yerde kışın pencerelerde kar birikintileri oluştuğunu fark etmişti. Yazın kardeşlerinin güneşten yanıyor, havuzda yüzdükten sonra saçları ıslak kalıyordu. Kimi günler Bogotá güneşi Talia'nın yaşamdan Oğlak ve Yengeç Dönencelerinin resmi sınırlarının ötesinde keyif alabileceği kadar güçlü olur, iklimsel monotonluğu yıkardı ama sonra güneş

yeniden bulutlarla örtülür ve Talia, yazın o anlarının aldatıcı olduğunu hatırlardı. Ona göre And Dağları'nın en iyi yanı, bir günde dört mevsim birden yaşanabilmesiydi.

Bazı geceler Talia'nın Kuzey Amerika'daki ailesinin hikâyesi, makarayı fazla döndürmüş gibi çatırdayıp solardı. O zaman Perla'yla ilgili anıları yüzeye çıkar; çamaşırhanenin o sabunlu kokusunun ciğerlerini doldurduğu, adeta zihnini ve anılarını çamaşır suyuyla yıkadığı yılları hatırlardı.

Talia önce büyükannesinin ona Elena diye seslenmeye başladığını fark etmişti. *Ben Talia, abuela*[1], diye ona nazikçe hatırlatırdı, çünkü Perla gururlu bir kadındı. Perla aynı zamanda Mauro'ya da yıllardır görmediği, bir rivayete göre Venezuela'ya gittikten birkaç yıl sonra Bogotá'ya dönerken Cúcuta'da öldürülen Joaquín'in adıyla seslenmeye başlamıştı. Ama Perla onu hiçbir zaman gerçekten affetmemişti. Eklemleri şiştiğinde daha ellilerindeydi – Talia bunun hızlı yaşlanma belirtisi olduğunu anlamıştı. Elena yıllar içinde Talia'yı birçok kez yanına almak istemişti. Anaokuluna başlayacak yaşa geldiğinde ve ondan sonraki her yaz, yeni okul dönemine yanında başlamasını arzulamıştı. Ama Talia, vize başvuruları üst üste reddedilen büyükannesiyle kalmak için yalvarmıştı. Talia ne kadar küçük olursa olsun, Perla'nın onsuz yaşayamayacağının bilincindeydi. Ailesi yurt dışındayken kendi ülkesinde yalnız yaşamak, onu çamaşırhanenin zehirli havasından ya da basık dağ havasından daha hızlı öldürürdü.

O yıllar, Mauro'nun içerek kendini kaybettiği yıllardı. Talia'nın babasını, eve alınmayacak kadar sarhoş olduğundan yalnızca kapı aralığından gördüğü yıllar. Mauro'nun leş gibi ve derbeder halde bebeğine bakarak ağladığı ve yalnızca Perla ona kızının onu bu durumda görmesinin doğru olmadığını söyleyince dönüp gittiği yıllar. Perla hastalanınca Mauro temelli dönmüştü. Artık yeni

1 (İsp.) Büyükanne. (ç.n.)

bir adam olduğunu duyurmuştu. Tanrı'yı ya da tanrıları görmüş, meleklerle ve atalarla konuşmuştu. Günahlarından arınmış ve tüm ıstıraplarını bir kenara bırakmıştı. Talia daha sekiz yaşındaydı ama babasının Elena'ya telefonda, bir törendeymişçesine hem annesine hem de en küçük kızlarına bakacağına dair yeminler edişini hatırlıyordu.

Talia Fransız adamın aniden hareketlendiğini duydu. Yatakhane kapısını açmasından ve Talia'nın onu yastık kılıfıyla yakalamasından önce rahibenin adımlarını hissettiği gibi adamın adımlarının yaklaştığını hissetti. Şimdi adam şiltede, yanında oturuyordu. Saçlarına dokunup dokunamayacağını sordu.

Islahevinde bir sürü oğlanla ve hatta yetişkin adamla yatmış kızlar vardı. Bu adamların hoşuna giden şeyleri yapmayı biliyorlardı: Rahibeler duymayacağı zamanlarda erkeklerin akıllarını kaybetmelerine neden olduğunu söyledikleri hareketleriyle böbürlenirlerdi.

Adamın ona çok güzel olduğunu ama bunun sıradan bir güzellik olmadığını söylediğini duydu. Onda bir *şey*, çekici bir nitelik olduğunu ve aldığı kotun ona çok yakıştığını söyledi. Saçındaki lastiği çıkarmasıyla Talia'nın saçları yastığa yayıldı. Yanağından dudaklarına düşen bir bukleyi başparmağıyla takip etti.

Talia dağdaki kızları düşündü. Onların arasına düştüğü için insanlar Talia'nın da belalı olduğunu varsayıyorlardı. Çok daha güçlü kızlar vardı. İsteseler ona zarar verebilirlerdi. Tek savunma aracı onlarla eşitmiş gibi, korkusuzca davranmak olmuştu. Şimdi onun yerinde o kızlardan biri olsa ne yapardı? Seslerini duymaya çalıştı ama ancak kendi zayıf ama katı sesini duyabildi. "Bu kadarı yeter." Gözleri hâlâ kapalıydı ama ses tonu adamın elini Talia'dan çekerek yataktan kalkmasına ve kanepeye dönmesine neden olmuştu.

Gece bir ara Talia uyurken adam tekrar yatağa geldi. Kız uyandığında adamın çıplak kasıklarını yanında buldu. Kıyafetlerine dokunulmamıştı ve bir yeri acımıyordu, o yüzden Talia

adamın kendisine dokunmadığına emindi. Battaniyenin altından çıktı ve adamı uyandırmamak için ahşap döşemenin üzerinde usulca yürüdü. Adamın masanın üzerinde bıraktığı cüzdanını alıp içindekileri inceledi: Birkaç plastik kart ve biraz nakit. Telefonu şifreliydi. Babasını aramak istedi ama izlediği dedektif dizilerinden polisin telefon numaralarının yerini saniyeler içinde tespit edebildiğini biliyordu.

Islahevindeki terapist, kızları geçmişte aldıkları kararların ve yaptıkları tek bir seçimin bile nasıl geri alınamaz sonuçlar doğurabileceği üzerine düşünmeye zorlamıştı. Talia bunu anlıyordu ama El Campín sokağındaki o günü düşündüğünde mutfağa gidip sıcak yağ tenceresinden bir kâse almaya karar verdiği anı hatırlayamıyordu. Bu, nefes almak kadar bilinçsizce yaptığı bir eylemdi. Burada, Fransız adamın evindeyse ayakkabılarını giydikten sonra adamın cüzdanıyla telefonunu alarak kapıdan çıkıp sokağa inmeden önce en azından birkaç saniye düşünme imkânı olmuştu.

DOKUZ

Talia'nın motosiklete ilk binişiydi. Sürücü ucuz kolonyayla karışık sigara kokuyordu. Pürüzsüz kolları ve bel hattında gömleğinin altında kalan uzun bir yara izi vardı. Talia'nın bacaklarını onun bacaklarına dayamıştı. Kollarıyla arkadan beline sarılıyordu ve adamın sırtında Talia'nın göğüslerini hissettiğinin farkındaydı. Motorun gürültüsüne, ayaklarının altındaki o yorgunluk yangısına, rüzgârın gözlerini yakıp yüzünü adamın omzuyla perdelemekten başka çare bırakmamasına rağmen adama karşı tuhaf bir yakınlık hissediyordu.

Adamla, Fransız'ın evinden çıktıktan sonra Barichara'daki dar bir sokağın kaldırımında karşılaşmıştı. Sokaklar sessizdi. Otobüs bekleme riskine girmek istememişti, özellikle de adam uyanıp da soyulduğunu fark edince peşine düşer diye. Talia ona doğru koşup onu şehrin dışına götürmesi karşılığında Fransız'ın telefonunu ve cüzdanındaki her şeyi teklif ettiğinde adam motoruna oturmuş kaskını takıyordu.

Adam her gün böyle teklifler alıyormuş gibi telefonu incelemiş ve cüzdanın gözlerindeki kartları tek tek saymıştı. Talia cüzdandaki nakit parayı çoktan alıp iç çamaşırına sıkıştırmıştı. Adam bir devlet görevlisi kimliğini göstermişti. "Bunu da alabilir miyim?"

"Hepsini alabilirsin."

"Turistlere yan kesicilik yapmamalısın. Şehrin adını kötüye çıkarır. Burada onların parasına ihtiyacımız var."

"Düşündüğün gibi değil. Beni buradan hemen götür, devamını sonra anlatırım."

Adam Talia'dan birkaç yaş büyük görünüyordu ve pek tehlikeli bir havası yoktu. Tabii silahlı değilse. Ama Talia motorda onun arkasında otururken kıyafetlerinin her bir karışını hissedebildiği ve kotunun belini görebildiği için adamın silahlı olmadığına emindi.

Tesisteki kızlar, eğer saldırıya uğrarsanız ya da herifin birini öldürmeniz gerekirse ama silahınız yoksa parmaklarınızı onun göz yuvalarına sokup tirbuşon gibi çevirin, derlerdi. Gözlerden birini çıkarırsanız sakın şaşırmayın. Gözler yuvalarına sandığınız kadar sağlam bağlı değillerdir. Bunu yaparsanız adam etkisiz hale gelir ve siz de testislerine bir tekme indirebilirsiniz. Adam iki büklüm olduğunda penisini tutup çekin ve adamı can çekişen bir hamamböceği gibi yere düşürdüğünüzde kafasına vurmak için bir taş ya da ağır bir eşya bulun. Tabii tüm bunlar bıçağınız olmadığını varsayarsak geçerli. Bıçağınız varsa vücuduna hamle yapmak yerine boğazını kesmeye çalışın, çünkü kaburgalar, yağlar ve kasların arasına bıçakla öldürücü bir darbe indirmek oldukça risklidir. Bunun yerine kafatasını ezmek çok daha etkili olacaktır.

Kızlardan hiçbiri henüz gerçek bir katil değildi. O çocuklar başka bir yere gönderiliyor, kaçmayı bile düşünemeyecekleri bir binada kalıyorlardı. İçlerinden biri kaçmaya yeltenirse, iple ya da bir kova suda boğulup ölüm nedenleri kaza ya da intihar olarak gösteriliyordu. Ama ıslahevindeki kızlardan bazıları ciddi zalimlikler yapmaya adaydı kesinlikle. Bir tetikçi gibi taammüden değil belki ama yeterince kışkırtılırlarsa can alma potansiyelleri vardı. Kızlardan birkaçı onları taciz eden babalarını, üvey babalarını ya da amcalarını öldürmeye çalışmıştı ve onları kim suçlayabilirdi ki? Kızın biri de bir öğretmeni bıçaklamıştı. Talia'ya o sınıfta oturup o kibirli köpeğin dersini bir dakika daha dinlemeye tahammülü kalmadığını söylemişti. Ama kızların da dediği gibi, *bıçakla*

öldürmek kolay değildir, o yüzden öğretmen hayatta kalmış ve kız bir yıl bu dağa hapsedilmişti.

Motosikletli adam Talia'ya adını sormadı. Tanıştıklarından beri ona niña[1] diyordu. Adının Andrés olduğunu ama herkesin ona Aguja[2] dediğini belirtti. Kız adamın böyle iğrenç bir lakaba sahip olmasının sebebini merak ederek kollarında ve boynunda iğne izleri aradı ama bulamadı.

Adam başını geriye eğip Talia'ya nereye gitmek istediğini sordu. Onu ilerideki benzin istasyonunda bırakabilir ya da isterse biraz daha uzağa götürebilirdi.

"Devam et," dedi kız.

"Son durağın neresi?"

"Bogotá."

"Seni o kadar uzağa götüremem ama Barbosa'ya kadar götürebilirim belki."

Yolun uğultusuna ve kulaklarındaki basınç hissine alıştılar. Horacio'nun başından aşağı kızgın yağ dökmeseydi, bugün Talia için sıradan bir okul günü olacaktı. İyi bir öğrenciydi ama ıslahevindeki dersler aşırı basitti. O da transa geçip ülkeden ayrıldıktan sonraki hayatını hayal ederken yüzünde dersle ilgileniyormuş gibi bir ifade oluşturma becerisi geliştirmişti. Yeni bir Amerikan okuluna gitmek. İngilizce konuşmak. Annesi ve kardeşleriyle hayatın keyfini çıkarmak. Dağdaki kızlardan hiçbirine onu bekleyen bir Birleşik Devletler bileti olduğundan bahsetmemişti. Dostane davranmışlardı ama bazıları sırf inadına kaçış planını sabote edecek kadar öfke doluydu. *Kimseye güvenme.* Babası hep böyle derdi. *Sadece ailene güven, tabii güvenilecek bir ailen varsa.*

***

1 (İsp.) Küçük kız. (ç.n.)
2 (İsp.) İğne. (ç.n.)

Çocukluğunun ilk yıllarını pek hatırlamıyordu. Hatıraları daha çok dört ya da beş yaşında, babasının Perla'nın evine daha sık gelip Talia'yı görmek istediği dönemde netleşiyordu. Sırık gibi, üzgün yüzlü bu adam, sabahları Perla çamaşırhaneyi açmadan önce kapının önünde uyuyan diğer adamlara benziyordu. Mauro hep aynı kıyafetleri giyerdi ve genellikle az önce uyanmış gibi görünürdü. Uzun, kirli saçlar. Dağ rüzgârlarına maruz kalmaktan kırışmış ceviz rengi bir cilt. Yine de onda hoş bir şeyler vardı. Talia henüz eleştirel ya da peşin hükümlü olmayı öğrenmemişti. Babasına parlayan bir yıldıza bakar gibi bakıyordu. Onda, annesinin ona âşık olduğu dönemde, ondan ayrılmadan önce görmüş olabileceği o ilk işaretleri görüyordu.

Talia, babasının tertemiz kıyafetler ve kulak hizasında yeni kesilmiş saçlarıyla çıkagelişini hatırlıyordu. Gözleri parlak ve odaklıydı, eskiden olduğu gibi odada serseri kurşunlar gibi gezinmiyordu. Perla onu oturma odasına almıştı ve üçü sanki az önce tanışmış gibi sohbet etmişlerdi. Talia o gün yedi yaşına basıyordu ve Mauro bunu gereğinden fazla büyütmüştü. Kıza yedinin sihirli olduğunu ve bu yılın kaderinin belirlendiği yıl olacağını söylemişti.

Perla, ona kızın kafasını böyle saçmalıklarla doldurmamasını söylemişti. Birlikte zaman geçirmeye başladıklarında Mauro'nun Talia'ya Kadim Bilgi ve dünyanın kökenine dair Perla'nın şahane versiyonlarıyla çelişen hikâyeler anlatmasından hoşlanmamıştı. İlk insanın Tanrı tarafından Âdem ve Havva olarak yaratılmadığını ya da dik durup yürümeyi öğrenen maymunlardan gelmediğini, dünyanın ayın vajinasına girmesi sonucunda ayın bir oğlan ve kız çocuğu doğurduğunu anlatmıştı mesela. Ama ilk insanlardan bile önce, dünya daha aydınlanmamışken Yaratıcı Chiminigagua ilk varlıkları, gagalarıyla rüzgâr üfleyen iki siyah kuşu yaramıştı. Dünyayı aydınlatan yaşam enerjisi işte bu rüzgârdan geliyordu.

Iguaque Gölü'nden, bir oğlan çocuğunun elini tutarak büyükanne Bachué çıkmıştı ve çocuk büyüyünce onu kendine koca

edip onun çocuklarını doğurmuş, yeryüzünde seyahat ederek geçtikleri her yerde yıldız tozu gibi kızlar ve oğlanlar bırakmışlardı. İnsanlar dünyaya böyle yayılmışlardı, diye anlatmıştı Mauro. Bachué ve kocası nesillerini eğitmiş, onlara insanlığın kurallarını ve yaşam seremonilerini öğretip iyice belletmişlerdi. Yaşlandıklarındaysa safir göle dönüp yılana dönüşmüş ve suda kaybolmuşlardı.

Mauro, bu hikâyelerin var oluşuna dair açıklamalar sunmasını, ona başka bir ülke olduğunu, bu inançlı Colón arazisinin içindeki kutsal mantıktan daha iyisinin bulunduğunu, çoğu zaman hissettiği gibi dünyayı kör gözlerle adımlamadığını ve Yaradılış'ın yolları netleştiren, yağmurun geleceğini haber veren karatavuk şarkıları ve bulutların çok yakında dağılacağını haber veren And serçelerinin ıslıkları kadar basitleştiren ipuçları sağladığını hatırlatmasını seviyordu. Ayrıca bu hikâyeler annesinin, şehirde iş bulmak için Guachetá'daki baba evinden ayrılmalarından önce anne babasından öğrendiği ve onu sokaklara atmadan önce Mauro'ya bıraktığı tek mirastı.

Talia bir keresinde öbür dünyadan aile üyelerini ziyarete gelen ölü bir büyükanneyle ilgili bir film izlemişti. Kadın her gece aile üyelerinin yanına geliyor, yataklarının başında dikiliyor ve onlara, onsuz devam eden dünyada nasıl yaşamaya devam etmeleri gerektiğine dair tavsiyeler ve talimatlar veriyordu. Perla unutmaya başladığında, ve ancak burnundaki plastik tüplerin yardımıyla düzenli nefes alırken, Talia kendi kendine endişelenmemesi gerektiğini çünkü büyükannesinin gömüldükten sonra da kendisini ziyarete geleceğini söylerdi.

Mauro o sıralar birkaç yıldır onlarla yaşıyordu. Talia, onun yanında güvende olacağını biliyordu. Ama Perla'nın yüzünü, sesini, Elena ve Talia'dan aynı insanlarmış gibi bahsedişini ve böylece annesinin dokunuşuna ya da sarılışına dair hiçbir anısı olmasa da annesiyle arasında bir bağ varmış gibi hissetmeyi özleyecekti.

Fakat Perla öldükten sonra, Talia geceleri nöbet tuttuğu ve uyuyakalana kadar büyükannesinin ismini sayıkladığı halde büyükannesi onu görmeye gelmedi. Kilisede onun için bir ayin düzenlediklerinde Talia yanındaki yeri Perla'ya ayırdı. Her yemekte masaya onun için de bir tabak koydu ve odasını sanki her an kapıdan girebilirmiş gibi temiz tuttu. Perla'nın en sevdiği mezmurları ezberden okudu, onun öğrettiği şarkıları söyledi ve büyükannesi yine gelmeyince Talia antrede asılı duran büyük çarmıhın karşısına geçerek Tanrı'nın oğluna bakıp –camdan gözlerine, gerçek insan saçından yelesine– Perla'nın her gün evden çıkmadan önce yaptığı gibi beş yaraya dokundu.

Mauro, Talia'ya Muiskalı atalarının ölüm sırasında ruhun benden ayrıldığına, altın rengi ve siyah toprakların vadilerinde ve geçitlerinde uzun bir yolculuğa çıktığına, geniş ırmakları aşıp nihayet yeryüzünün merkezindeki ölüm krallığına ulaştığına, orada yukarıdaki dünyada süren bu fani yaşamdan çok da farklı olmayan yeni, ölümsüz bir yaşama başladığına inandıklarını anlatmıştı.

Talia, büyükannesinin yeni ölen başka insanlarla birlikte hâlâ yolda olduğu, ve eğer ahirette de trafik Bogotá'nın yoğun saatlerindeki trafiği andırıyorsa varmasının epey süreceği sonucuna vardı. Perla yerine ulaştığında muhakkak ailesini ziyaret etmeye zamanı olacaktı.

Defne uygun bir mezar yeri alınacak para olmadığından Perla yakılmıştı. Mauro onun küllerini paketleyip Elena'ya göndermişti ama paket yerine ulaşmadan önce üç ay boyunca postada kaybolmuştu. O aylarda Talia büyükannesinin küllerinin dünyayı dolaştığını, okyanusların, ormanların ve çöllerin üzerinden uçtuğunu, yalnızca televizyonda gördükleri şeyleri, hemen hiç çıkmadığı mahallenin dışındaki dünyayı gördüğünü hayal etmişti.

Talia, annesinin o küllerle ne yaptığını hiç bilmiyordu. Kendi için bir avuç saklamak istemişti ama Mauro, Perla'dan kalanları bölmenin doğru olmadığını ve küllerin kendilerinden çok

Elena'ya ait olduğunu söylemişti. Ama Talia, onu Kolombiya'dan, *gringo*'lar ona vize verse, kızı ve torunları başka bir yerde yaşam kurmuş olsalar bile asla ayrılmayacağını söylediği ülkeden uzaklara göndermenin yanlış olduğunu düşünüyordu. Şimdi ondan geriye kalanlar çoktan New Jersey'deydi ve Talia, ailenin And Dağları'nda kalan son üyesiydi.

Islahevinde cinci olduğunu söyleyen, büyü yapıp ölülerle konuşabildiğini, eğer kızlar ona kendi yemeklerini verirlerse bir harf kodlama sistemiyle diledikleri atalarıyla iletişim kurabileceğini iddia eden bir kız vardı. Herkesin pilav ve patatesini yemekten şişmanlamıştı ama kızların çoğu ondan sadece hayatta onlara yanlış yapan insanlara –akrabalar, rakipler, onları cezalandıran yargıçlara– zarar vermesini istiyordu. Talia bir gece kıza plastik gibi sert etinden bir parça teklif etmişti, zaten kız her şeyi yerdi. Daha sonra yatakhanede Talia kızdan Perla'yı çağırıp onunla konuşmasını istemişti. Kız gözlerini kapamış, ezberden saçma sapan kelimeler tekrarlamış ve Talia'nın büyükannesinin o gece rüyasına geleceğini söylemişti.

Ama gelmemişti. Talia ertesi sabah kıza yakındığında, kız büyükannesinin Talia'ya göründüğüne ama onun hatırlamadığına dair yemin etmişti. "Ziyaretinin anısı gelecekte canlanacaktır," demişti kız. "Sabırlı ol."

Eğer dış dünyada olsalardı Talia kızı tokatlayabilirdi. Ama zaten kilit altında olduklarından tek yapabildiği beklemekti.

***

Oiba yakınlarındaki bir yol kenarı restoranının banyosunda Talia iç çamaşırından biraz nakit çıkardı. Tuvaletten çıkınca kasaya gidip ikişer soda ve empanada aldı. Otoparkta motorunun gidonunu parlatan Aguja'yı buldu ve aldıklarının birer tanesini ona verdi.

Aguja sodasını yudumladı. İçecek, üst dudağını turuncuya boyadı. "Seni Barichara'dan çıkardığımda neden bu kadar acelen olduğunu anlatacağını söylemiştin."

"Yetişmem gereken bir uçağım var."

"Nereye?"

"Birleşik Devletler'e."

"Neden?"

"Annem, abim ve ablamla birlikte orada yaşıyor. Beni bekliyorlar."

"Korkmuyor musun?"

"Neden?"

"Orada insanlar silahlarla okullara, binalara girip herkesi öldürüyorlar. Üstelik gerilla ya da paramiliter bile değiller. Sıradan insanlar. Alışverişteyken *gringo*'nun biri alnına makineli bir silah doğrultursa ne yapacaksın?"

"Buradan daha kötü olduğunu sanmıyorum. Sadece farklı."

"Baban var mı?"

"Evet. Bogotá'da."

"O senin kuzeye gitmen hakkında ne düşünüyor?"

"Gideceğimi hep biliyordu. Ben Amerikalıyım."

"Yalan söylüyorsun."

"Orada doğdum. Annem bebekken beni buraya göndermiş."

"Ha, sen de *onlardan* birisin. Kargo gibi geri gönderilenlerden."

"Benim buradan bir çıkış yolum olduğu için kıskanıyorsun. Herkes kıskanıyor."

Aguja sodasının son yudumlarını içip boş kutuyu çimenlik bir alana doğru tekmeledi. Talia gidip kutuyu aldı ve kendi kutusuyla birlikte çöpe attı.

"Soyduğun şu herif kim?"

"Sapığın teki."

"Sana bir şey yaptı mı?"

"Denedi."

"Barichara'da ne işin vardı?"

"Ayrılmadan önce ülkemin bir kısmını geziyordum." Adamın sorularından sıkılmıştı. "Peki ya sen? Okula gidiyor musun?"

"Yıllardır gitmiyorum. Tuhaf işler yapıyorum. İnsanlar için teslimatlar falan. Eskiden bir tamircinin yanında çalışıyordum ama sonra sıkıldım ve gitmeyi bıraktım."

"Kiminle yaşıyorsun?"

"Kız arkadaşımın ailesiyle. Beni bulduğunda evlerinin önündeydim."

"Şanslıymışım."

"Benimle flört etmeye başlama. Söyledim sana, kız arkadaşım var. Hem sen çocuksun ve ben o herif gibi sapık değilim."

"Kim flört ediyor? Sadece beni oradan çıkardığına sevindiğimi söylüyorum."

Adam motosikletine bindi, kıza yer açmak için kalçasını öne doğru kaydırdı. Talia adamın arkasına oturdu, ellerini adamın beline sarıp göbek deliğinin üzerinde birleştirdi. "Fazla bağlanma, niña. Biraz daha yolumuz var, sonra kendi başınasın."

ON

Polis Mauro'ya kızının bir adama vahşice saldırdığını, onu neredeyse kör edeceğini söylediğinde, Mauro kızının bunu kendini savunmak için yaptığından emindi. Talia ne evde ne de okulda sorun çıkarırdı. Mauro'nun hiç olmadığı kadar terbiyeliydi. Yanılmıştı. Kendini savunmak için yapmamıştı ama Mauro yine de kızının kendine göre nedenleri olduğuna ve bunların haklı ve iyi sebepler olduğuna inanıyordu.

Bağımlılar için düzenlenen toplantılarda şeytan tarafından ele geçirilmenin bahsi çok geçerdi. Şeytanın küçük iblisler gönderdiğini ve bu şeytanların insan kendini günahlardan oluşan bir kalede tutsak halde bulana kadar zararsız görünen şekillerde insanı yozlaştırdığını söylerlerdi. Odadaki kimi bağımlılar madde kullanırken kendilerini şeytanın ele geçirdiğini hissettiklerini belirtirdi. İçlerinden biri en düşkün halinde, uyuşturucu için kendini satarken, önüne diz çökmüş adama bakarak kahkahalar atıp, *bak, seni ne hale düşürdüm*, diyen bir müşteri kılığındaki şeytanla kendini yüz yüze bulduğunu anlatmıştı.

Ülkelerinde her şey mümkünmüş gibi görünse de itiraflardan bazılarına inanmak güçtü. Adamların çoğu terhis edilmiş ve sahte tuhaflıklarla, sanki her an infilak edebilirlermiş ajitasyonuyla paramiliterlere ve gerillalara yeniden katılmışlardı. Bunu hiçbir zaman açık açık söylemiyorlardı ama işkence kabul edilebilecek aşağılanmalara maruz kaldıklarını ya da silah sevkiyatı ve mayın döşemek gibi işler yaptıklarını anlattıkları ifadelerinden ailelerinin yerini alan yoldaşlarıyla disiplinli bir yaşam sürdükleri

anlaşılabiliyordu. Uyuşturucu ve alkol ancak yeniden topluma katılıp dışlandıklarında ve savaş becerileri işlevsiz hale geldiğinde devreye giriyordu. Bazıları eski hayatlarında düşman olabilirlerdi –ve çoğu için bu eski savaşlar hâlâ canlılığını koruyordu– ama toplantılarda birbirlerinin ayıklığını ve anonimliğini destekleyeceklerine dair sessiz bir anlaşma yaptıkları varsayılırdı.

Gruptaki ateistlere göre bile utancın panzehri, alçakgönüllülük ve duaydı. Mauro onların talimatlarına uyuyordu çünkü onun neredeyse on yıl boyunca ayık kalmasını sağlamışlardı. Ama bir gün, başka bir bağımlı şeytandan kocaman bir kuklacı olarak bahsetmeye başladığında Mauro, yıllarca süren denemelerin ardından Perla'nın nihayet onu kapıdan içeri almaya başladığı dönemde onu eve karanlık enerji getirmemesi, zaten evi kötü ruhlardan arındırmak için yeterince sıkıntı çektiği konusunda uyarışını hatırladı. Perla hayatının son evresinde kötülüğün kendisini ele geçirmesinden korkmuyordu; bunu torununu korumak için yaptığını söylüyordu.

Perla hastalandığında ve Mauro onun ve Talia'nın yanına taşındığında, yaşlı kadın hayatlarında ilk kez onunla oğlu olabilirmiş gibi konuşmaya başlamıştı. Mutfak masasında tintolarını yudumlarlarken Mauro arınma konusunda ciddi olup olmadığını, yoksa bunun sadece onu yola getirmek için uydurulmuş bir hikâye mi olduğunu sormuştu. Perla güçlükle nefes alıyordu ama oksijenini kullanmayı genellikle reddediyordu. Onu üzdüğünü bildiğinden Talia etraftayken oksijen kullanmaya karşı çıkmıyordu. Ama geceleri küçük kız uyuduktan sonra, Perla ve Mauro geç saatlere kadar sohbet ederlerken burnundaki tüpleri çıkarıyor ve tekerlekli oksijen tüpünü kendinden uzaklaştırıyordu. "Bu rakımda geçen bir ömürden sonra hava bana yetersiz geliyor," diyordu. "İnsana hayat veren her şey eninde sonunda verdiğini geri alıyor."

Mauro, Perla'ya sonunda birkaç sene önce evde açıklanması güç olaylar yaşandığını itiraf edene kadar baskı yaptı. Öğleden

sonranın en aydınlık saatlerinde, genellikle en sıcak yer olan üst kattaki oda buz gibi soğuk oluyordu. Çamaşırhanenin suyuna çamur bulaşıyordu. Başlarda tesisatta bir sorun olduğunu ve dağ sıralarından esen mevsimsel olmayan soğuk rüzgârları suçlamıştı ama sonra deprem olmadığı halde duvarlardan eşyalar –tablolar, fotoğraflar– düşmeye başlamıştı. Kapının eşiğinde bir sepet dolusu paslı jilet bulmuştu ve henüz yeni yeni konuşmaya başlayan Talia *abuela*'sına yatak odasında siluetler gördüğünü ve geceleri uykuya daldıktan sonra bu silüetlerin yatağının kenarından üstüne doğru eğildiklerini hissettiğini söylemişti. Perla çocukluğundan beri tanıdığı bir rahibeyi aramıştı ve rahibe jilet sepetinin açıkça şeytani bir şeylere işaret ettiğini söylemişti.

Ardından Talia amansız bir ateşle yatağa düşmüştü. Perla da günlerce kusmuştu. Yağmurlu bir gecede Perla tüm pencerelerin kapalı olduğundan emin olmak için evin içinde koştururken bir teyzesinden ona miras kalan ve antre duvarında asılı duran devasa çarmıhın sallanıp yere düştüğünü görmüştü. İsa'nın başı boynundan kopmuş, Perla'nın ayağının dibine yuvarlanmıştı.

Mauro, Perla'nın anlattıklarının gringo korku filmlerini andırdığını söyleyerek kahkaha atmıştı. Birleşik Devletler'deyken, televizyonları olduğu zamanlarda Elena'yla birlikte izledikleri türden filmlere. Mauro filmdeki bir saçmalığı işaret ederken Elena onun gömleğinin koluyla gözlerini örterdi. "Şimdi kızının bu korkusunun nereden geldiğini anlıyorum." Ama Perla'nın aslında bu hikâyeyle eğer o öldükten sonra Mauro Talia'yla birlikte bu evde kalacaksa, Mauro'ya evi ve torununu ne şekilde koruduğunu anlatmak istediğini biliyordu. Bu koruma bir tür şeytan çıkarma da içeriyordu ama Perla buna bu ismi vermeleri gerekmediği, bunun yalnızca üst düzey bir mülksüzleştirme olduğu konusunda ısrarcı olmuştu. Çünkü arınmayı yapan kişi ruhban sınıfından değildi; Antioquia'dan, bir zamanlar politikacılara tavsiyeler veren, seçimleri ve güzellik yarışmalarını kazanmaları için büyüler

yapan, sonra da kendi arınıp Tanrı ve doğruluk adına çalışmaya başlayan eski ünlü cadılardan biriydi.

Perla, detayların orada bulunanlar arasında kalacağını söylemişti. Ancak Talia üst katta uyurken Mauro'ya eski cadının oturma odasında dolaştığını, bütün evi dolaşan, kasırga gibi helezonlar oluşturan şiddetli bir rüzgârla zemini sarstığını, rüzgârın yüzlerine yaptığı baskıyı, sonra kadının Perla'ya bir pencere açmasını söylediğini ve üzerlerinden bir hava akımının geçip gece göğüne karıştığını anlatabilmişti.

Ertesi sabah Talia'nın ateşi düşmüştü. Sakindi ve büyükannesine daha önce hiç olmadığı kadar sokulmuştu. Ama Perla tetikte kalmaya devam etti. Karanlık ruhlar evini terk etmişti ama en başta neden gelip hak iddia ettiklerini merak ediyordu. Evi ele geçirmelerinin nedeni jilet sepetinin işaret ettiği gibi tanıdığı birinin garezi miydi yoksa sadece kötü şans, yahut atalarının kefareti ödenmesi gereken günahları mıydı?

Perla soluksuz kaldı. Çoğu gece bu kadar konuşmazdı. Mauro ona oksijeninden bir nefes alması için yardımcı oldu ve yatak odasına gitmeden bir süre daha sessizlik içinde oturdular. Mauro Perla'ya zaman zaman ailesinin talihsizliğinin kaynağının kendisi olabileceğinden şüphelendiğinden hiç bahsetmedi. Ne de olsa kızını evinden çıkarıp o yeni, tuhaf ülkeye götüren ve orada bırakan oydu. Belki de Bogotá'ya geri gönderildiğinde karanlığı da beraberinde getirmişti. Ya da belki Kolombiya'ya gönderildiğinde bebek Talia getirmişti.

***

Santander'daki okuldan bir kadın aradı. "Bir kaza oldu," diye söze girdiği anda Mauro'nun aklına olabilecek en kötü şeyler geldi. Orada Talia'dan çok daha vahşi kızlar olduğunu biliyordu. "Öğrencilerimizden birkaçı nöbetçilerden birini alt edip tesislerden

ayrılmayı başardılar. Polis civarı arıyor ama şimdiye kadar on iki kayıp çocuktan yalnızca dördünü bulabildik. Kızınız bulunanlardan biri değil."

Kadın Mauro'ya kızının nerede olduğuna dair bir bilgisi olup olmadığını sordu. Mauro onu bilmediği konusunda temin etti. Ama kadın telefonu kapamadan önce Talia'dan haber alırsa Mauro'nun kanun gereği polise haber vermesi ve cezasını tamamlamak üzere Talia'yı teslim etmesi gerektiğini, kaçışı nedeniyle kızının cezasının muhtemelen uzayacağını, yakalanan kızlar planı yapanın ve kaçmak için gece nöbetçisini zapt edenin Talia olduğunu iddia ettiğinden yeni suçlamalarla karşılaşmasının mümkün olduğunu söyledi. Mauro, Talia'nın liderlik becerisinden ve hünerlerinden gurur duymadan edemese de kadına tabii ki haber vereceğini söyledi. Eğer Talia ortaya çıkarsa derhal yetkilileri arayacaktı.

Telefondaki kadın, onun yalan söylediğini anlamış olmalıydı –hangi ebeveyn kendi çocuğunu ihbar ederdi ki?– çünkü hemen ardından, "Eğer aramazsanız sizin de mahkemede yargılanacağınızı hatırlatmak zorundayım," dedi.

O gece kaçış hikâyesi haberlere çıktı ama haber bir dakikadan kısa yayınlandı çünkü başkenti ilgilendiren daha önemli konular vardı; mesela barış antlaşmasının gerillaların silahsızlandırılmasını içermesini protesto etmek için trafiği saatlerce kilitleyen kapüşonlu adam gibi. Muhabir haberi sunarken arkadaki ekranda Talia'nın okulunun ve çevresindeki arazinin havadan çekilmiş fotoğrafları gösteriliyordu. Mauro onun oralarda Bogotá'nın kalabalık sokaklarında hiçbir zaman yapamadığı gibi koştuğunu hayal etti. Kızının güvende olması için dua etti ve bütün gece aramasını bekleyerek telefonunu izledi.

Ama arayan Elena oldu. Talia'nın hapse gönderildiği aydan beri pek çok kez aramıştı ve Mauro, Talia'ya annesinin işlediği suçtan haberdar olmasını engelleyeceği sözünü tutmak için onu her seferinde farklı yalanlarla oyalamıştı. Elena, Talia'nın

telefonunu aradığını ama kapalı olduğunu söyledi. Mauro, ıslahevine götürülmesi yasak olduğundan cep telefonunun şu anda mutfak çekmecesinde durduğunu söyleyemedi ona.

"Buralarda çok iyi çekmiyor, biliyorsun," dedi Mauro ve Elena aradığında en azından çalma sesini duyup mesaj bırakabilsin diye telefonu şarja taktı. Ama sonra yine Mauro'yu arayıp Talia'nın aramalarını niye açmadığını soracaktı ve Mauro da Talia'nın arkadaşlarıyla dışarıda olduğunu, Birleşik Devletler'e gitmeden önce onlarla olabildiğince zaman geçirmeye çalıştığı yalanını uyduracaktı.

"Endişelenme. Ona seni aramasını hatırlatacağım."

Elena'nın Talia'ya ulaşamadığı için yaşadığı hayal kırıklığının, son haftalarda yıllardır olmadığı kadar sık konuşmalarına neden olmasına sevinmeden edemiyordu Mauro. Elena'nın sesini duyduğunda sadece birkaç blok ötedeymiş de gençken oturdukları, birbirlerinin yüzlerine büyülenmiş gibi bakıp dokunurken yağmurun ilk damlalarını fark etmedikleri parktaki banklardan birinde buluşmak için plan yapmak için aramış gibi davranmak istiyordu.

"Nasılsın, Elena?" diye sordu bir gün Talia için bir bahane uydurduktan sonra. "Karina ve Nando nasıllar?"

"Karina okulda çok başarılı. Nando biraz zorlanıyor ama iyi bir çocuk. İkisi de Lance'le ilgilenmeme yardım ediyorlar."

"Lance kim?"

"Baktığım çocuk."

Çocuğun adını nasıl unutmuştu? Elena'nın iç geçirdiğini duydu ve onu yine hayal kırıklığına uğrattığını anladı. Konuştukları zaman Mauro, Elena'nın bütün konuşma boyunca acı çektiğini hissediyordu. Neredeyse hâlâ başka bir şeyler de hissettiğini anlaması için ağladığını duymak istiyordu. Sesini en son Kolombiya'ya gönderildiği zamanlarda ağlamaklı duymuştu. Haftalarca bundan kaçındıktan sonra nihayet onu aradığında ve her ne kadar Mauro

bu kararı nasıl verdiklerini hatırlamasa da Elena'nın çocuklarla birlikte denizin diğer tarafında kalmasına karar verdiklerinde.

Evde Perla ve Talia'ya yardım ederek geçirdiği yıllarda içkiyi bırakmayı başardığını ve ailesini bir kez daha yüzüstü bırakırsa kendini çatıdan atacağına yemin ettiğinde günahlarından arındığını söylemek isterdi. Nefesi ve hafızası onu terk ederken Elena annesini görmek için dönemedi. Mauro, Perla'nın son günlerinde Talia'ya baktığında kendi kızını gördüğünü biliyordu. Talia da biliyordu. Merhametli kız, yüzünün Perla ve Elena'nın daha kimse çıkıp gelmeden önceki hayatlarına açılan bir pencere olmasına izin veriyordu. Perla artık çalışamayacak duruma geldiğinde Mauro çamaşırhanede çalıştığı her gün Elena'yı düşünmüş, kefaretini ödemekte ne kadar yol aldığını görüp onu tekrar kendine layık bulacağını ummuştu.

Keşke bir gün Talia onu bırakıp bir daha hiç dönmezse diye ona hiç bilmediği, hatırlamak için fazla küçük olduğu şeyleri anlatabilseydi.

Teksas'a doğru yola çıkmadan önce Mauro, Elena'yı ve o zamanlar henüz bebek olan Karina'yı günübirlik bir geziye götürmüştü. Elena daha önce şehrin dışına neredeyse hiç çıkmamıştı. Mauro, kim bilir ne kadar süreliğine oradan ayrılmadan önce ona tarihlerinden bir parça göstermek istediğini söylemişti. Yıllardır mezar kazdığı yıllarda Tiberio'nun ona bahsettiği kutsal gölü, Muiskaların insan yaşamının doğduğu yer olduğuna inandıkları yeri görmek istiyordu. Arabaları olmadığından otobüse bindiler. Karina durmaksızın ağladı. Mauro, pencereden bakıp binaların yerini ineklerin otladığı çayırların almasını izleyebilsin diye bebeği Elena'dan aldı. Küçücük bedenini babasının göğsüne yaslayan Karina sustu. Siyah saçları dalgalıydı. Yanakları pespembe, bohça gibiydi. Öyle tatlıydı ki yıldız gibi parlıyordu. Ona Karina adını veren Mauro'ydu. Ne Elena ne de ilk kızı bunun Mauro'nun onu istemeyen annesinin anısına olduğunu biliyordu.

Otobüs onları Guatavita'da turistlerin ve sırt çantalı gezginlerin toplandığı merkezde bıraktı. Oradan sonra tepe boyunca, ışıldayan lagünün göründüğü yosunlu bayıra doğru dik bir yokuş tırmandılar. Karina, Mauro'nun kollarındaydı. Mauro daha önce hiç deneyimlemediği, savanda bile karşılaşmadığı o sakinliği hâlâ hatırlıyordu. Sessizliği yalnızca kuşların sohbeti bozuyordu. Hava soğuktu. Üstlerine sis çökmüştü. Mauro, Elena'ya Muiskaların yalnızca suya değil tarifsiz güneşe de saygı duymalarının, onun aydan çok daha zeki olduğuna, Yaratıcı Chiminigaguga'dan bile daha çok övgü hak ettiğine inanmalarının boşa olmadığını söyledi.

Elena sadece Bolívar, And Dağları'nı geçmeden çok önce atalarının bir göle nasıl altın adaklar sunduğu hakkında hikâyeler duymuştu. Sonrasında açgözlü, hırsız ulusların asırlar boyunca nasıl Guatavita ve Siecha göllerine altın toplamaları için kâşifler ve dalgıçlar gönderdiği, hatta gölleri kurutmaya kalkıştıkları hakkında. Başkentteki bir altın müzesine yaptıkları gezide El Dorado'nun hazinelerini görmüştü. Bilgi ele geçirilmiş, *efsane* denen şeye dönüştürülmüştü ve öyle ün kazanmıştı ki artık Kolombiya'ya ait bile sayılmazdı. En güzel şeylerini gizli tutup dünyanın geri kalanından koruyamamaları Elena'yı üzmüştü.

Mauro'nun ailesini bu kutsal farz edilen yere getirmesinin gerçek sebebi, Tiberio'nun Muiskaların altının güneşin sıcaklığının ve gücünün vücut bulmuş hali olduğuna, bir insanın onu ele geçirirse kendi büyüsünü yapabileceğine inandıklarını anlatmasıydı.

Elena'ya sırtlarını göle dönüp ellerinde güneş ışığından hayali bir top tuttuklarını hayal etmelerini, en derin arzularını dilemelerini, sonra tekrar göle dönüp altından dileklerini aşağıdaki suya üflemelerini söylemişti.

Onun dileği, ailesine kuzeyde bir hayat kurmak ve artık vazgeçilmiş olduğuna inandığı bu topraklara dönmelerine hiç gerek kalmamasıydı.

Elena'nın tam tersini dilediğinden şüpheleniyordu.

ON BİR

Elena, tüm o yanlış dönüşler olmasa onun ve Mauro'nun kaderinin nasıl olacağını merak ediyordu. Mauro, Dante'yle kavga etmeseydi, aldığı fazladan dolarları aileleri için bir sığınak olan o bodrumun kirasından payına düşen olarak görüp göz yumsaydı.

Elli dolar. O zamanlar onlar için bir servetti ama Mauro için bu aynı zamanda bir prensip ve gurur meselesiydi. Ama sahiden öyle miydi? Elena, onlara neye mal olduğunu düşününce pek de öyle olmadığını düşünüyordu. Belki o parayı Dante almamıştı? Belki Mauro yanlış saymış ya da başka bir yere koymuştu.

Hayalinde canlandırdığı alternatif yaşamlardan biri Kolombiya'dan hiç ayrılmadıkları bir yaşamdı. Yeni ufuklara seyahat istekleri onları ancak başka bir şehre götürmüş olsaydı mesela. O zaman bu şehrin umdukları gibi olmadığını gördüklerinde annesinin evine, Elena'nın çocukken günün birinde kendi ailesinin yaşayacağını düşündüğü eve dönebilirlerdi.

Mauro sınır dışı edilmese birlikte kalırlar mıydı?

İçkiyi tamamen bırakıp aileyi geçindirebilir miydi?

Beşini birden. Hatta o zaman belki Talia son çocukları değil, bir çocuğun ablası olurdu.

Gelirlerinden biriktirebildikleriyle kendilerine bir yer bulana kadar Yamira ve Dante'yle bir süre daha yaşayabilirlerdi. Çocukların oynayabileceği bahçesi olan küçük bir ev bulurlardı. Bir çevre oluşturmaya başlamışlardı ve yabancılarla dolu o evde geniş aileye benzer bir topluluğun bir parçası olmuşlardı. Ama Mauro'nun

Dante'yle kavga ettiği günden sonra, her ne kadar polis *onun* suçunun cezasını çekmesini sağlamışsa da Elena ve çocuklar evde istenmemişlerdi. Dante, ICE eve gelip soydaş olarak Elena'yı da tutuklarsa bunun diğer belgesiz ev sakinlerini de tehlikeye atacağını, onların da alınabileceğini söylemişti. Elena'nın taşınması herkes için daha güvenli olacaktı. Yamira bodruma inip Elena'ya kocasını aksine ikna etmek için elinden geleni yaptığını ama adamın kararından dönmediğini, ısrar etmenin faydası olmayacağını söylemişti. Hem zaten Dante haklıydı. Ama Yamira, Passaic Bölgesi'ndeki bulvarda düzenli olarak kiracı arayan paylaşımlı evler biliyordu. Birkaç kişiyi arayıp Elena ve çocuklar için yer bulmaya çalışacaktı.

Yamira, birkaç saat sonra kız kardeşinin Sandy Hill'de müsait bir oda bildiğini söyledi. Şimdilik, onlar için bir yer açılana kadar odayı başka bir aileyle paylaşmaları gerekecekti. Düşündüğü kadar kötü olmayacağını da ekledi Yamira. Dante'yle o da Arizona'dan New Jersey'ye ilk geldiklerinde böyle bir evde kalmışlardı. Yemek sıkıntısı çekmezlerdi ve Mauro serbest bırakılıp kendilerine daha iyi bir yer bulana kadar etrafında çocuklara bakmasına yardımcı olacak bir sürü insan olurdu.

***

Talia hâlâ en sessizleriydi ve olan biteni anlıyormuş gibi annesini izliyordu. Gece abisi ve ablası uyuduktan sonra Elena onu emzirirken ona korkularını fısıldardı. Mektup yazmayı bırakmıştı ama Perla'yla ayda iki kez konuşuyorlardı. Elena bir başına olduğunu, çocuklarla birlikte Moldovalı bir adam, onun Perulu karısı ve doğuştan sağır bebekleriyle aynı odada kaldığını söylememişti. İki aile, dar mahzenin iki ayrı tarafındaki şiltelerde uyuyordu. Kazanlardan ve ortalıktaki kablolardan kalan tek boşlukta. Aralarında çarşaftan bir perde asılıydı. Her ne kadar diğer taraftaki her şeyi

duysalar ve hafif bir esinti bile adamın çıplak, çocuğun ise annesiyle duvarın arasında uyuduğunu ortaya çıkarsa da bu perde en azından biraz mahremiyet sağlıyordu.

Bir yaz gecesi herkes uyuduktan sonra Moldovalı adam ailesinin şiltesinden kalkmadan aradaki perdeyi çekip Elena'ya bakmaya başladı. Karısıyla kızı duvara dönük yatıyorlardı. Elena'nın çocukları uyuyordu. Ama Elena uyumakta güçlük çekiyordu ve adamın da uyumadığını, gece boyunca kıpırdanıp homurdandığını, sık sık odayı arşınladığını fark etmişti. Adam onu izliyordu. Boştaki elini battaniyenin altına götürene ve mastürbasyon hareketleri yapmaya başlayana kadar adamın neden kendisine baktığını anlamamıştı. Battaniyesinin altına saklandı, kendi duvarına doğru döndü, bedeniyle çocuklarına siper oldu. Adam karısının ve kızının yanında inlediğinde bile Elena, ne kadar aptalca olursa olsun, başka bir ailenin zarar görmesinden sorumlu olmak istemediği için adama iğrençliği nedeniyle bağırıp çağırmadı.

Ondan sonraki her gece iyice örtünüp duvara dönerek yattı ama yine de zaman zaman adamın bastırılan inlemelerini duyuyordu. Hatta bir gece karısı uyanıp adama ne olduğunu sorduğunda Elena adamın karısına "Rüya görüyorsun. Uyu," dediğini duydu.

Elena'nın kâbusları geri döndü. Altı yaşındayken başlayan bu kâbuslar Mauro'yla tanıştığında bilincini rahat bırakmıştı. Nevado del Ruiz yanardağı patladığından beri, her ne kadar biliminsanları Bogotá fay hattında böyle bir şey olamayacağını söyleseler de, Elena rüyasında sokağının ve evinin tıpkı Armero ve çevresindeki köyler gibi çamur ve küller altında kaldığını görüyordu. Trajedi, M-19'un Adalet Sarayı'na saldırıp ardında yüz kadar ölü ya da kayıp bırakmasından bir hafta sonra gerçekleşmişti. Elena,

çamur selinin binin üzerinde insanı öldürdüğünü, bölgeyi bir kadavra ve kopuk kol ve bacak denizine çevirdiği görüntüleri hatırlıyordu.

Arama kurtarma ekipleri enkazın altından uzanan elini fark edince boynuna kadar çamura batmış bir kız bulmuşlardı. Dalgıçlar çamurun içine daldıklarında kızın bacaklarının evinin çatısının altında sıkıştığını ve ölmüş teyzesinin kızı sımsıkı kavrayarak gitmesine izin vermediğini görmüşlerdi. Kurtarma ekipleri kızın alt bedenini ampüte etmeden sertleşen çamurdan nasıl çıkaracaklarını bulmaya çalışırlarken hayatta kalanlar kızın başında nöbet tutmuşlardı. Her geçen gün gözleri iyiden iyiye kararan kız, adı Omayra Sánchez'di, ağzından süzülen kahverengi suları filme alan gazetecilere konuşmuş, insanlardan onun için dua etmelerini istemiş ve annesiyle kardeşine televizyon kameraları aracılığıyla onları sevdiğini söylemişti. Bütün ülke ekranda onun anbean ölümünü izlerken bile umudunu kaybetmemişti.

Elena'nın rüyalarında o da Omayra'yı çekip kurtarmaya çalışıyordu ama kız ağırlaşıp çamurun iyice derinliklerine gömülüyor, Elena'ya onu bırakmasını söylüyordu. Bazen de Elena, Omayra'nın yerine geçiyor, teyzesinin ellerinin bacaklarını kavradığını hissediyor, bedeni ortadan ikiye ayrılacak gibi oluyordu. Alt bedeni bir zamanlar aile evi olan yere batarken kurtarma ekipleri onu kurtarmak için kollarını ve gövdesini çekse de, aşağıda kalan yarısı olmadan hayatta kalamayacağını biliyordu.

İnsanlar, kızın ölüme terk edilmesinden hükümeti sorumlu tutmuşlardı. Tıpkı Armero halkını tehlikede oldukları konusunda kaçmalarına fırsat verecek kadar erkenden uyarmayarak çamurlu akıntılarda boğulmalarına izin vermekle suçladıkları gibi. Ordunun uygun tıbbi malzemelerle bölgeye varmasının çok uzun sürdüğünü ve bacaklarını ampüte edecek ekipmanları getirmektense Omayra'nın çamura gömülmesine göz yumma kararı aldıklarını söylemişlerdi. Bazıları da kızı kurtarmanın imkânsız olduğunu

iddia ediyordu. Kızın iki türlü de hayatta kalması mümkün değildi. Pek çok kişi, Omayra'nın bize, ülkemize ve birbirimize karşı nasıl ihanet ettiğimizi hatırlatmak için gönderilmiş bir melek ya da peygamber olduğuna inanıyordu. Görmek isteyenler için işaretler her yerdeydi. Patlamadan önceki gece haleli ay, açık bir yara gibi kırmızı kırmızı tütmüştü. Kutsal bir uyarı olarak görülebilirdi bu, Yaradılış'ın yaklaşan depreme karşı uyarısı. Ama bazıları da bahaneler uydurmuş, ayın ateş gibi parlamasının nedeninin hava kirliliği, göğü boyayanın şehirden yükselen dumanlar olduğunu söylemişlerdi.

Elena artık rüyalarında bu kızı kurtarmaya çalıştığını ya da bu kız olduğunu değil, yukarıdan dünyayı izleyen bir kuş ya da bulut olduğunu görüyordu. Boğulan şehirlerin sakinleri karbon dalgasında yüzen parçalardan ibaretti. Aileler ve çocuklar haykırarak birbirlerini arıyor, büyük bir kısmı birbirlerini asla bulamıyor, kurtarılan çocukların bazıları başka ülkelerdeki yabancı aileler tarafından evlat ediniliyor, yeni diller öğrenip yeni isimler alıyorlardı. İmkânsız ve amansız volkanik And Dağları. Elena uzaktan bakınca her şeyi görebiliyordu.

ON İKİ

Mauro'nun ziyaretçi kabul etmesine izin vardı ama yalnızca ülkede "yasal olarak" bulunanlar onu ziyaret edebilirlerdi. Elena ona sınır dışı edileceği gün yanında götürmesi için bir kıyafet çantası bile getiremedi. Getirseydi göç memurları belgesiz olduğunu görüp onu da tutuklayabilir, çocukları Birleşik Devletler'de kimsesiz kalabilirdi.

Elena Mauro'nun tutukluluğu sırasındaki nadir telefon konuşmalarında sesindeki değişikliği duyulabiliyordu. Kırgındı, bütün geceyi çığlık atarak geçirmiş gibi boğuk geliyordu sesi. Ama Elena ona nasıl davrandıklarını sorduğunda ona içeride çok da kötü durumda olmadığı konusunda güvence veriyordu. Kendi ülkelerinde doktor, avukat ve mühendis olan, Kuzey Amerika'ya gelip otoyollar ve okullar inşa eden insanlarla tanışmıştı. Bir kısmı neredeyse bir yıldan fazladır tutukluydu, sınır dışı edilerek damgalanmak yerine "ülkeden gönüllü ayrılma" başvurularının onaylanmasını umuyorlardı. Öyle olursa, geri dönmek için beş ya da on yıl beklemeden yeniden başvurabileceklerdi. Oysa Mauro sabıka kaydından dolayı beklemek zorundaydı.

Porto Rikolu gardiyanlardan bazıları tutuklularla İspanyolca konuşuyor, onlara bütün kuzeydoğuda elektriklerin kesilmesine yol açan, trafiği ve havalimanları felç eden ama gözaltı merkezinin jeneratörü olduğundan birkaç ışığın titremesi ve merkezi, hiç sönmeyen floresanların yalnızca kısa bir süreliğine sönmesinin dışında etkilemeyen ağustos kesintisi gibi haberleri aktarıyorlardı.

Elena kesintinin olduğu günü mahalledeki diğer annelerle birlikte kaldırımda katlanan bir sandalyede oturup, bozuk bir yangın musluğundan fışkıran suyun etrafında oynayan çocukları izleyerek geçirmişti. Erkekler çoktan dondurucudaki etleri çıkarmış ve arka taraftaki mangallarda pişirmeye başlamışlardı. Karanlık çöktüğünde elektrikler gelmişti ama ev sakinleri o gün tatilmiş gibi davranmış, çimsiz bahçede müzik dinleyip dans etmişlerdi. Elena çocuklarıyla oturup onları izlemiş, Moldovalı adamın ve ailesinin kısa süre önce taşınmalarını sessizce kutlamıştı.

Elena ve Mauro ülkede kalıp, yakalanırlarsa Kolombiya'ya geri gönderilme riskini göze alıp almamaya karar vermeye çalıştıkları yıllarda sadece ya burada ya da orada yaşadıkları bir hayat düşlemişlerdi, ikisinin ortasında bölünmüş bir hayat değil. Ailelerinin baltayla koparılmış gibi bölünebileceği akıllarına hiç gelmemişti.

Elena, Mauro'nun ailesi için Birleşik Devletler'de bir yaşam kurmak istediğini biliyordu ama o yaşamın Mauro'suz devam etme olasılığını hiç konuşmamışlardı. Bir keresinde Elena'ya gözaltı merkezinin uğultulu telefon hattından, "Kalmalısın. Bana ne olursa olsun ya da ben sonradan ne dersem diyeyim. Kal," demişti. Elena onu duymamış gibi yapmıştı. Onun yerine Mauro'ya çocukların ne kadar hızlı büyüdüklerinden bahsetmişti. Karina artık uzun, karmaşık cümleler kuruyor, pencere kenarında oturup sokağı izlerlerken Nando'ya hikâyeler uyduruyor, erkek kardeşine gördükleri yayaların geceleri gökyüzüne yükselen, yıldızların üzerinde dans edip ayın üzerinde zıplayan sihirli insanlar olduklarını anlatıyordu. Nando onu büyülenmiş gibi dinliyordu ve Elena, henüz dört yaşında bile olmamasına rağmen annesi bebeğe bakabilsin diye bir şekilde kardeşini oyalayabilen Karina'ya minnettardı.

Elena, Mauro'nun cevabını duymayı beklemişti ama daha önce de birkaç kez olduğu gibi hiçbir uyarı olmaksızın hat kesilmişti.

***

Elena bir gece rüyasında yeniden Perla'nın evinin çatısında olduklarını gördü. Mauro ve üç çocuğuyla birlikte alüminyum gökyüzünün altında duruyorlardı. İncecik bulutlar dağ doruklarına doğru ilerliyor, Monserrate Kilisesi'nin tepesinde bir beze gibi toplanıyordu. Rüyasında memleketlerinden hiç ayrılmamışlardı. Kuzey Amerika bilinmeyen, uzak bir yerdi hâlâ. Mauro, gençken yaptıkları gibi çatının kenarında yürüyor, sonra bebek Talia'yı kollarına alıyordu. Elena ona bebeği geri vermesini söylese de Mauro dinlemiyordu. Elena çığlık çığlığa onu düşüreceğini söylerken çocuğu göğe doğru kaldırıyordu. Ertesi gün Elena gözaltı merkezini arayıp Mauro'yla konuşmak için yalvarmıştı ama hattın diğer ucundaki kadın, Mauro'nun çoktan dönüş uçağında olduğunu söylemişti.

Elena acısının eşi benzeri olmadığını düşünecek kadar bencil değildi. Sandy Hill'deki evde kocaları ve *novio*'ları[1] başka ülkelerde oldukları ya da sistem tarafından alıkonuldukları için tek başlarına kalan birkaç kadın daha vardı. Mahalle, durumu karışık ailelerle doluydu. Bazen bölgede göçmenleri yakalamak için baskınlar –kaldırımda çevirmeler ya da parklara ve arka bahçe partilerine hafta sonu aramaları– yapıldığını duyarlardı ve insanlar haftalar boyunca evlerinden çıkmaktan mümkün olduğunca kaçınırlardı. Babaları alıkoymanın bir aileyi dağıtmanın en etkili yöntemi olarak görüldüğü aşikâr olduğundan memurlar kadınlardan çok erkekleri hedef alıyorlardı.

Çocuklar oturma odasında oynarlarken ve bebek Talia da

1 (İsp.) Damat. (ç.n.)

yanlarındaki bir oyun halısında uyurken Elena, iki diğer Kolombiyalı Carla ve Norma'yla mutfak masasında oturuyordu. Mauro sınır dışı edildikten sonra Elena temizliğe giden kadınlara yardım ederek ya da Market Caddesi'ndeki fırında çalışarak geçinmeye başlamıştı. Karina ya da Nando'ya göz kulak olacak birilerini bulmak zor değildi ama dairesinde küçük bir kreş işleten Dominikli Toya bile yalnızca bezden kesilmiş çocuklara bakıyordu. Her birinin üç çocuğu olan Carla ve Norma, bunu çözmenin tek bir yolu olduğunu söylediler. Çocuğu büyükannesinin yanına göndermek.

"Nasılsa Amerikalı," dedi Carla. "Düzenini oturttuğunda onu tekrar yanına alabilirsin. Eğer onu şimdi yanında tutarsan hiçbir zaman ayaklarının üzerinde duramazsın."

Eve dönmek bu kadınlar için kesinlikle bir seçenek değildi. Elena toparlanıp çocukları babaları ve büyükanneleriyle yaşamaları için Kolombiya'ya götürmekten bahsettiğinde Norma, "Bu tekrar elde edemeyeceğin bir fırsat," diye uyarırdı onu. "Ailesini bir arada tutmak uğruna geri dönen kadınların hepsi pişman oldu. Sen buradasın zaten. Çocukların da öyle. Bu yeni yaşama yatırım yapmalısın, çünkü eskisine geri dönersen ileride çocukların seni hiçbir zaman bağışlamayabilir."

Bu ülkenin herkesi sunduğu rüyaya tutsak etmesini sağlayan neydi? Daha geçen ay, Amerikalı bir adam kendi topraklarında çalıştığı fabrikaya gitmiş ve on dört iş arkadaşını vurmuştu. Yalnızca geçen ilkbaharda dört farklı silahlı okul saldırısı gerçekleşmişti. Kendi içinde savaşan bir ulus olmasına rağmen insanlar hâlâ buradan bir tür cennet gibi bahsediyorlardı.

Kuzeydeyken bazı sonbahar günlerinde Elena gözlerini kapadığında Bogotá'nın kristal gökyüzünü, yalnızca o rakımda görülebilen maviliği, akşam güneşi şehri altın rengine boyarken dağlardan akan ikindi bulutlarını görebiliyordu. Kuzey Amerika'nın alçakta kalan düz arazilerinin uyuşukluğuyla, hiç geçmeyen o batma hissiyle hâlâ mücadele ediyordu.

Bütün hayatını kendi ülkesinde yaşamak onu mutlu ederdi. Orada Kolombiyalılara özgü bir *alegría*[1] vardı, gözyaşları içindeyken bile yeşerebilen bir iyimserlik. Ama kesinlikle Elena'nın kuzeyde gördüğü, insanların hayattaki esas işleri buymuş gibi durmaksızın kendilerine mutlu olup olmadıklarını sorgulatan türden bir "mutluluk" değildi bu. Hem mutluluk neydi ki zaten? Bencilce bir doygunluk olmadığından emindi. Bu, ancak mutluluğun tam tersi olabilirdi. Asıl mutluluk kaynağı başkalarını sevmek ve onlara değer vermekti. Carla ve Norma da bunu anlıyorlardı. Onlar için mutluluk daha iyi bir gelecek, bütün fedakârlıklara değecek rüya gibi bir yaşam için büyük ikramiyeye oynamaktı. Onlar için önceki yaşama dönmek bir seçenek değildi.

Gitmek Mauro'nun fikriydi. Elena sadece onu takip etmişti.

Sonunda eve dönenin Mauro, kalanın Elena olması ne garipti.

***

Mauro, Perla'nın evinden Elena'yı aradı. Ülkeye geri gönderildiğinden beri orada yaşıyordu ama Perla onun günün çoğunluğunu içerek geçirdiğini ve bir zamanlar Elena ve Karina'yla paylaştığı odadan yalnızca biraz daha içki almak için çıktığını söylemişti. Elena, Mauro'nun ona eve dönmesini söylemesini bekliyordu. Dönmesi için yalvarmasını. Mauro'nun yakarışlarını beklese de Mauro ondan bunu hiç istemedi. Yalnızca, "Seni yüzüstü bıraktım, ailemizi yüzüstü bıraktım," diye ağlıyordu.

Kopup duran bir telefon konuşması sırasında sessiz kalmak kolaydı. Yankılanan sesler ve gecikmeler konuşmayı sürekli bölüyordu. Elena, kocasının onu teskin etmesini mi, bağışlamasını mı yoksa bütün ailenin Bogotá'ya dönüşü için çoktan uçak biletlerini aldığını mı söylemesini istediğini anlayamıyordu. Duygusuzlaştığını

1 (İsp.) Neşe. (y.n.)

hissediyordu. Artık geri dönmek istediğinden emin değildi. Mauro'yu evde tıpkı annesinin anlattığı şekilde, hayalet gibi dolaşırken hayal ediyor, ne yapmaları gerektiğine ve yeniden bir araya gelmenin bir yolunu bulana kadar kuzeyde kalmanın çocukları için daha iyi olup olmayacağına karar vermeye çalışıyordu.

Yıllar boyunca o kararı nasıl verdiğini anlamaya çalışarak o ayları düşünüp duracaktı. Bu karara uzun uzun düşünerek mi varmıştı yoksa öngörülemez bir şekilde aniden mi karar vermişti? Sandy Hill'deki evde yaşayan ve anneliğin yalnızlığında neredeyse kardeşi gibi olan, ya da en azından Elena kardeşi olsa onlar gibi olacağını hayal ediyordu, kadınların baskısı mı etkili olmuştu? Birleşik Devletler'deki ilk yıllarında ona işkence eden sıla özleminin nasıl da köreldiğini ve onu eve dönme fikrine karşı sertleştirdiğini hatırladı. Ardından gelen günler üst üste yığıldıkça, bir ülkedeki yaşamı, başka bir ülkedeki ikinci bir yaşama bağlayan köprüyü oluşturmuştu. Elena'nın fark etmediği, arkasındaki köprünün çoktan gözden kaybolduğuydu.

Bugün bile Talia'nın hafızasında bir yerlerde annesinin onu yanından gönderdiği güne dair gizli bir anı olup olmadığını merak ediyordu.

Yağmur çiseleyen bir sabah, Newark havalimanı. Bebek, Elena'nın Market Caddesi'ndeki fırından tanıdığı ve iki yüz dolar karşılığında Bogotá uçuşunda bebeği kucağında taşıyıp uçak iniş yaptıktan sonra kendi ailesinin yanına dönmeden bebeği Perla'ya teslim etmeyi kabul eden Gema'yla yolculuk yapacaktı. Elena bunun için ebeveyn rızasını belirten bir mektup yazmıştı.

Elena kıyafetler, bezler ve mamayla dolu bir çanta hazırlamıştı. Bugüne hazırlanmak için emzirmeyi bırakmıştı. Mauro sınır dışı edildiğinden beri stresten sütünün kesilmesinden korksa da

korktuğu olmamıştı. Pencere önünde bir bank buldu ve bebekle baş başa oturup kulağına onun aşkı ve kalbi olduğunu, şimdilik vedalaşacaklarını ama göklerin onları çok yakında yeniden bir araya getireceğini fısıldadı. Her gün konuştuğu, bebeği sakinleştiren ve bakışlarını ona dikmesine neden olan ses tonuyla konuşmuştu. Ama o gün bebek sanki her sözcüğü anlamıştı çünkü Elena kendini dürüst olmaya zorlamış ve çocuk daha önce hiç ağlamadığı kadar ağlamış, geçenlerin dönüp onlara bakmalarına neden olan çığlıklar atmıştı. Elena da onunla birlikte ağlamıştı.

O günden sonra kararından şüphe etmediği bir gün olmamış, Perla ve Mauro da bunun en akıllıcası olduğu konusunda hemfikir olsalar bile kendi kendine hep bebeğini göndererek hata yaptığını söylemişti. Ayrılıkları, çalışıp ailenin geri kalanını geçindirebilmesinin bedeliydi. Bebekken annesinin kollarında olduğuna dair anıların yıllar içinde kızını avutmaya yeteceğine inanacak kadar aptal değildi. Talia'nın ayrılığın acısını en az Elena kadar, hatta ondan da fazla hissedeceğini biliyordu.

Elena bazı sabahlar uyandığında Bogotá'da uyanmış ve tüm aile güne başlamadan önce Chapinero'daki evin mutfağında kahvaltı için bir araya gelecekmiş gibi davranırdı. Bazen de uyanır ve Talia'yı abisi ve ablasıyla birlikte televizyonun karşısında otururken bulmayı beklerdi. İnsanlar yalnızca onları gördükleri için Elena'nın iki çocuğu olduğunu sandıklarında Elena hep üç çocuğu olduğunu söyleyerek onları düzeltirdi. En küçüklerinin de yakında geleceğini söylerdi. O zaman bütün bebekleri, artık birer bebek değil neredeyse birer yetişkin olsalar da yeniden bir arada olacaktı. Elena, kendi çocuklarının ona onun Perla'ya yaptığını yapmamaları, annelerini arkalarında bırakmamaları için her gece dua etmenin yanlış olup olmadığını merak ediyordu.

ON ÜÇ

Savanda yaşadığı dönemde Tiberio, Mauro'ya Chocó'da, Kadim Bilgi'ye göre ilk insan ırkının tanrılar tarafından yamyamlık nedeniyle sürüldüğünü anlatmıştı. İkinci insan nesli, artık yeryüzünde yaşayan hayvanlara dönüşmüştü. Üçüncü insan nesli ise Tanrılar tarafından yeni baştan çamurdan yaratılmıştı. Bizler esasında yalnızca kurutulmak için güneşe bırakılan toprak ve sudan ibaretiz, demişti Tiberio. Bu kadar narin ve kırılmaya mahkûm olmamız şaşılacak bir şey mi?

Mauro toplantılarda bu dönemden *kayıp yılları* olarak bahsederdi. Bu yıllar memurların eşliğinde sabahın karanlığındaki uçuşa bindirildiğinde başlamıştı. Uçaktan New York'un nehirlerinin ve ışıklı muntazam sokaklarının aşağıda gözden kaybolmasını izlemişti. Bu görüntü ona annesinin yıl boyunca oğlundan nefret etmiyormuş gibi göründüğü tek dönem olan yılbaşı tatillerinde evlerinin penceresine yerleştirdiği, beyaz alevleri dans eden mumları hatırlatmıştı.

Kendini yeniden dağlarının arasında bulduğunda ve El Dorado havalimanından çıktığında, aylardır ilk kez özgür bir adam olarak gökyüzündeki bulutları görmüş ve araması gereken ilk kişinin eski dostu, onun için bir kardeşe en yakın kişi olan Jairo olduğuna karar vermişti. Onu Hotel Tequendama'nın yakınlarındaki sokaklarda, her zamanki yerlerinde aramış, bulamayınca Ciudad Bolívar'a dönmüş ama Jairo'nun ailesinin taşındığını ve yeni kiracıların nereye gittiklerini bilmediğini öğrenmişti. Mauro eskiden uçurumların yakınlarında takıldıkları yerlerden birine

gitmişti ama orada bir grup genç adam Mauro'nun geçidi tırmandığını görünce çevresini sararak silahlarını ona doğrultmuşlardı.

Mauro ellerini kaldırmış ve onlara haydut Jairo'yu aradığını söylemişti. Grup silahlarını indirerek gerilemişti.

"Jairo uzun zaman önce öldü," demişti biri.

"Kim öldürdü?"

"Polis. Başka kim olacak?"

Mauro, Perla'nın evine ulaştığında çalıntı bir aguardiente ile çoktan sarhoş olmuştu ve utançtan kendini sokaklara vurması çok sürmemişti.

Elena'yla birlikte olduğu yıllarda Mauro soğuk bir depoda, sandıkların arasında uyuyan bir çocuktan nişanlısıyla yumuşak yataklarında aralarındaki bebekle uyuyan bir adama, ardından ailesini denizin diğer tarafına, belirsizliğe götüren bir babaya dönüşmüştü. Bir gün yine polis tarafından dürtülerek uyandırılana kadar parklarda ve meydanlarda uyuyacağını, yağmurdan korunmak için kartonların altına sığınacağını ve sokaklarda kovalanacağını hiç tahmin etmemişti.

Birkaç haftada bir Perla'nın kapısına dönüyordu. Perla onu doyuruyor, dinlenene ve yağmur dinene kadar kalmasına müsaade ediyor ya da El Centro'da gecelik ranza kiralayabileceği yerlere gidebilmesi için ona para veriyordu. Perla onun bebeği görmesine ve, eğer ellerini birçok kez yıkayıp tırnaklarının altını temizlerse, kucağına almasına izin veriyordu. Perla bazen Mauro'yu kendisiyle beraber diz çöküp antredeki İsa'nın karşısında dua ederek merhamet dilemeye ikna ediyordu. Mauro, Perla'ya ne halde olduğunu Elena'ya anlatmaması, ona birlikte kurdukları yaşamı mahvettiğini ve hâlâ da mahvetmeye devam ettiğini söylememesi için yalvarıyordu.

Onu sokaklarda tutan, zaman zaman bebeğin içeride güvende olduğunu ve ülkesine yalnız dönmediğini düşünerek Perla'nın evinin karşısında uyumasına neden olan bir tür hastalık mıydı yoksa

suçluluk duygusu muydu? Dükkân camlarında yansımasını gördüğünde kendini tanıyamıyordu. Kaldırımda yanından geçerken gözlerini kaçıran, onun kirli kıyafetlerine değmemek için yana kayan insanlar için görünmezdi. Günlerce yürümekten, dolaşmaktan, oturacak ve dinlenecek yer aramaktan, yemek bulmak için çöp kutularını karıştırmaktan, zaman zaman ücretsiz yemek veren işportacıların merhametine sığınmaktan zayıflamıştı. Elena'nın kuzeyin kışlarından nasıl nefret ettiğini hatırlıyordu. Nasıl da titrer ve çocuklarını kollarına alıp birbirlerini ısıtırlardı. Mauro şimdi üzerinde kendisini saran kumaş ve deriden başka bir şey yokken, rüzgâr eklemlerini kesip yüzünü sararken çok daha fazla üşüyordu.

Bebek büyürken Mauro hep yakınlardaydı. Elena'yla nadiren konuştuğu yıllardı bunlar. Elena'nın Mauro ölüp kaldı mı ya da başka bir kadın mı buldu, diye meraklandığı zamanlar. Ama o, sabahları Perla çamaşırhaneyi açmadan önce ve akşamları da kapadıktan sonra bebeği arabasının içinde evden çıkarken görecek kadar yakınlardaydı hep. Perla çocuğun arabasını nazikçe ittirirken, betondaki yükseltilerden kaçınmak için öyle titizlik gösteriyordu ki Mauro'nun isten kapkara olmuş halde yerde bir battaniyenin altında kıvrılıp yattığını hiç fark etmiyordu.

Bir gün çocuk evden pembe montuyla büyükannesinin elini tutup yürüyerek çıkmıştı. Siyah bukleleri başlığından taşıyor, Mauro'nun yumruğundan daha küçük beyaz botlar giyiyordu. Mauro Perla'nın arkasından seslenmek, yanlarından geçtikleri serserinin kendisi olduğunu söylemek istemişti ama o kadar uzun zamandır konuşmamış, kendi sesini duymamıştı ki sözcükleri bulamamıştı.

Talia'nın onun gibi bir babayı hak etmediğini biliyordu. Acınası. Toynaklı bir yaratık gibi eğri büğrü. Salto de Tequendama'ya gidip, Bochica tarafından kurtarılma umudunu tamamen yitirerek sömürge köleliğindense intihar etmeyi seçen Muiskaların yaptığı gibi şelaleden atlamayı düşündü. Ama kızının büyükannesinin yanında günden güne büyüyüşünü izlemek onu hayata bağladı.

Ta ki bir gün kadının biri Mauro'yu sokakta bulup onu, onun gibi insanlara yardım ettiklerini söylediği bir barınağa davet edene kadar. Mauro bir ailesi olduğu, dünyada hayalet gibi gezinen yapayalnız bir adam olmadığı konusunda ısrar etti. Gerçekten öyle değil miydi?

"Yolunu kaybetmişsin," dedi kadın her şey bu kadar basitmiş gibi. "Biz yolunu bulmana yardımcı olabiliriz." Kadının adı Ximena'ydı. Üniversiteden birkaç yıl önce mezun olmuştu ve tanışmalarından kısa bir süre sonra sarhoş bir sürücü tarafından öldürülmüştü.

Mauro hiçbir şey ona alkolü bıraktıramasa bile Ximena'nın ani ölümünün bunu başarabileceğine karar verdi. Ximena'nın canı bedeninden alınmadan ve Mauro'nun alkolü temelli bırakmasını sağlayan bu ölüm gününden önce, kadının yönettiği örgütün şehrin güneyinde kalan merkezinde, kendilerinden başka kimsenin bulunmadığı toplantı odasında onunla oturmuştu. Burası Mauro'ya New Jersey'de mahkeme tarafından atanan ve hiçbir işe yaramadıkları kanıtlanan avukatlarla buluştuğu soğuk gözaltı merkezini hatırlatmıştı.

"İçtiğin zaman ne hissediyorsun?" diye sormuştu ona Ximena.

"Onu hissediyorum. Onun yanımda olduğunu hissediyorum. Onun sevgisini hissediyorum."

"Elena mı?"

O zamana dek Ximena, Mauro için önemli olan isimlerin hepsini, Elena'yla birlikte hiç ayrılmayacaklarını düşünecek kadar saf bir şekilde ülkeyi terk edişlerini ve Mauro'nun çocuk kaçıran bir adamın adanmışlığıyla kendi bebeğini izlediğini öğrenmişti.

"Hayır. Karina."

"En büyük kızın."

"Annem."

Barınakta kendini cesetler arasında bir ceset gibi hissediyordu. Kertenkele derili. Iskartaya çıkarılmış. Ona bir yatak ve duş

alacak bir yer vermişlerdi. Temiz kıyafetler ve yeni ayakkabılar. Bağırsaklarındaki kurtlardan kurtulmasını sağlayacak ilaçlar. Alkolün tesellisi olmadan geçen ilk haftalarda kemiklerinin demir gibi kaskatı olduğunu hatırlıyordu. Kendini hazır hissettiğinde Paloquemao'daki markete eski işini istemeye gitti ama Eliseo artık orada değildi ve personel ihtiyaçları yoktu. Depo müdürü eline bir süpürge tutuşturdu. Ona başka bir pozisyon açılana kadar buraları süpürebileceğini söyledi. Mauro yine Elena'yla tanıştıkları zamanlardaki gibi tahta paletlerin üzerinde uyudu, yerleri yıkamak için kullandıkları hortumla duş aldı. Burası, dört bir yanının kendi kendine konuşan ve zaman zaman karanlıkta başkalarına saldıran adamlarla sarılı olduğu barınaktan daha iyiydi.

Bazı akşamlar Talia'nın uyuduğunu bildiği saatlerde Perla'yı ziyaret etmeye başladı. Perla ona Elena'yla ilgili haberleri aktardı. Kendi ve çocuklar için iyi bir daire veya bir İtalyan restoranında iş bulduğu gibi haberler. Mauro kıskanıyor, erkeklerin ona âşık olduklarını hayal ediyordu. O bu kadar güzel, şefkatli ve kibarken nasıl olmazlardı ki? Teksas'tayken Elena belgelerini alabilmek için başka biriyle evlenme seçeneğinden bahsetmişti. Bu düşünce hâlâ Mauro'nun canını sıkıyordu. Kendi yokluğunda bunun daha da cazip bir çözüm olduğunun farkındaydı. Mauro, Elena'nın onun yerine başka birini bulmasından, Karina ve Nando'nun çok geçmeden başka bir adama baba demelerinden korkuyordu.

ON DÖRT

Elena birkaç kasaba ötedeki bir restoranın tuvaletlerini temizleme işi buldu. Restoranın sahibi genç bir adamdı, İspanyolcayı Nikaragua'da sörf yaparken öğrenmişti ve "deneme süresi"nde ücretsiz çalışmanın âdetten olduğunu söyleyerek Elena'ya ilk ay ödeme yapmaması dışında tatlı bir adamdı. Elena mutfaktaki çalışanlara bu âdet meselesinin doğru olup olmadığını sorsa da bir yanıt alamadı. Gelirsiz geçen bu bir ay onu birçok kişiye borçlandırdı. Carla'dan aldığı borçla Sandy Hill'deki evin bodrumu ve market masraflarına katkıda bulunanlar için yemek pişiren ve Elena ile çocukların veresiye yemelerine izin veren Lety için ödeme yapabildi.

O gece: Nefes verirken ağızdan beyaz duman çıkmasına neden olan bir soğuk vardı, dükkân camları buzdan kabuk tutmuş, şehir Noel için ışıl ışıl süslenmişti. Restoran, özel bir parti için kapatılmıştı. Vardiyanın sonunda Elena ortalığı son bir kez süpürüp kovaları malzeme dolabına koyduktan sonra dolabından eşyalarını alırken patronun ofisinden ona seslendiğini duydu. Montunu ve çantasını midesine bastırarak adamın sesine doğru yöneldi. Bir sorun mu var, diye sormasına kalmadan adam kapıyı kapadı, Elena'nın dibine girdi, dilini Elena'nın ağzına soktu. Elena alkolün tadını aldı, geri çekildi ama adam montuyla çantasını Elena'nın elinden alıp onu duvara yasladı. Elena'nın anlamadığı İngilizce bir şeyler söyledi, tişörtünü kaldırıp sutyenini askıları omuzlarına kayana kadar çekiştirdi ve Elena'nın göğüsleri ortaya çıktı. Elena adamı ittirirken adam onu sıkıca tutup ısırdı, tişörtünü başına

geçirip Elena'nın gözlerini kapadı, pantolonunu dizlerine indirerek onu masaya doğru itti ve arkadan içine girdi. Elena. Dünyaya üç çocuk getirmiş, Mauro'nun deyimiyle kuş gibi minicik Elena, etinin ötesine geçen bir acıyla sarsıldı.

Adam son kasılmalara dek homurdandı. Elena ne kadar zaman geçtiğinden hâlâ emin değildi. Belki birkaç dakika. Ama o çoktan ölmüştü, ruhu bedeninden ayrılmış, birkaç dakika önce olduğu kişinin kalıntılarını arıyordu. Adam üzerinden kalktığında, Elena arkasını montuyla örttüğünü hissetti. Pantolonunu, gerilmiş iç çamaşırını çekti. Neden diye sormayı başardı.

Adam onunla göz göze gelmeden, "Bilmem," dedi. "Genelde anneler pek çekmez beni."

Elena otobüs durağına yürüdü, adamın saçlarını çektiği noktada saç derisi acıyordu. Otobüste bütün yolu kalçasına dayanarak gitti çünkü uzun süre oturmak canını yakıyordu. Koluna kapanıp ağladı. Ertesi sabah çocukları Toya'dan almaya gittiğinde ona olan biteni olabildiğince açıklığıyla anlattı. Toya çok daha uzun süredir Birleşik Devletler'deydi ve Elena onun kendisine ne yapması gerektiği konusunda tavsiye verebileceğini umuyordu. Konuşurken kendi sesi bir başkasına aitmiş gibi geliyordu. Toya ocağa doğru yürüdü, çaydanlığın altını yaktı ve tezgâha yaslandı.

"*Amiga*[1], bunu söylediğim için çok üzgünüm ama bunlar hep olan şeyler. Unutmaya çalış."

"Peki patronu ne yapacağım?"

"Hiçbir şey. Onu ihbar edemezsin. Polis sana inanmaz. Belgelerini sorar ve belgen olmadığından seni tutuklarlar. Seni ülkene geri gönderirler ve çocukları da ayırırlar çünkü Nando burada doğdu ama Karina burada doğmadı. İşine dönüp paranı kazanmaya bak. Alyans takmaya başla. Onunla yalnız kalma. Tekrar denerse, kendine yakında biteceğini söyle."

1 (İsp.) Kız kardeş. (ç.n.)

Eğer o gün Toya'yla değil de başka biriyle konuşmuş olsaydı bu olayla farklı şekilde başa çıkabilirdi. Ama Elena ona çocuklarına bakması konusunda güveniyordu, dolayısıyla verdiği tavsiyeye de güvendi. Zihninde sonsuza dek o anı tekrar tekrar yaşasa da restoranda olanlardan bir daha hiç bahsetmemeye karar verdi. Ne Mauro'ya ne Perla'ya ne de başka birine. Onun yerine her gece annesinin Birleşik Devletler için yola çıkmadan önce ona verdiği Virgen de Chiquinquirá adak kartı için bir mum yaktı. Hamile kalmamak için dua etti ve nihayet âdet gördüğünde ağladı.

***

Talia'nın ilk noeliydi. Elena'nın ise tanıştıklarından beri Mauro'suz geçireceği ilk noeldi. Restoran tatillerde ikramiye verdiği için Elena Nando ve Karina'ya oyuncaklar alabildi. Geri kalanını da bebeğe bir şeyler alması ve bir kısmını da eve geldiğinde Mauro'ya vermek üzere ayırması için Perla'ya gönderdi.

Perla'yla telefon konuşmaları kısalmıştı. Annesine yalan söylemeye, öyle olmamasına rağmen her şeyin yolunda olduğunu anlatmaya dayanamıyordu. Normalde Perla kapamadan önce telefonu bebeğe verirdi ama Elena, acısını bebeğe sesiyle bulaştırabilirmiş gibi onunla konuşmaktan korkuyordu. Kendini bir yalancı, onu istismar eden adamın işbirlikçisi gibi hissediyordu çünkü sessizliğiyle onu korumuştu. Şimdi adamın neden onu seçtiğini anlıyordu.

Elena ve çocuklar Nonchebuena'yı[1] Sandy Hill'deki evin sakinleriyle birlikte kutladılar. Ortaklaşa bir noel ağacı alıp ona kâğıttan el yapımı süslemeler astılar ve kendi aralarında bir ziyafet organize ettiler. Tam yemeği bitirdiklerinde Elena'nın telefonu çaldı. Mauro'nun ürkek sesini duydu, aylardır ilk kez arıyordu.

1 (İsp.) Noel Arifesi. (ç.n.)

"Büyük bir parti sanırım."

Elena Mauro'nun arkadan duyduğu gitar tıngırtıları ve villancico'lara[1] rağmen onsuz boğulduğunu itiraf etmek için yanıp tutuşuyordu ama onun da kendince boğulduğunu biliyordu. Babalarının sesini duymaları için çocukları telefona çağırdı ve yüzlerindeki neşeli ve karmaşık ifadelere bakarak Mauro'nun onlara neler söylediğini anlamaya çalıştı. *Papi*, dedi çocuklar tekrar tekrar. *Es Papi.*

Elena, Mauro'yla Kolombiya'dan ayrılmalarından önceki aylarda Perla'nın anlattığı bir hikâyeyi hatırladı. Her akşam kapanıştan sonra yaptıkları gibi çamaşırhaneyi süpürüyorlardı. Elena annesini yalnız bırakacağı için endişeliydi. İşe aldıkları çalışanlar güven telkin etmiyordu, zaten çoğu sadece birkaç hafta dayanıyordu. Perla ona, Mauro'yla tanışmadan önce ikisinin yaşadığı gibi yalnız yaşayan bir anne kızın hikâyesini anlatmıştı. Bu anne kız çok yakınlarmış, birbirlerini çok seviyorlarmış ve birbirlerinden başka kimi kimseleri yokmuş. Bir gün yolda yürürken hain bir adamla karşılaşmışlar ve adam ikisini de bıçaklayarak öldürmüş. Kız masum bir yaşam sürdüğünden doğruca cennete gitmiş. Ama annenin daha uzun, daha karmaşık bir yaşamı olduğu için cehennemin sınırında beklemiş. Bir gün başını kaldırıp cennete baktığında ölümsüz parıltısıyla kızını görmüş. Kızına seslenip tırmanarak yukarıdaki dünyaya, yanına gelebilmesi için saçlarını aşağı sarkıtmasını söylemiş. Kız örgülerini sarkıtınca anne tırmanmış ve birbirlerine kavuştukları için çok sevinmişler. Anne kızının onu boşlukta çürümekten kurtardığını düşünmüş, demişti Perla. Günahlarından çoktan arındığını, kızının yalnızca annesinin eve çağrılma zamanının gelmesini beklediğini bilmiyordu.

---

1 İspanyolca ve Portekizce söylenen, kısa kıtalardan oluşan, halk müziği olmasına rağmen son dönemlerde özellikle Yılbaşı şarkısı olarak söylenen bir müzik türü. (ç.n.)

ON BEŞ

Mauro'nun ayıklığı hâlâ güvenilmezdi. Bazen, aylar süren ayıklığını onu ciğerleri ağrıyacak kadar hasta edecek birkaç bulanık gün için heba ediyordu. Talia ve Perla'yla birlikte yaşamaya kendini hazır hissetmese de sık sık ziyaretlerine gidiyor ve kızının gözlerinden ona gitgide daha aşina olduğunu, kızının onu görmekten mutlu olduğunu görüyordu. Artık kızının "dışarı insanları" dediği, kavşaklarda araba camları silen ya da gündüz vakti kaldırımlarda ve solmuş çimlerin üzerinde sızıp kalmış insanlara benzemiyordu. Mauro bazen Talia'ya, kızın oturup yapraklarını tek tek yolduğu çiçekler ya da parası yettiği zamanlarda pelüş oyuncaklar götürüyordu. Talia'nın gözdesi yanından ayırmadığı küçük sarı ayısıydı. Bir gün büyükannesiyle dışarıdayken kaybetmişti onu. Ya da en azından Perla ona öyle söylemişti. Mauro onun yerine kızına pembe bir ayı getirse de Talia onu aynı şekilde sevmemişti.

Toplantılarından birinde Mauro, elinden iş gelip gelmediğini soran bir adamla tanıştı. Adam El Retiro yakınlarında bir apartmanın yöneticisi olduğunu söyledi. Binanın bakım ve tamirat işlerini yapacak birini arıyorlardı.

Mauro yeni bir üniformayla Perla'nın kapısını çaldı, iyi bir işe girdiğini ve yeniden evde yaşamaya hazır olduğunu, payından fazlasını ödeyebileceğini ve vardiyasından önce ve sonra çamaşırhanede ona yardım edebileceğini söyledi. Perla'nın nasıl zorlandığını görüyordu. Müşterileri azalmıştı ve güya sadık olanlar da uzun soluklu borçlarını hiç ödemiyordu. Perla'nın sağlık sorunları

da giderek artıyordu. Nefes almakta zorlanıyor, kan tükürdüğü öksürük krizlerine giriyordu. Ama doktora görünmeyi reddediyordu. Mauro da ona saygısızlık etmek istemediğinden ısrar etmiyordu.

Mauro ve Elena birkaç haftada bir konuşuyorlardı. Çoğunlukla Elena Perla'yı aradığında telefona Mauro baktığı içindi. Konuşmalarında büyük oranda birbirlerine bilgi veriyorlardı. Mauro çamaşırhanede olan biteni, Perla'nın yapamadıklarını, merdiven onu yorduğundan yatağını zemin kata, mutfağın arkasındaki odaya taşıdıkları gibi şeyleri anlatıyordu. Perla'nın hafızası zayıflıyor, sözcükler ve eşyaların isimleri aklından çıkıyordu; Karino ve Nando'dan *kız* ve *oğlan* diye bahsediyordu ve bir gün Mauro Perla'ya onların isimlerini sorduğunda söyleyememişti.

Mauro, Elena'ya Perla'nın hafızasını tamamen Talia'nın varlığına adadığını anlattı. Torununun hayatına dair her detayı biliyordu. Hangi yemeği hangi baharatla hazırlanmış sevdiğine kadar biliyor, ona okul kıyafetlerini giydirmek için kalkıyor, işe giderken onu okula bırakan Mauro'yla birlikte evden çıkışını izliyordu. Talia için büyükannesi batmakta olan bir güneş değil, ışıl ışıl parlayan bir kadındı. Bunun üzerine Elena, kızını Birleşik Devletler'e yanına aldırma işini ertelemeyi kabul etti, çünkü Mauro gibi o da Perla'nın Talia olmadan çok yaşamayacağının farkındaydı.

***

Mauro yıllar içerisinde Elena, Karina ve Nando'yla sürdürdüğü hayattan gitgide uzaklaşırken Talia'yla olan hayatına iyice kök saldı. Elena onları telefonda babalarıyla konuşmaya zorladığında diğer çocuklarının direndiğini duyuyordu. Tek heceli. Artık ona Papi ya da Papá değil sadece baba diyor ya da hiçbir şey demiyorlardı. Talia'nın onun için özel olduğunu inkâr edemezdi, ne de olsa sadece onun büyümesine tanıklık etmişti.

Talia yedi yaşındayken Mauro onu göle götürdü. Perla ilk kez çocukla tek başına *bario*'nun[1] sınırları ötesine geçmesine izin vermişti. Şehri boydan boya geçmek için otobüse bindiler ve Mauro dağa tırmanırken onu omuzunda taşıdı.

Ona Bochica'dan, Muiskaların insanlara kanunları ve etik kuralları öğreten bilgelik tanrısından ve onun dünyayı antik tufanla, bütün yaşamı sular altında bırakan büyük selle cezalandıran rakibi Chibchacum'dan bahsetti. Sonunda Bochica asasıyla güneş ışınlarını yağmur bulutlarının arasından geçirmiş ve sular şaşkına dönerek ayrılmış, böylece göller ve verimli vadiler oluşmuştu. Fazlalıklar dağ kemerinden akarak Tequendama şelalelerini yaratmıştı. Mauro, Talia'ya Bochica'nın Chibchacum'u dünyayı sırtında taşımakla cezalandırdığını ve aslında hissettikleri her depremin, Chibchacum'un bu ağırlığın altında sendelemesinden kaynaklandığını anlattı.

Tepeye çıkıp aşağıda kalan su vadisine göz gezdirdiklerinde Talia neden orada yüzemeyeceklerini sordu. Mauro, Guatavita'nın kutsal bir göl olduğu yanıtını verdi. Onu onurlandırmaya gelmişlerdi ve daha önce de annesi ve ablasıyla buraya gelerek kuzeydeki yeni hayatları için dilek dilemişlerdi. Mauro kızına bir zamanlar Tiberio'nun ona anlattıklarını anlattı: Dünya henüz yeniyken, jaguarlar, yılanlar ve akbabalar hüküm sürerlermiş. En büyük yılan olan anakonda, gökkuşağı kadar uzun kuyruklu balıkların, araba kadar büyük yengeç ve kaplumbağaların, Amazon'da ve Orinoco Nehri'nde yaşayan cüce timsahların dört katı büyüklüğünde timsahların arasında orman sularında yüzermiş. Boa kraliçesi tüm yırtıcı hayvanlardan üstünmüş, istediği her yaratığın canını alabilirmiş. Boa'nın gücü, sessizliğiymiş; her şeyi gören gözlere, başka hiçbir hayvanın izlendiğini ya da avlanacağını hissedemeyeceği kadar zarif ve nazikçe hareket etme kabiliyetine sahipmiş. Yılanın

1 (İsp.) Mahalle. (y.n.)

tehlikesini kanıtlamaya ihtiyacı yokmuş. Yılan, gücün sabırdan geldiğini bilirmiş.

Mauro, Talia'ya lagünün dibinde yaşayan yılandan bahsetti. Kimileri onun Muiskaların anası Bachué olduğunu söylüyordu. Diğerleriyse yılanın şeytan olduğunda ısrarcıydı.

Mauro, *gölden geldik ve göle döneceğiz,* diyerek Tiberio'nun sözlerini tekrarladı ama Talia'nın gözleri yukarıda daireler çizerek uçan kuşlardaydı. *Yeryüzünde hepimiz göçmeniz.*

Mauro'nun onları gölü görmeye getirdiğinde Elena'ya da kızlarının ikisine de anlatmadığı bir Guatavita hikâyesi vardı. Hiç öğrenmemiş olmayı dilediği, annesinden öğrendiği ve asla unutamadığı bir hikâye.

Gölü çevreleyen arazi bir zamanlar başka bir kabilenin prensesiyle evli olan güçlü bir kabile reisi tarafından yönetiliyormuş. Bu kabile resinin eski karısından bir kızı da varmış. Ama kabile reisi sık sık *chicha*[1] içerek sarhoş olup içki âlemlerine gittiğinden karısı onun yokluğunda genç bir savaşçıya âşık olmuş. Âşıklar bir gün yakalanmışlar ve kabile reisi savaşçıya işkence etmiş, kalbini çıkarmış ve gaddarlığının ve kadının sadakatsizliğinin bir nişanesi olarak karısına vermiş. Bunun üzerine prenses kaçmış ve kollarındaki kızıyla beraber kendini göle atmış. Kabile reisi başrahiplerini onu aramaya göndermiş. Rahipler çok geçmeden dönüp kabile reisine karısının artık aşağıda, su krallığında devasa bir yılanın eşi olarak yaşadığını söylemişler. Kabile reisi kızının ona verilmesini talep etmiş. Yılan, kabile reisine kızını andıran ama gözleri çıkarılmış genç bir kız göndermiş. Dolayısıyla kız babasını tanımamış ve babası ona sarılmaya çalıştığında geri çekilmiş. Sonunda boyun eğen, sevgili kızını zamanın sonuna dek annesi ve yılanla yaşaması için göle göndermek zorunda kalan kabile reisi olmuş.

1 (İsp.) Güney ve Orta Amerika'da mayalanmış mısırdan yapılan bir bira (ç.n.)

ON ALTI

Teksas'a doğru yola çıkmadan önce insanlar Elena'yı kuzeye giden herkesin şişmanladığı konusunda uyarmıştı. Doğal maddelerin yerini kimyasallar alıyordu, yani biri onu yiyene kadar ekmek ekmeklikten çıkmış oluyordu. Hormonlu gıdalarla beslenmiş hayvanların etleri, mutasyona uğramış ürünler, renkli ve dolgun ama tatsızdı. Taze gıdalar pahalı, ucuzlarsa yemek diye paketlenmiş lezzetli zehirlerdi. Ama Birleşik Devletler'de yaptığı her doğumdan sonra bedeni eski haline dönmüştü. Daha çok yürümesi, daha az yemesi, ve her taşındıklarında hem çocukları hem de eşyalarını taşıdığı halde Mauro'nun gidişinden sonra bedeni bambaşka olmuştu. Daha güçlü olmasına rağmen kendini hiç olmadığı kadar yorgun ve sağlıksız hissediyordu. Cep telefonları, görüşmenin karşı tarafındaki insanı görme imkânı sağlamaya başladığında Elena yeni fazlalıklarını Mauro'dan gizlemek için kamerayı yüzüne yakın tutmuştu.

Mauro'nun gözlerinin o küçük ekranda parıldadığı ilk anı hatırlıyordu. Yıllardır yeniden karşılaşmalarını hayal ediyordu ve şimdi Mauro elinin içindeydi, cılızdı, alnı geniş ve köşeliydi. Elena'nın yüzünü gömmeyi çok sevdiği uzun saçlarını kestirmişti. Mauro'nun da onun görüntüsünü hafızasına kazıdığını anlayabiliyordu. Eski tebessümleri çevreleyen yeni çizgilere, şakaklarındaki kır saçlara bakıyordu.

"Her zamanki gibi çok güzelsin, Elena."

"Değilim ve bunun farkındayım. Yalan söylemene gerek yok."

Talia telefonu babasının elinden alıp Elena'dan yeni okul çantası almak için para göndermesini isteyene kadar bir sessizlik oldu.

"Seninki gayet iyi durumda," dedi Mauro ve Talia buna karşı çıkarken Elena, artık ikisiyle de sahip olmadığı bu yakınlığı telefondan izledi.

Belki de bu değişimin bedeniyle değil de restorandaki adamın ona yaptığıyla ilgisi vardı. Mauro dışında birlikte olduğu tek adam. İsteyerek ayrılmamışlardı. Ama araya giren zaman ve sınırlar, onları herhangi bir boşanma ya da kayıptan çok daha fazla uzaklaştırmıştı.

Elena sadık kalmıştı. Mauro'nun kendini içkiye kaptırıp şehrin sokaklarında saklandığı yıllarda bile, nadiren iletişim kurmalarına ve yapmacık diyaloglarına, en azından Elena'nın sonsuza dek sürmesinden korktuğu sessizliklere rağmen, bedenen olmasa da zihnen ve kalben Mauro'yla birlikteydi. Çok kâbus görüyordu ama güzel rüyalar gördüğünde bunlar sadece Mauro'yla ilgili oluyordu. Mauro'yla beraber yaşlandıklarını, çocuklarının güvende olduğunu, büyüyüp kendi ailelerini kurduklarını görüyordu. Elena'nın rüyalarında hep Kolombiya'ya dönmüş oluyorlardı, hiç kuzeyde kaldıklarını görmezdi. Kendi ülkelerinde huzur içinde ölümün onları bulmasını bekliyorlardı.

***

Elena birkaç ay daha restorandaki işinde kaldı. Bunlar Elena'nın ne söylediğinin ya da istediğinin hiçbir önemi olmadığını anladığı, inatçı bir tiksintiyle dolu ruhsuz günlerdi. Olanları kendine saklamıştı. Mahalleden başka bir kadının benzer bir şey yaşadığını duyduğunda bile. Hiç dertleşmediler. Annelik yapmaya ve ayakta kalmaya devam edebilmek için birbirilerini güçlü tuttular.

Belki de Mauro'nun gelirinden bağımsız olarak Birleşik Devletler'de ilk kez para kazandığı ve annesine para gönderebildiği günlere uzanıyordu. Daha önce hiç tatmadığı bir tatmin, gurur hissi. Ona her şeyini veren insana bir şeyler verebilmek. Perla'nın günlerini kolaylaştırabilmek. O günden önceki ya da sonraki bütün karanlık günleri aydınlatıp anlamlandıran bir his.

Ayın hâlâ gökte olduğu bir bahar sabahı, Elena otobüs durağından restorandaki olağan vardiyasına yürümek yerine ters yöne yürüyerek ana caddenin üzerinde park etmiş pahalı arabaların yanından geçip evlerin sıralandığı sokaklara doğru ilerledi ve kapıdan kapıya dolaştı. En iyi İngilizcesiyle konuşmaya çalışarak şöyle dedi: *Evinizi temizleyebilirim. İlk sefer için ne isterseniz onu ödeyin.*

Çok geçmeden birkaç düzenli müşterisi oldu. Temkinli olmaya çalıştı. Yamira ona temizlik yaptığı insanlara dikkat etmeyi öğretmişti. Tıpkı herhangi bir işte olabileceği gibi işvereni tarafından saldırıya uğrayabilir ya da haftalarca ödeme almadan çalışabilirdi.

Bazı evler diğerlerinden daha büyüktü. Evlerin birinin temizlikçisi o sıralar daha yeni kovulmuştu. Bir başka evde, evin hanımı Elena'ya kocasının temizliği onun yapmasını istediğini, eğer kimseye söylemez ve kocası işten dönmeden evden çıkarsa onu işe alacağını söylemişti. Başka bir evde patroniçe, Elena'dan galoş giymesini istemişti. Bir diğerine ayakkabılarla girmek yasaktı. Adamın biri Elena'nın her şeyi çamaşır suyuyla yıkaması için ısrar etmişti. Çamaşır suyu başını döndürdüğünden Elena'nın sık sık banyoda yere yatarak yanağını fayansa dayayıp görüşü yeniden netleşene kadar beklemesi gerekiyordu. Bazı geceler uykusunda öksürüyordu. Elleri nasır tutmuş, parmak uçları iltihaplanmıştı. Her evden otobüs durağına, oradan da eve yürümekten ayakları su toplamış ve sırtı ağrımaya başlamıştı. Ama para. Para her şeydi.

Temizlikten kazandığı paradan yeşil kart başvurusunda ona yardımcı olması için Toya aracılığıyla bulduğu bir avukata ödeme

yapmak üzere kenara biraz ayırabiliyordu. Adam önden yalnızca beş yüz istiyor ve geri kalanını aylık ödemeler şeklinde alıyordu, Elena da aylık ödemeleri Sandy Hill'deki evin diğer kiracılarının kıyafetlerini çamaşırhanede yıkayıp katlayarak biriktirebiliyordu. Ama avukata neredeyse bir yıl kadar ödeme yaptıktan ve karşılığında hiçbir sonuç alamadıktan sonra Elena davasının durumunu öğrenmek için avukatın ofisine gittiğinde ofisin boşaltıldığını gördü.

Bir okul değişim programıyla Sevilla'da İspanyolca öğrenmiş bir kadının evini temizliyordu. Kadın İspanyolcasını pratik etmeyi seviyordu ve bazen Elena'yı öğle yemeğini yerken kendisiyle birlikte oturmaya davet ediyordu. Ona İspanya'da tanıştığı ve hâlâ düşündüğü erkek arkadaşından, onu internette bulduğundan ve onunla iletişime geçmeyi düşündüğünden bahsetti. Elena, kadının ona güvendiği gibi kendisinin de kadına güvenebileceğini hissederek kadına avukatla yaşadıklarını anlattı. Kadın da bir avukatla evli olduğundan ona ne yapması gerektiği konusunda tavsiye verebileceğini umuyordu. Gerçi adam bankada çalışıyordu. Kadına ailesinin durumunu, Mauro'nun nasıl geri gönderildiğini anlattı. Patronlarından biriyle ilk kez bu kadar kişisel meselelere girmişti. Ama bu kadın, Elena temizlik için gelmeden önce evi derleyip toparlamasıyla ve oğlunun dağınıklıkları için sürekli özür dilemesiyle şefkatli biri gibi duruyordu. Kadın, Elena'nın daha önce hiç bahsetmediği üç çocuğu olduğunu öğrenince şaşırmıştı. Üstelik kendi oğluyla aynı yaşta bir oğlu da vardı.

"Sana bir soru sorabilir miyim?" dedi kadın.

Elena, Mauro'nun durumuyla ilgili bir şeyler soracağını zannetti. Belki de sınır dışı edilme hikâyesi fazla zoraki gelmişti.

"Sizin gibiler neden onlara bakacak maddi gücünüz olmadığı halde bu kadar çok çocuk yapıyor?"

Gringo gibi genizden, ısıran bir sesle *sizin gibiler –gente como tú–* deme biçimi Elena'yı şaşırtmıştı, çünkü o da kendisini tıpkı patronu gibi bir kadın, bir anne olarak görüyordu.

"Kocam ve ben rahat bir hayat sürüyoruz ama çocuğumuza iyi bir yaşam ve eğitim sunabilmek için yalnızca tek bir çocuk yapmak gibi bilinçli ve bence mantıklı bir karar aldık." Elena'nın eline dokundu. "Kazalar olabilir, anlıyorum. Ama hiç... diğer seçenekleri düşündün mü?"

"Hayır, sinyora. Asla."

Birkaç hafta sonra kadın Elena'yı hırsızlıkla suçlayarak kovdu. Kaybolan söz konusu nesne, kocasının evlilik yıl dönümlerinde kadına hediye ettiği bir kolyeydi. Elena kolyeyi görmediğini söylese de kadın onun ceplerini ve çantasını aramakta, gümrük memurlarının yaptığı gibi astarları kurcalamakta ısrar etti. Bir şey bulamadı çünkü Elena hiçbir şey almamıştı. Ama kadın yine de kaybolan kolyenin tazminatı olarak onun son maaş çekine el koydu.

***

Elena, her gün işten eve dönene kadar başına bir şey gelebileceğinden endişeleniyordu. Polisle karşılaşmaktan ya da bir kaza geçirmekten. Onu çocuklarından ayıracak bir şey olmasından. İşe gidiş yolunu kısaltıp otobüslerden kaçınabilse daha güvende olurdu. Temizliğe gittiği evlerin semtinde, içki dükkânının üzerinde bir daire kiraladı. Karşı dairelerinde Karina'nın yaşında bir kızları olan İrlandalı bir çift yaşıyordu. Çocukları okula kaydettirdi ve İrlandalı kadına öğleden sonraları onları okuldan alıp kendi eve dönene kadar bakması için para ödedi.

Caddenin aşağısındaki kilisenin bir aşevi vardı ve onlara kış için bir çekyatla mont bağışlamıştı. Çocuklar henüz vaftiz bile edilmemişlerdi ama papaz bunu hiç umursamadı ve Elena'ya ne zaman ihtiyacı olursa gelebileceğini söyledi. Bir gün Elena adamın papaz evindeki ofisine gitti ve çocuklarının babasının uzun zaman önce sınır dışı edildiğini ve kendisinin ve Karina'nın hâlâ

riskte olduğunu anlattı. Eğer onları yakalarlarsa Nando'ya ne olacağından endişeleniyordu. Sınır dışı edilen anne babaların ülke vatandaşı olan çocuklarının geride kalınca bakım evlerine gönderildiğini, insan kaçakçılarının eline düştüğünü ya da evsiz kaldığını duymuştu.

Papaz, Elena'ya kendini ne zaman tehlikede hissederse sığınmak için kiliseye gelebileceğini söyledi. Memurlar burada onlara dokunamazlardı ve güvende olurlardı. Elena'ya şahsi numarasını verdi ve çocuklarına bu numarayı ezberletmesini söyledi. Ama sığınağın gizli olmadığı konusunda da onları uyardı. Kilise kanunen memurları onların orada bulunduğu konusunda bilgilendirmek zorundaydı. Bu kolayca verilecek bir karar değil, demişti adam, çünkü bir kez içeri girdin mi, kendi mucizen gerçekleşmeden çıkamazsın. Yani burası da farklı tür bir hapishaneydi. Gün ışığı ya da temiz hava olmayanından.

Karina ve Nando şimdiden polisten korkmaya başlamışlardı. Onlara göre normal polisler ve ICE aynıydı. Sokakta yürüyen diğer insanlar kadar özgür olmadıklarının ve ten renkleri dolayısıyla her an fişlenebileceklerinin farkındaydılar. Elena Sandy Hill'deki evin sakinlerinin onlara verdiği tavsiyeyi aile kuralları yapmıştı: *Sokakta bir polis görürseniz, bir yolunu bulup ya dükkânlardan birine ya da farklı bir sokağa girin ve gözden kaybolun. Polisler dostunuz değildir. Arkadaş canlısı olanlar bile. Evet, tıpkı size okulda öğretildiği gibi tehlikedeki insanlara yardım etmek için varlar,* diye açıklamaya çalışmıştı çocuklarına, *ama bu ülkede bazı insanlar, korunmaları gereken tehlikenin biz olduğumuzu düşünüyorlar.*

ONYEDİ

Dağdaki hapishaneye bir gün birkaç kızı bir odaya toplayıp onlara yerdeki minderlerde bağdaş kurmalarını söyleyen bir kadın gelmişti. Kadın elmaslar takacak kadar zengindi ve kızlara Hindistan ve Uzak Doğu'ya seyahat ederek insanın bilincini değiştirmek için farklı teknikler üzerine çalıştığını anlatmıştı. Kızlardan biri bunun ne anlama geldiğini sormuştu ama kadın bunu dert etmemesini, gözlerini kapayıp dinlemeyi kabul ederlerse onlara göstereceğini söylemişti. Yumuşacık bir sesle konuşuyordu. Kızlara hapishane duvarlarının çok uzağında olduklarını hayal etmelerini, hayal güçlerinin onları tamamen özgür hissettikleri bir yere götürmesine izin vermelerini söyledi. Sahili önerdi, beyaz köpükleri ve kıyıya vuran dalgaları, ayaklarının altındaki yumuşacık kumları tarif etti. Sonunda kızlardan biri kadına buradaki kızların çoğunun okyanusun yakınına bile gitmediğini hatırlattı.

Kadın bunun üzerine kızlara bulutsuz bir günde dağların ve vadilerin üzerinde kuşlar gibi uçtuklarını, bütün çimenlik alanları, masmavi gölleri ve kıvrılarak akan nehirleri görebildiklerini hayal etmelerini söyledi. Aşağıdaki kasabalarda kiliseleri ve meydanları çevreleyen pastel ve kemik rengi yapılar vardı. Sığırların otladığı otlaklar, ihraç edilen orkide ve güllerin yetiştirildiği fidanlıklar, insanları işlerinden alıp ailelerine götüren arabalar ve otobüsler.

"Hareketli, huzurlu bir dünya," dedi kadın. "Siz de o dünyanın bir parçasısınız."

Kızlara kuş gibi hafif, neredeyse ağırlıksız olduklarını hayal etmelerini söyledi. Uzun tüyleri ve içi boş kuş kemikleri tarafından taşındıklarını.

"Şimdi bugünkü yaşamlarınıza geri dönün."

Dikkatlerini minderlerinin altındaki sert zemine, kalçalarındaki ve dizlerindeki rahatsızlığa ve gerginliğe yönlendirmelerini söyledi. Sürekli hafiften titreyerek yaşadıkları eski, ısıtılamayan okul binasının soğuğu yüzünden sırtlarının kaskatı kesilişine.

"Tam şu an nerede olduğunuzu hatırlayın," dedi, sanki unutabilirlermiş gibi. "Ağırlığınızı, yalnızlığınızı, sizi önemseyen herkesten ne kadar uzakta olduğunuzu hissedin. Burada hapsedilmenize neden olan şeyi düşünün. Sizi bu zehirli toprağa prangalayan ve yapmanız gerektiği gibi yükseklere çıkmanızı önleyen tek şey işlediğiniz suç ve verdiğiniz kararlar."

Kızlardan bazıları iç çekti, pişmanlık duymaları için geliştirilmiş bu apaçık taktikten sıkılmışlardı. Talia, zaten cezalandırıldıkları halde çalışanların pişmanlık meselesini neden bu kadar önemsediklerini merak etti. Tuvalete gitmek için izin istedi. Meditasyoncu kadın ona hayal kırıklığıyla baktı ama başıyla izin verdi.

"Benim de gitmem gerek," dedi Lorena. Annesi bir partiye gitmesine izin vermedi diye yatak odasını ateşe verdiği için oradaydı.

Çok geçmeden herkes tek tek işemesi gerektiğini söyledi. O dağda sahip oldukları azıcık gücü yeniden ele geçirmek ya da günlerini biraz daha ilginç kılmak için bir grup çabasıydı bu. Daha sonra Rahibe Susana, Talia'yı odasına çağırdı. Talia'nın meditasyon atölyesi sırasında tuvalet başkaldırısını başlattığını duymuştu.

"Son derece doğal bir ihtiyacımı gidermek zorunda kaldığım için özür dilememi mi istiyorsunuz?"

"Dosyanı gözden geçiriyordum. Artık yaraladığın adama bir özür mektubu yazmanın zamanı geldi. Bence bu ikiniz için de iyileştirici olacaktır."

"Benim iyileşmeye ihtiyacım yok. Bağışlanmaya da ihtiyacım yok."

"Yine de yaz."

"Savunmasız bir hayvanı sırf eğlencesine öldüren oydu. Ben adil olanı yaptım."

"Kimin cezalandırılmayı hak ettiğine karar vermek senin işin değil."

"O zaman neden önce bir yargıç şimdi de siz beni cezalandırıyorsunuz?"

Talia, kızların kaçtığı gece Rahibe Susana'yı yastık kılıfıyla yakalarken o görüşmeyi hatırlamıştı. Her şeyi bildiğini sanan ihtiyar rahibe.

O mektubu hiç yazmadı ama Horacio'nun yüzü, Talia'nın aklına daha sık gelmeye başladı. Yatakhanenin penceresinden bakıp oradan nasıl çıkacağını ve Bogotá'daki uçuşuna nasıl yetişeceğini düşünürken birden adamın yüzü zihninde belirirdi; derisi sıyrılmış, gözleri şişerek kapanmış. Talia bu görüntüyü kafasından uzaklaştırmaya çalışırken diğerlerinin haklı olup olmadığını merak ederdi: Kendisi de o adam kadar vahşi miydi?

***

Barbosa tabelaları giderek sıklaştı. Aguja bir benzin istasyonuna çekti ve o benzin doldururken başka bir pompanın başında iki ihtiyarın yakın zamanda Kongre tarafından kabul edilen barış antlaşmasıyla ilgili tartışmalarını dinlediler. Geniş siperlikli şapka takmış, yüzü eski bir meyve gibi buruşmuş olan adam gerillaların dağları ya da suç teşkil eden eylemleri asla bırakmayacağını, onların yalnızca savaşmak için var olduklarını söyledi. Bacakları lades kemiğine benzeyen diğeri, on yılların katliamlarını sona erdirmek için bile olsa zayıf bir antlaşmanın hiç yoktan iyi olduğu konusunda ısrarcıydı. "Geçmişten, şiddetten bahsetmek, mezarları

deşmek gibi," dedi. "Barışın peşinde koşmak, ölenlere uygun bir cenaze töreni düzenleyebilmenin tek yolu."

Aguja benzin pompasını yuvasına taktı. "Duydun mu, niña? Tam da her şey iyiye gitmeye başlarken ülkemizi terk ediyorsun."

"Gidiyor olmam geri dönmeyeceğim anlamına gelmiyor."

"Elbette döneceksin ama değişmiş olacaksın."

Benzin istasyonunun tuvaletinde Talia sidikle kaplı bir zemin ve kenarlarında bok lekeleri olan bir tuvaletle karşılaştı. Ölüm gibi kokuyordu. Tesiste Talia'ya sık sık lavaboları temizletirlerdi. Ceza olarak iş yaptırmak güya eski modaydı ama rahibeler nostaljik insanlar olmalılardı. Eğer bir kız küfrederken ya da bir kuralı çiğnerken yakalanırsa, grileşmiş klozetteki katılaşmış âdet kanlarını ve lekeleri ovalamaya gönderilirdi. Talia hiç umursamazdı ama. Temizlik yapmaya alışkındı. Kapanana kadar Perla'nın çamaşırhanesinde büyümüştü. Daha sonra Mauro orayı bir köpek kuaförüne kiralamıştı ama o da kapanmıştı.

Büyükannesi bedeninin kontrolünü kaybettiğinde, konuşmayı, yemek yemeyi ve diğer her şeyi unuttuğunda, büyükannesinin bezlerini değiştiren, altına kaçırdığında kıyafetlerini yıkayan Talia'ydı. Zoruna gitmiyordu. Babası, bir zamanlar ona bakmış birine bakmanın bir armağan olduğunu ve ilacın iyileştiremediğini sevginin iyileştirebileceğini söylüyordu.

Birlikte Perla'ya baktılar. Talia onun uyuklayan zihnini kendisini büyütürken anlattığı hikâyelerle uyandırmaya çalıştı. Mesela Perla'nın çocukluğundan tanıdığı, tohumlar yiyen ve karnında karpuzlar büyüyen, bir çiftçinin her ilkbaharda karpuzları almak için karnını kestiği, ardından bir sonraki hasat için karnını dikerek kapattığı çocuğun hikâyesi gibi. Bir de saçlarını çok fazla taradığı için kibirden saçları maviye dönen ve tamamını kesmek zorunda kalan uzaktan kuzeni Eutémia vardı.

Talia'nın en sevdiği hikâye, Río Magdalena'daki banklarda yatan ve ellerini sallayarak yağmuru başlatıp durdurabilen, böylece

nehrin kabarıp taşmasını kontrol eden Don Ismael'in hikâyesiydi. Talia onun güçlerine özenir, büyükannesinin hafızasını geri getirebilmesini, gökyüzünden su alabildiği gibi büyükannesinin ölmekte olan bedenini diriltmesini dilerdi.

***

Motosikletin yanına döndüğünde Aguja'yı elleri belinde onu beklerken buldu ve bunun bir veda olduğu hissine kapıldı. Zaten Talia'yı anlaştıkları yere getirmişti. Talia Fransız adamın cüzdanını cebinden çıkarıp Aguja'ya verdi.

"Düşündüm de birlikte biraz daha ileri gidebiliriz," dedi Aguja. "Chinquinquirá elli kilometre kadar güneyde. Annem bu kadar yakınlara gelip de onun adına bir mum yakmak için durmadığımı öğrenirse beni öldürür. İstersen sen de benimle gelebilirsin. Yani sonuçta yolunun üstü. Eminim oradan seni başkente götürecek bir otobüs bulabilirsin."

Yakında hava kararacaktı. Gece olunca dağlar, sekiz milyon canlı, araba farları, apartman camları ve sokak lambalarıyla daima parıldayan şehre benzemezdi.

"Seninle gelirim ama daha önce teklif ettiğimden fazlasını ödeyemem."

"Biliyorum."

Aguja motosiklete bindi, Talia da tekrar arkasına yerleşti. Yola koyulduklarında ve motorun gümbürtüsüyle uğultusu onları susturduğunda yanağını adamın kürek kemiğine yaslayarak rüzgâra karşı gözlerini kapadı.

ON SEKİZ

Birileri Hudson kıyısındaki bir semtteki temizlik işi için Elena'yı önermişti. Ağaçlı bir yolun sonunda, demir kapının ardındaki dolambaçlı patika takip edilerek çıkılan büyük bir evdi. Evin fildişi padavraları ve koni şeklinde bir çatısı vardı; tamamen zevksiz olmamayı başararak şato mimarisinden etkilenmişti. Patronlar, zengin ailelerden gelen ve Elena dışında herkesten nefret edermiş gibi görünen bir oğulları olan evli bir çiftti. Çok geçmeden çift Elena'dan temizlik işini bırakıp oğlanın dadısı olmasını istedi. Elena çocukla o kadar iyi anlaşıyordu ki ondan yanlarına taşınmasını isteyip mülkün arkasındaki kulübeyi Elena'nın ailesi için hazırladılar. Kulübe, Elena ile çocukların daha önce yaşadıkları bodrum katlarının ve dairelerinin hepsinden daha büyüktü ve daha çok odaya sahipti. Aynı zamanda patronlarının semtine taşınmak, çocukların daha iyi okullara gidebilecekleri anlamına geliyordu.

Elena'nın baktığı çocuk, Lance, şimdi on iki yaşında. Elena her sabah onu kendi gibi çocukların gittiği okula götürecek servise binmesi için hazırlıyor ve her öğleden sonra dış kapıda çocuğun servisten inmesini bekliyor. Oğlan pek konuşmuyor ama konuştuğunda epey bir bağırıyor. Kimsenin, anne babasının bile ona dokunmasından hoşlanmasa da Elena'nın elini tutmaya itiraz etmiyor.

Karina ve Nando ona kardeşleriymiş gibi davranıyorlar çünkü oğlanın kardeşi yok. Arkadaşı da. Oğlan Nando'nun bahçede onunla dolaşmasından ya da çimlerde oturmasından ve ona nasıl kuş ve çiçek çizileceğini göstermesinden hoşlanıyor. Karina'yla da

göletteki balıkları ve kaplumbağaları gözlemlemeyi, Karina'nın her birine bir isim verip bütün türlerin akraba olduğu bir hikâye uyduruşunu dinlemeyi seviyor.

Pazarları aile günleri ama Elena'nın patronları bazen interkomdan onu arayıp oğulları konusunda yardım istiyorlar. Okudukları kitaplar ve danıştıkları uzmanlar oğullarını anlamalarına yardımcı olmadığı için öfkeleniyorlar. Öfkeleri yalnızca Elena'nın yanında hafifliyor. Bir keresinde Senyora Tracy, Elena'ya bazen kocasıyla tanıştıklarında o başka bir kadınla evli olduğu için evrenin ona Lance gibi bir çocuk verdiğini düşündüğünü söylemişti. Elena'ya, yaşamın zaman içerisinde borçlarını tahsil ettiğine inanıp inanmadığını sormuştu. Oğlunu çiçek vermeyen bir bitki olarak görüyordu ve kocasının isteği üzerine uzun yıllardır doğurganlık tedavileri görüyordu. Sanki bedeni bir katalogmuş da yeni, gelişmiş bir çocuk sipariş edebilirlermiş gibi. Tracy kimi zaman odasına çekilip saatlerce ağlıyor, bazı günler de Elena'dan yemek yaparken fotoğraflarını çekmesini istiyor ya da kanepede kitap okurken pozlar veriyor, sonra da bu fotoğrafları yabancıların hayranlık duyması için internette yayınlıyordu. Elena, işverenlerinin insanlara Elena'nın Lance'i kendi oğlu gibi sevdiğini söylediklerini duyuyordu. Oğlanı sevdiği doğruydu. Ama kendi çocuklarına duyduğu sevgi farklı, kan bağının ötesinde iliklerine işlemiş, kendi yörelerinden doğan, kendi dağlarının tozunu attırmış bir sevgiydi. Koyu gözlerinde ve kehribar rengi tenlerinde bulutlarla kaplı şehrini, atalarını, annesini, ailesinin olduğu ve olacağı her şeyi görüyordu.

Elena, Talia'yı Perla'nın yanına gönderirken, sadece dönüşü için para gönderene kadar bir süreliğine bebeğe bakabileceğini düşünmüştü. Bir ülkeden ayrılıp başka bir ülkeye gittiğinizde kimse size yılların yağmur yemiş gazete mürekkebi gibi birbirine karışacağını söylemez. Bir yıl olur beş yıl, beş yıl olur on yıl. On yıl, on beş yıla döner.

Mauro'yla birlikte uçağa binerken bunun, annesini kanlı canlı son kez görüşü olacağı hiç aklına gelmemişti.

Perla sözcükleri unutmaya başladığında, Mauro onu bir doktora götürmek istedi. Ama Perla bütün hastalıkların şifacıların merhemleri ya da yaratıcı bir eczacının haplarıyla çözülebileceğini düşünüyordu. İnsan ya doğum yaparken ya da ölüm döşeğindeyken doktora görünürdü. Mauro eve gelmeyi kabul eden bir doktor buldu. Perla muayene sırasında itiraz etti ama doktor ondan torunlarının adını söylemesini istediğinde Talia'nın adını bile hatırlayamadı. O gece yatak odasından banyoya giderken yere düştü. Mauro onu koridorda yerde bulduğunda sarsılmış ya da canı yanmış gibi değil de hayrete düşmüş gibi göründüğünü söylemişti. Talia'yla birlikte yanına diz çöktüklerinde, Perla'nın nerede olduğunu ve onların kim olduğunu unuttuğu açıktı.

Elena, Talia'yı Perla'nın yanına gönderdiği için kendini suçlu hissediyordu. Talia büyükannesinin bakıcısı olmuştu. Mauro, Talia'nın Perla'nın en iyi özelliklerini aldığını, ona şefkatle baktığını, Perla Mauro tarafından yıkanmanın utancına maruz kalmasın diye onu yıkadığını anlatıyordu. Talia onu giydiriyor ve saçlarını tarıyordu. Onu besliyor, boğulmaması için Perla'nın her lokmayı güzelce çiğneyip yuttuğundan emin oluyordu, çünkü doktor Perla'nın yemek için ihtiyaç duyulan refleksleri kaybedeceği konusunda onları uyarmıştı. Bir bebek gibi olacağını söylemişti doktor, ve bir bebek gibi kendine zarar vermemesi için korunması gerekiyordu.

Doktor, Mauro'ya Perla'nın iyileşme ihtimali olmadığını söylemişti. Gitgide kötüleşecekti ama Mauro bundan Talia'ya hiç bahsetmedi. Kızının büyükannesinin durumunu bir ölüm cezası olarak görmesini istemiyordu. Bedenin kendi işlevine son verirken yaşadığı doğal süreçten, kendini ölüme hazırlayışından korkmasını istemiyordu. Perla'nın, nefes aldığı ve kalbi attığı sürece, kendi evi ve ailesi ona yabancı gelse bile sevildiğini, değer gördüğünü ve hâlâ hayatta olduğunu hissetmesini ve her ne kadar artık

ona ulaşamıyor ya da onu anlayamıyor olsalar, yüzündeki ifade boş, ketum bir maskeye dönüşmüş olsa da dokunuşlarından ve seslerinden güvende ve oraya ait olduğunu anlamasını istiyordu.

Mauro, Elena'ya resmi teşhisin progresif supranükleer palsi olduğunu söyleyince Karina kütüphaneye gidip olabildiğince bilgi topladı. Eve getirdiği kitapları kulübedeki mutfak masasına yayıp insan beynini ikiye ayıran çizimlere baktılar. Karina okuyup anlamlarını açıkladı. Dejeneratif bir hastalık, dedi, tedavisi yok. Perla hakkında onlara ve Perla'ya tanıdık gelen her şeyin yavaş yavaş silinmesi.

Elena Perla'ya ve ülkesine veda ederken annesini aldattığını hissetmişti. Mauro memlekete gönderildikten sonra Karina ve Nando'yla birlikte Birleşik Devletler'de kalmayı seçmesiyle bu his gitgide ağırlaştı. Annesinin son günlerinde yanında olamamanın ince sızısının hiçbir zaman geçmeyeceğini biliyordu. Hepsinin yeniden bir araya gelebileceği senaryolar düşündü. Chapinero'daki evde yaşayıp annesine bakmak için Bogotá'ya dönebilirdi ama o zaman bir daha Birleşik Devletler'e asla giremeyebilirdi. Karina ve Nando'yu, bir ihtimal Toya ya da Sandy Hill'deki diğer arkadaşlarının yanında bırakması gerekirdi. Ya da onları da yanında götürürdü, böylece aslında gerçekten ait oldukları bir ülke olduğunu görmüş olurlardı ve hiçbir zaman Perla'yla Talia'nın arasındakine benzer bir ilişkileri olmayacak olsa da onları seven bir *abuela*'ları olmasının nasıl bir his olduğunu öğrenir ve babalarını daha iyi tanıyabilirlerdi.

Ama sonra akla bunların uygulanabilirliği geliyordu. Karina, tıpkı Elena gibi bildiği tek ülkeye geri dönme izni alabilmek için senelerce beklemek zorunda kalırdı. Eğer Nando ve Talia doğdukları ülkeye dönerlerse annelerini, babalarını ve ablalarını geride bırakıp Elena'nın yaşadığı ayrılık cezasının aynısına katlanmak zorunda olurlardı. Düşünebildiği her seçeneğin sonucunda aile ayrılıyordu. Bu yüzden Elena kalmayı seçti.

Bazen, işverenlerinin çocuklarına hediye ettikleri bilgisayarlardan birinde Karina'nın ona kullanmayı öğrettiği programı açar, imleci Kolombiya'yı yukarıdan görene kadar yeryüzünün üzerinde kaydırır, köseleyi andıran yüksek platodaki başkente yaklaşır, parmağını sanki platoyu boydan boya geçen bir kuşmuş gibi sıradağların üzerinde gezdirir, kendi sokağını ve evini bulana kadar yakınlaştırırdı. Görüntüyü, çamaşırhanenin kapısının önünde dikiliyormuş gibi görecek şekilde ayarlardı. Teknoloji vasıtasıyla pek çok kez tekrarladığı bir düştü bu. Ama çocuklarına evinin fotoğrafını gösterdiğinde annelerinin bu kadar özlediği ve sevdiği yerin ekrandaki o yıkık bina olmasını şaşkınlıkla karşılamışlardı.

Mauro, Perla'nın uykusunda öldüğünü söyledi. Elena, Mauro daha aramadan önce hissetmişti öldüğünü. Lance'in odasında, tıpkı eskiden kendi çocuklarının yaptığı gibi Lance ona sokulmuş yatarken buz gibi bir rüzgâr esmişti. Kalbi telaşlanmış, nefesi kesilmişti ve o an annesinin öldüğünü anlamıştı.

Mauro sabah Perla'yı bulduğunda ihtiyar kadın gözlerini birkaç saniye önce kapamış gibi huzurlu görünüyordu. Bedeni soğumuş ve sertleşmişti ama Mauro Talia'nın odaya koşup büyükannesinin bedenine kapaklanmasını engelleyememişti.

Elena'ya onun da odada onlarla birlikte olduğunu hissedebildiğini söyledi. Sanki havada ya da aralık perdelerden içeriye sızan ışıktaydı. Elena, ona bunun doğru olduğu cevabını verdi. Orada, onlarla birlikteydi. Kendi ülkesi olmayan bir ülkede, kendi evi olmayan bir evde, kendi oğlu olmayan bir çocukla bir ikiz yatakta yattığı halde. O dakikalarda, ona can veren kişi, birlikte bir yaşam kurduğu adam ve onun can verdiği kızı birbirlerine sımsıkı sarılmışlarken ve annesinin ruhu uzaklaşıp giderken yeniden bir aradalardı.

ON DOKUZ

Beni tanıyorsunuz. Bu satırların yazarıyım.

Aslında benim hikâyem daha uzun ama şimdilik bilmeniz gereken tek şey şu: Hayatım boyunca etrafıma sınırlar çizildi ama ben sınırlandırılmış bir insan olarak yaşamayı reddediyorum. *Belgesiz* kelimesinden nefret ederim. Bu kelime, annem ve benim gibi insanların varlığını kanıtlayan resmi belgeler olmadığı sürece var olmadığını ima eder. Günlüklerle ve büyükanneme, babama, hatta kız kardeşime yazıp hiç göndermediğim, son derece gerçek, basbayağı da belgeli olduğumu kanıtlayabilecek mektuplarla dolu bir çekmecem; buzdolabımıza yapıştırılmış, Sandy Hill'deki evde ya da başka arkadaşların kutlamalarında çekilmiş fotoğraflar, annemizin her sene annesine mükemmel bir fotoğraf göndermek için çekilmeden önce bizi giydirip kıyafetimiz kırışmasın diye otobüste heykel gibi hareketsiz oturttuğu Sears portreleri var. Babamın kolunda adımın dövmesi varken bana belgesiz olduğumu söylemeyin.

Bu atanmış statü, ABD hükümetini farklı bir ebeveyn gibi düşünmenizi istiyor. Daha çok sevdiği çocuğu için sizi reddeden bir ebeveyn. Bazen sanki olduğum kişi olmak yeterli değilmiş gibi o kâğıtları gözlediğim için kendimi kötü hissediyorum. Hükümet benim gibi insanları burada istemediğini açıkça ifade ederken neden bir gringa olarak tanımlanmak, daha İngilizceyi bile anlayamıyorken okulda bana ezberlettikleri andı okumak isteyeyim ki? Belki de istedikleri belgelere sahip olmamam iyi bir şeydir. Bana sahip olmadıkları anlamına gelir.

Erkek kardeşime Talia'yı almak için havaalanına gittiğimizde KENDİNİ ÖLDÜRMEK İSTEYECEĞİN NEW JERSEY'YE HOŞ GELDİN yazan bir pankart hazırlamamız gerektiğini söyledim. Ama Nando, böyle yaparsak ilk uçakla Kolombiya'ya döneceğini ve annemizin de üzüntüden öleceğini söyledi.

Şakaydı ama aslında tam olarak da değildi. Talia eninde sonunda insanı intihara sürüklemek konusunda hiçbir yerin Kuzey Amerika banliyölerini geçemeyeceğini öğrenecekti. Arada sırada okuldan birileri illa girişimde bulunurdu. Genellikle beyaz kızlar ama bazen de beyaz erkekler. Birkaç yıl önce genç bir çocuk Fort Lee kayalıklarından atlamıştı. Kasaba bu olayın yarattığı yıkımdan çok etkilenmişti. Bir sürü kız, oğlanın gösterişçi olduğunu söylemiş ve onunla rekabet edecek daha dramatik çıkışlar düşünmeye başlamıştı. Mesela Manhattan'daki bir gökdelenden atlamak ya da tren raylarına uzanmak gibi retro bir şeyler.

Ne zaman bir intihar girişimi olsa okul yöneticileri, zavallı çocuklarına nasıl yardımcı olacaklarını öğrenmeleri için ailelerle toplantılar düzenlerdi ve bunlara herkesin katılması beklenirdi. Katılmayan anne babalar umursamaz götlekler olarak görülürdü. Bizim annemiz de bir keresinde gitmişti ama eve döndüğünde hayatta isteyebilecekleri her şeye –güzel evler, onları terk etmeyen anne babalar, yemek, kıyafet, araba, borca düşmeden alınacak kolej eğitimleri– sahip olan bu çocukların nasıl olup da yaşama arzuları olmadığını anlamadığını söylemişti. Depresyonun bir gringo sorunu olduğu ve Nando'yla benim And Dağları kanı taşıdığımız için bundan muaf olduğumuz sonucuna varmıştı.

Benim lise birdeyken sınıftaki ikinci en yüksek notu aldığımda kızlar tuvaletinde kafayı yediğimi, nefes alamadığımı, göğsümün sıkıştığını, ölmek üzere olduğuma dair delici bir farkındalığa kapıldığımı ve sonunda okul psikiyatrının odasını boyladığımı bilmiyordu.

"Anksiyete atağı geçiriyorsun," diye açıklamıştı kadın. Bana yardımcı olabilecek bir terapist ya da öyle bir zırvalık bulması için anneme durumu anlatmak istemişti.

Buna paramız olmadığını söylemiştim. Evi aramıştı ama annem çalışıyordu, kadın da stresle başa çıkma becerilerimden endişe duyduğunu ve depresif hisler yaşadığımdan şüphelendiğini söyleyen bir mesaj bırakmıştı.

"¿Qué dice?[1]" diye sormuştu annem.

"İngilizce öğretmenim. Sana sınıfındaki en iyi öğrenci olduğumu söylemek istemiş."

Annem bununla tatmin olmuştu ve okulun psikiyatrıyla bir sonraki görüşmemde ona annemin, kendi başıma halledebileceğim şeylerle evde onun canını sıkmamı istemediğini söylemiştim.

O buraya varmadan önce kardeşime söylemek istediğim şeyler var. Mesela Birleşik Devletler Diasporası'nı hem sevip hem de ondan korkmanın mümkün olduğu gibi. Son seçimlerden sonraki gün bazı çocuklar sınıfa bir savaş kazanmış gibi hoplaya zıplaya geldiler. Kokain şakaları ve ülkenize dönün türünden kaba koridor hakaretleri ne benim ne de Nando için yeniydi ama hareketlerinde boğazlarımıza uzanıp bize burada hoş karşılanmadığımızı hatırlatan eldivenli bir eli andıran, yeni bir arsızlık vardı.

Öğretmenlerimizle konuşmaya geldiğinde ya da patronları kolejde öğrendikleri Kastilya diliyle kendilerini ifade edemediklerinde annemizin çevirmeni ben olurum. Deyimler savurabilir, sohbet edebilir, reggaeton söyleyebilirim ama İspanyolca dilbilgim bok gibi ve Nando'yla kelime haznemiz muhtemelen anaokulu seviyesinde. Okula başlayana kadar İngilizce konuşmuyorduk. Birkaç yıl boyunca bizi İngilizcesi ikinci dil seviyesinde olanlar için bir programa yerleştirdiler. Oradan çıkmak ve aksanımdan kurtulmak için elimden geleni yaptım ama Nando

1 (İsp.) Ne diyor? (ç.n.)

istenmeyenleri, fakirleri ve matematik ya da fen becerisi olmayan azınlıkları koydukları takviye tuzağına yerleştirildi. Nefret ettiğim bir sözcük daha: *Azınlık*. Sayıca az olduğumuzu (ki değiliz) ima etmenin ve *daha az önemli* olduğumuzu ileri sürmenin bir yolu.

Bir dil tamamen unutulmasa da inanılmaz derecede hızlı silinebilir. Dil bilgim Kolombiya'ya dair hâlâ hatırımda yer alan anılardan daha hızlı siliniyor. Koyu ahşap duvarlarına yumuşak sesler ve sabun kokusu sinmiş bir ev. Okyanus kadar geniş bir gökyüzü. Babam beni bir kraterin tepesinde tutuyor, aşağıda gümüşi bir su akıyor. Oradan ayrıldığımda henüz bir bebek olduğumu söyleyeceksiniz. Herhangi bir şey hatırlamam nasıl mümkün olabilir ki? Ama zihnimdeki görüntüler ve kokular, hafızamdan daha derin bir yerden geliyor. Keşke orayı yeniden görebilsem ama belgesiz olmanın olayı bu işte. Bu ülke, sizi dışarı atana kadar içeri kilitliyor.

Talia'nın doğduğu günü de hatırlıyorum. O zamanlar leş gibi pizza kokan yumurta sarısı bir odada yaşıyorduk. Belki de o yüzden pizzanın tadına katlanamıyorumdur. Anne ve babamız uzun bir süre ortalıktan kaybolmuşlardı. Bizimle ilgilenen kadın Nando'yla beni sokağa bakan, karla kaplı pencereden uzaklaştıramamıştı. Annemizle babamız geri döndüğünde, annemin kollarında kundaklanmış, yusyuvarlak bir şey vardı.

"Bu sizin kız kardeşiniz," demişti annem ve Nando ağlamaya başlamıştı.

Annem bizim hizamıza gelmek için eğilmişti. Bebeğin yüzüne doğru uzandığımı hatırlıyorum. Ben bebeğin saçındaki tüylere ve sıcacık yanaklarına dokunurken, "Nazik, nazik," demişti.

Gece ailece düğüm olup uyumuştuk; başımı babamın küçük bedenimin altındaki sert ve dümdüz göğsünün üzerine koymuştum. Sonra bir gün o gitti. Yatak onsuz kocaman ve bomboş kaldı.

Acaba o da bunları benim kadar sık ve yoğun hatırlıyor mu diye merak ediyorum. Götürüldüğünden beri neden bizi daha sık aramadığına dair tahminlerde bulundum. Acaba bizi, bizim onu

özlediğimiz kadar özlemiyor muydu ya da acaba başından beri planı bizi bu ülkeye getirip sonra yalnız bırakmak mıydı? Telefonda konuştuğumuzda Nando'yla beni ödemeyi unuttuğu eski bir fatura ya da mutfak tezgâhında uzun süre unuttuğu kokuşmuş bir et parçası gibi gördüğünden endişeleniyordum.

Tamamen dürüst olacaksam, Talia'ya onu hep kıskandığımı söylerdim. Delirdiğimi düşünebilirdi çünkü onun gözünden bakıldığında, o sarhoş babamız ve ölmek üzere olan *abuela*'mızla sıkışıp kalmışken Nando ve benim daha iyi bir hayatımız varmış gibi görünüyordu. Ama annemizin Talia'yı bütün hayatı boyunca yeniden ele geçirme umuduyla yaşadığı kayıp hazinesi gibi gördüğünü, babamız gittikten sonra ona sımsıkı sarılarak uyuyan iki çocuğa rağmen annemin en sevdiği çocuğunun uzaklara gönderdiği için sarılamadığı çocuğu olduğunu hissedebiliyordum.

YİRMİ

Benden neler olduğunu anlatmamı istedin ve ben de bunu hayatta yapmayacağımı söyledim. O zaman yazmamı, çünkü ailemizin kayıtlarını tuttuğunu söyledin. Benim de elimden gelenin en iyisi bu.

Bu semte taşındığımızdan beri dikkat çekmemeye çalışıyoruz. Yürüme, konuşma ve giyim tarzımızla Anglo gibi davranabileceğimizi söyleyen sendin. Anglo olmanın düşünme biçiminde, paran olduğunda onu nasıl harcadığında yattığını. Sevdiklerinde ve nefret ettiklerinde. Onlardan biri olduğuma inanırsam onların da buna inanabileceğini söylemiştin.

Onlardan kaçmaya çalışıyorum ama beni hep buluyorlar. Tıpkı kafeteryadaki sıcak yemek kuyruğunda, çocuğun tekinin arkadan boynumu çimdikleyip bana Latin çocuk ve küçük Escobar dediği, ülkeden ne zaman siktirip gideceğimi sorduğu zamanki gibi. Her şeyi gören ve duyan yemekhane görevlisinin bir şeyler söyleyeceğini umarak tepsimi tezgâhta sürüklemiştim ama kadın hiçbir şey dememişti.

O zamanlar Emma'yla konuşuyordum. Şu ucunda kalp olan İrlanda yüzüklerinden takıyor ve baleye çok ilgi duyuyordu. Seçmeli fotoğrafçılık dersini birlikte alıyorduk. Eski tip makineler kullanıp fotoğraf tab etmeyi öğreniyorduk. Emma kimyasalların burun deliklerini yakmasından nefret ediyordu, o yüzden karanlık oda işlerini onun yerine ben hallediyordum. Birbirimizin fotoğraflarını çekiyorduk. Ben fen kanadının arkasındaki bir duvara yaslanıp, bir ağaç dalına bana sesleniyormuş gibi bakarak pozlar

veriyordum. Emma bacaklarından birini kulağına doğru kaldırıyordu.

Tab ettiğimiz fotoğrafları masaya yaydığımızda gözlerimin sanki biri beni oyarak açmış gibi mükemmel göründüğünü söylemişti.

O sırada daha önce hiç konuşmadığım bir çocuk sikik bir mankafa gibi Emma'yla beni dirsekleyerek aramıza girmişti. Sonrasında hepsini önceden de duyduğum boktan şeyler söylemişti. Bunları haberlerde bile duyuyordum. Emma'ya: Bu insanların tecavüzcü olduğunu bilmiyor musun? Bana: Onu rahat bıraksan iyi olur, latrino, yoksa bir telefonla aileni sınır dışı ettiririm.

Latrino. İşte bu yeniydi. Çocuğun sporcu kokusu burnuma çalınmış, Emma'nın gizli bir sadakatle ona bağlıymış gibi bakışlarını yere indirdiğini fark etmiştim. Bir sonraki derste öğretmene alerjisi yüzünden fotoğrafları tab edemediğini bildirmiş, öğretmen de ek kredi karşılığında onun işlerini yapması için birini seçmişti.

***

Müdürün odasına böyle bir şikâyetle en son gidişimde beni taciz eden üç çocuğu hikâyenin kendi taraflarını anlatmaları için odasına çağırmıştı. Umutluydum çünkü birkaç hafta önce Florida'daki şu çocuk okulunu basıp on yedi kişiyi öldürdüğünden beri okul çalışanları fazladan hassas davranıyorlardı. Müdürün masasının karşısındaki sandalyelerde yan yana oturmuştuk. Çocuklara bana isim takıp ailemi tehdit ettiklerinin doğru olup olmadığını sormuştu.

Çocuklar sanki birileri annelerine küfretmiş gibi bakmışlardı. İçlerinden biri, dürüst olacaksam, Fernando'nun böyle bir şeyi düşünmesi bile beni gücendirdi, demişti. Biz sadece onunla arkadaş olmaya çalışıyorduk çünkü okulumuza uyum sağlamakta zorlandığını fark ettik.

Müdür bana dönmüştü. İngilizcenin ana dilin olmadığını biliyorum, Fernando, bu yüzden sınıf arkadaşlarının sana söylediklerini yanlış anlamış olman mümkün. Senin de görebildiğin gibi sadece senin topluluğumuza uyum sağlamana yardımcı olmak istiyorlar.

İşte zengin çocuklarından çok iyi suçlular olduğunu o zaman anlamıştım. Okuldan sonra beni eve kadar takip ettiler. Ben otobüs beklerken bir arabadan beni izlediler, evimizin aşağısındaki durakta inene kadar otobüsün peşinden geldiler. İndiğim durağın etrafında sadece tarlalar ve atlar vardı. Arabayı çimlere çektiler. İki çocuk atlayıp beni arka koltuğa çekiştirdi. Her yerimi yumrukladılar. Ciğerlerimde hava kalmadı. Ama yüzüme dokunmadılar. Bu yüzden de evin kapısının yakınlarında beni arabadan attıklarında güçbela yürüdüğüm halde, araba yolunda resmen kendimi sürükleyerek ilerlediğimi gördüğünde annemin ilk düşüncesi canıma okunduğu değil, gribe yakalandığım oldu.

Beni yatağa yatırdıktan sonra tavuk çorbası yapmaya gitti. Ona gerçeği anlatamadım. Sen de sırf o pislikler bana dayak atarken video çekip arkadaşlarına gönderdikleri için öğrendin. Sonra da videoyu sana gönderdiler ve eğer seni götten sikmelerine izin verirsen beni rahat bırakacaklarını yazdılar. Bana bunu anlatıp, yapacak bir şey olmadığını söylerken ağlıyordun. Bir elektroşok tabancası alabileceğimi söyledim sana. Bir daha bana dokunmaya ya da seni tehdit etmeye kalkarlarsa onların taşaklarını elektrik akımıyla parçalayabileceğimi. Bunu yapmayacağıma yemin ettirdin bana.

Amerikalı beyazlardan biri olmanın ve sevdiğin hiç kimse sınır dışı edilemeyeceği için istediğini yapabilmenin nasıl bir his olduğunu merak ettiğimi hatırlıyorum. En berbat suçun sonsuza dek hapse tıkılmana neden olabilir ama bu ülkedeki haklarından asla mahrum edemezler seni. İkimiz de bunu başka birine anlatmanın dikkatleri ailemizin üzerine çekeceğinde hemfikirdik. Sen

buradan nefret ettiğini söyledin ve ben bütün vücudum acısa da sana sarıldım, ikimiz de artık pek sarılmayı seven insanlar olmamamıza rağmen.

Yemekten sonra annem yanımıza geldiğinde olanlar hakkında tek bir kelime bile etmeyeceğimize dair çoktan birbirimize yemin etmiştik. Annem bana nasıl hissettiğimi sorduğunda ona çorbasının işe yaradığını, neredeyse iyileştiğimi söylemiştim.

YİRMİ BİR

Chinquinquirá'ya ulaştıklarında havanın karanlık ve soğuk olacağı, acıkmış olacakları ve uyuyacak bir yere ihtiyaç duyacakları önceden akıllarına gelmiş olmalıydı ama gelmemişti. Bazilika o günlük kapanmıştı. Aguja'nın Bakire'yi ziyaret etmek için sabaha kadar beklemesi gerekecekti. Otelde kalmaya yetecek paraları yoktu. Kasabanın sınırına, incecik nehrin üzerindeki yaya köprüsüne dönmek Aguja'nın fikriydi. O, motoru bayırdan indirip bir meşe ağacının dalları altına yaslarken Talia da peşinden gitti. Aguja motorun yanına uzandı ve ceketini yastık yaptı.

"Burada uyursak donarız," dedi Talia.

"Bedenlerimiz bu iklime alışkın. Sence atalarımızın elektrikli ısıtıcıları mı vardı?"

"Ateşleri vardı."

"Sızlanmaya devam et. Güneş daha hızlı doğmayacak."

Talia onun yanına oturdu, dizlerine sımsıkı sarıldı, kıyafetlerinin üzerinden çimlerin serinliğini hissetti.

"Yere yatabilirsin," dedi Aguja. "Hiçbir şey olmaz."

"Üşüyorum."

"Yanıma uzan. İkimiz de ısınırız böylece."

Talia geriye yaslandı, bedenleri aynı hizada olacak şekilde ona dayandı. "Eğer bana yanlış bir şekilde dokunursan iki gözünü de oyarım."

"Ülkeden neden ayrılmak istediğini anlamadım. Belli ki doğuştan gerillasın."

Talia, Aguja bu kadar berbat kokuyorsa kendisinin de muhakkak kötü koktuğunu fark etti. Otoyollar ve taşra yollarında kamyonların ve otobüslerin arkasında ilerlerken egzoz dumanlarına birlikte maruz kalmaktan kokuları birbirine karışmıştı. Talia utanarak uzaklaşmaya çalıştı ama Aguja onu daha yakınına çekti. Talia, omuzunda kemiklerini hissetti. Aguja kolunu onun boynunu saracak ve avucunu yanına koyacak şekilde yerleştirdi.

"Evden nasıl bu kadar uzaklaştığın hakkında doğruyu söyleyecek misin bana?"

"Söyledim ya. Kötü bir adamdan kaçmaya çalışıyordum."

"Peki ama onca yer varken Barichara'da ne yapıyordun?"

Islahevinden kaçalı sadece birkaç gün olmuştu ama Talia sanki çok uzun zamandır, belki de bütün hayatı boyunca yalan söylüyor gibi hissediyordu kendini. Aguja'nın ona sırt çevirmek istemesine neden olmayacağına inandığı kadarını anlatarak olabildiğince dürüst davranmaya karar verdi.

"Kaçtım."

"Nereden?"

"Beni uslu olmadığım için gönderdikleri bir yerden."

Adam güldü. "Buna inanırım."

"Oraya gönderilmemin sebebini bilseydin dalga geçmezdin."

"Okulda başka bir kızı mı tokatladın?"

"Adamın birini fena yaraladım. Onu yaktım, ömür boyu izi kalacak."

"Nasıl?"

"Kızgın yağla."

Aguja cevap vermedi. Talia nehir akıntısının şırıltısını duyabiliyordu. Yukarıda yıldız ışıkları dağılmaya başlamış, bulutların sıkıştırdığı ay kurşun gibi kalmıştı.

"Annen ne yaptığını biliyor mu?"

"Hayır."

"Demek kaçaksın."

"Sanırım."

"Ülkeden kaçtıklarında kaçakların başına ne geldiğini biliyor musun? Bir daha asla dönemezsin. Dönersen polis seni hapse göndermek için hazır bekler."

"Ben uyuşturucu satıcısı ya da politikacı değilim. Daha on beş yaşındayım."

Talia, adamın parmaklarının hafifçe saçlarında gezindiğini hissetti ama ona durmasını söylemedi.

"Bir daha hiç dönemeyebileceğini bile bile bu ülkeden ayrılmaya hazır mısın?"

"Bunu düşünmek istemiyorum."

"Birleşik Devletler'e gittiğinde kimse seni anlamayacak. Sadece konuştukları dili kastetmiyorum. Orası yabancılar ülkesi. O da başka türlü bir ceza olacak. Ama göçmen olduğundan kaçamayacağın bir ceza."

"Bu ülkenin çok daha iyi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Hayır, ama burası kardeşlerimizin ülkesi. Sense görünmez olacağın bir yere gitmek istiyorsun."

"Annemle birlikte olmak istiyorum."

"Kolombiya da senin annen."

***

Aguja uyudu ama Talia sert topraktan yatağında, nehirden sağır olmuş halde uyanık kaldı. Evde uyuyamadığı zaman babasının odasına gider ve ondan Chiminigagua'nın Sué adındaki güneşi ve sonra da karısı olan ay Chía'yı nasıl yarattığını anlatmasını isterdi. Güneş ve ay, sevgi dolu eşler olsalar da gün ve gece sırasında dünyayı kimin kontrol etmesi gerektiği konusunda sürekli tartışırlarmış. Chía dünyayı karanlıkta izlediğinden, Mauro Talia'ya kocası Sué şafak sökerken yeniden dünyayla alakadar olmaya başlayana

kadar huzurlu bir uyku uyumak için Chía'dan yardım istemesi gerektiğini söylerdi.

Talia genellikle ricasını aya mırıldanırken uyuyakalırdı ve ancak odası güneş ışığıyla dolduğunda uyandığında mutfakta kahvaltıyı hazırlayan babası kızına özel biri olduğunu çünkü ayın onu hep dinlediğini söylerdi.

Buna benzer başka bir gece daha yaşamayacağını biliyordu. Aguja'nın yanında, gökyüzüne çakılmış çiviler gibi parıldayan yıldızların altında; Karayip Denizi'nin ağzındaki Río Magdalena'ya doğru akan ve çamur, nane ve çiçek kokularıyla köpek balıklarının beslendiği balıkları taşıyan nehir akıntısının şırıltısını dinledi. Babasının, *bu ülke tüm güzelliğine rağmen yine de kendine ihanet etmeyi başarıyor*, dediğini hatırladı. Bu doğruysa ve o da bu ülkenin çocuklarından biriyse, ailesinin daha önce yaptığı gibi bu ülkeye sırtını dönmesi anlaşılmaz değildi.

Gittiğinde kazanacaklarını ve kaybedeceklerini düşündü.

Diğer ülkede annesini ve kardeşlerini bebekliğinden beri ilk kez kucaklayacaktı. Hepsi aynı çatı altında uyuyacaktı.

Diğer ülkede ilk kez âşık olacaktı. Bu düşünce onu heyecanlandırdı. Ama sonra bu ülkede aşkı asla bulamayacağını düşündü ve içinin karardığını hissetti.

Diğer ülkede meçhul bir gelecek bekliyordu onu. Ama bu, ancak bu ülkedeki geleceğini öldürürse mümkündü.

Diğer ülkede artık bir suçlu olmayacaktı. Ama diğer ülkede ailesinin yarısı suçluydu ve hep öyle olacaktı.

Diğer ülkede bir kız ve erkek kardeşi olacaktı. Artık büyükannesinin sağlığını ve babasının kalbini önemseyen yalnız bir çocuk olmayacaktı.

Diğer ülkede Aguja gibi yanında uyuyan, yüzünü ilk gördüğünde ona tanıdık gelen ve onu tanıdık bulan bir oğlan olmayacaktı.

Aguja haklıydı. Diğer ülkede yalnızca yabancılar olacaktı ve o da, kendi ailesi için bile, yabancı olacaktı. Babası Kolombiya'da

belki de sonsuza dek onsuz yaşamayı öğrenmiş kızını ve ailesini bekleyecekti.

O gün El Campín'deki restoranda Claudia'yla buluşmaya gitmemiş olsaydı, orada bir yavru kedi olmasaydı, aşçılar molaya çıktığında Talia sokakta olmasaydı ya da adam merhamet gösterse yahut kayıtsız kalsa, kediyi öldürmek yerine rahat bıraksa veya Talia öfkeyle tepki vermek yerine dehşetle geri çekilseydi ne olurdu? Adamın ufak ama vahşice eylemi Talia'nın kendi karanlığını ortaya çıkarmıştı ve Talia bir daha asla eskisi gibi olmayacaktı. Peki ya ıslahevinden kaçmasa, birkaç ay daha kalıp cezasını tamamlasaydı? On sekizinde, değiştiğini kanıtladıktan sonra suçunun sicilinden silineceğini söylemişlerdi. Denerse unutabileceği bir şey olacaktı. Ama Talia bir gök gürültüsü kadar sabırsızdı. Annesinin sevgisinin koşulsuz olduğuna inanmak istiyordu ama Elena onun ne yaptığını, neler yapabileceğini ve suçunun onu nereye götürdüğünü öğrenirse uzaklarda yaşayan çocuğunun kendisiyle birlikte yaşaması konusundaki fikrinin değişeceğinden korkuyordu. Talia bazen Perla'nın tam zamanında öldüğüne şükrediyordu. Eğer sevgili torununun hapishaneye gönderildiğini görene kadar yaşamış olsaydı, bu onu kesin öldürürdü.

Talia ayağa kalkıp Río Bogotá'nın kesilmiş atardamarlarının aksine sığ ve berrak olan akıntıya yaklaştı. Devrilmiş sazların yanına çömelip parmaklarını bendi dolduran çakılların arasından akan suda gezdirdi. Babası bir keresinde ona nehir taşlarının seyahatlerde şans getirdiğini, çünkü su yollarının dünyalar arasında gezinen ruhlarla dolu olduğunu, o taşları sıyırıp geçerek onları yaşayanlara tılsımlar olarak bıraktıklarını söylemişti.

YİRMİ İKİ

Ertesi sabah bir grup otobüs bazilikaya gelen hacıları getirdi. Talia ve Aguja kalabalığın artmasını izlediler. Aguja, Talia'ya son bir kez bankta beklemek yerine içeri gelmek istemediğinden emin olup olmadığını sordu. Talia emin olduğunu söyledi ve Aguja'nın inançlılara katılmak için ilerleyişini izledi. Perla hiç bazilikaya gitmemişti ama her zaman mum yakar ve Bakire yortularında ayine giderdi. Yatağının hemen yanındaki masada mavi başlıklı ve beyaz peçeli Santa María'nın bir heykeli dururdu. Talia küçükken, heykelin seramik kollarındaki bebek erkek olsa da, bu heykel Elena'yla kendisiymiş gibi davranırdı. Perla öldükten sonra Mauro evi sattığında ve bir apartman dairesine taşınmaya hazırlanırlarken, Mauro heykeli bir zarar gelmemesi için gazeteye sarmıştı ama nakliyeciler heykeli kaybetmişlerdi. Heykel bir daha ortaya çıkmamıştı. Talia Bakire'nin kopuk eli ve kayıp burnuna rağmen heykelin büyükannesinden bir parça taşıdığını inandığından ve artık ne evleri ne de Elena'ya gönderdikleri külleri kaldığından Perla'dan geriye hiçbir şey kalmadığını hissedip ağlamıştı.

Hiç var olmamış gibiydi. Sanki Talia *abuela*'sıyla geçen çocukluğunu hayal etmişti. Sesine dair hiçbir kanıt yoktu ve Talia artık yalnızca hatıralarında duyabiliyordu onu. Kıyafetlerini dağıtmışlar ve hatta ikinci kocası gibi sevdiği girişteki tamir edilmiş çarmıhı bile Paloquemao yakınlarındaki bir kiliseye bağışlamışlardı. Talia ülkeden ayrıldığında yanına daha da azını alabilecekti. Sadece bir bavul kıyafet ve ona evini hatırlatacak birkaç parça eşya. Babası, sevilen birinin ölümünün, bir evin yanmasına benzediğini

söylemişti. Hiçbir şeye el sürülmediği halde yine de sadece küllerden ibaretmiş gibi gelirdi.

Mauro yakında o küçük dairelerinde, yan odada uyuyan Talia'sız tek başına kalacaktı. Talia, kızının yokluğunun Mauro için bir evin daha yanması anlamına mı geleceğini merak etti.

Aguja bazilikadan döndüğünde Talia'ya bir kese kâğıdı uzattı. Talia keseyi açıp içinden üzerinde Bakire'nin yüzü olan plastik kolye ucunun bağlı olduğu düğüm olmuş bir kolye çıkardı.

"Seni koruması için." Gömleğinin yakasını aşağı çekerek kendi boynundaki birebir aynı ipi gösterdi. "Senin için de bir mum yaktım. Herhangi bir sorun yaşamadan annenin yanına dönebilmen için."

Talia ona teşekkür etti ve kolyeyi başının üzerinden geçirerek göğsünün üzerinde sallanışını hissetti.

"Benim Barichara'ya dönmem gerek. Kız arkadaşım meraktan delirmiş olmalı. Onu aramadım bile. Yolun geri kalanı için senin planın ne?"

"Şu otobüslerden birine binmeyi deneyeceğim."

"Onlar kiralık. Seni hayatta bindirmezler. Şehir buradan sadece iki üç saatlik mesafede. Neden babanı arayıp seni almasını istemiyorsun?"

"Arabası yok."

"Sana iyilik yapacak başka bir arkadaşın yok mu?"

"Arayacağım herhangi birinin beni ele vermesinden korkuyorum."

Biraz sonra, "Sanırım ben seni götürebilirim. Sağ salim döndüğünü bilirsem kendimi daha iyi hissedeceğim. Senin için endişelenmek istemiyorum, anlıyor musun?" dedi.

"Kız arkadaşın kaçırıldığını düşünecek."

"Kaçırılmadığımı söyleyemem."

Chinquinquirá'dan başkente doğru yola çıkmadan önce Aguja evi aradı. Kız arkadaşıyla konuşmak için uzaklaştı ama Talia onun

kız arkadaşına başka bir şehirde yaşayan bir arkadaşını ziyaret etmesi gerektiğini ve çok yakında döneceğini söylediğini, ona başka bir kızla birlikte olmadığı konusunda güvence verdiğini, ondan başkasını gözünün görmediğini ve her gün ona evlenme teklif ederek bunu kanıtladığını, hâlâ çok genç olduklarını ve beklemeleri gerektiğini söyleyenin o olduğunu söylediğini duyabiliyordu. Kıza onu sevdiğini söyledi. Sevgi sözcükleri sıraladı. Preciosa, muñequita, mi angelito de la guarda.[1] Sesi berraktı, Talia'yla konuşurken kullandığından daha farklı bir tondaydı. Duruşu bile değişmişti, telefonu yanağına kız arkadaşının eliymiş gibi değdiriyordu. Talia kızı gözünde canlandırmaya çalıştı, diğer kızlar hemen unutulabilirken bazı kızların oğlanlar için nasıl bu kadar özel olabildiğini düşündü.

Yeniden yola çıkmadan önce Talia, Aguja'nın telefonunu kullanmayı rica etti. Artık babasını aramanın, buraya kadar gelebildiğini ve birkaç saat içinde evde olacağını haber vermenin zamanı gelmişti. Aguja'nın telefonunun şarjı bitmek üzereydi ama yine de Talia'ya uzattı. Talia numarayı çevirdi, telefon çaldı, çaldı ama cevap veren olmadı.

1 (İsp.) Sırasıyla: Kıymetlim, bebeğim, koruyucu meleğim. (ç.n.)

YİRMİ ÜÇ

Mauro telefonunda tanımadığı numaradan gelen cevapsız bir çağrı gördü. Mesaj bırakılmamıştı. Güvende olduğunu söylemek için Talia'nın aradığını umdu, sonra tutuklandığını ya da yaralandığını haber vermek için karakoldan ya da hastaneden arıyor olabilirler diye panikledi. İş için gittiği dairelerden birinde, apartman sakinlerinden birinin küçük bir tamirat işini yapıyordu. Kablolarla uğraşırken yemek odasındaki masada kahvaltı eden aileye takıldı gözü. Anne baba, bir erkek, iki kız çocuk. Tıpkı onun ailesi gibiydi ama aslında hiç de benzemiyordu. Kendi rutinleri içinde o kadar rahatlardı ki çoğunlukla birbirlerini görmezden geliyorlardı. Baba sabah gazetesini okuyordu. Anne, kahvelerini tazeleyen hizmetçiye talimatlar veriyordu. Çocuklar sıkkın sıkkın susuyorlardı. Mauro, böyle ailevi bir kayıtsızlık lüksünü idrak bile edemiyordu.

Ütülü bir gömlek ve pantolon giyen ve takım elbisesinin ceketi başka bir sandalyenin arkasında asılı duran baba barış antlaşmasıyla ilgili konuşmaya başladı. Antlaşmanın saçmalık olduğunu söylüyor, hangi tarafın diğerini daha önce aldatacağına dair tahminlerde bulunuyordu. Kızlardan biri isyan güçlerinin çoktan dağıldığını ve silahlarını teslim ettiğini söylese de baba cephaneliklerindeki bütün silahları verecek kadar aptal olmadıklarını, muhakkak gizli stokları olduğu yanıtını verdi. Resmi barışın devrimci çevrelerde kavgaya neden olacağı, küçük fraksiyonların güç kazanacağı ve antlaşmayla yasallaştırılan direnişçilerin Kolombiya'yı resmen bir gerilla ulusuna çevireceklerini tahmin ediyordu.

Belirli bir sınıfa mensup olan ve belli bir otorite sahibi, her biri kendi minyatür cumhuriyetinin başkanı olmaya can atan Latin Amerikalı erkeklerin o tipik tarzıyla, yüksek sesle konuşuyordu. Baba çocuklarına Nariño'daki Awá'da yapılan katliamları ya da Dabeiba ve Chocó'daki toplu cinayetleri hatırlamayacak kadar genç olduklarını söyledi. Çocukların anne babalarını değil, anne babaların çocuklarını gömdüğü bir dönemdi. Herkes bir barış törenini, bir Nobel Ödülü'nü ve yeni bir ulusal tatili öyle çok istiyordu ki yüz binlerin öldüğü ve hâlâ kayıp olduğu unutulmuştu.

Mauro evin koridorundaki ışığı tamir etmek için uğraşırken kendini görünmez hissetti. Çocuklar lobide birkaç kez yanından geçmişlerdi. Bazı insanların kibar selamlamaları hak ettiğini, diğerlerini selamlamasalar da olacağını öğrenerek büyümüşlerdi. Mauro bir keresinde babanın arabasını takviye aküyle çalıştırmasına yardım ettikten sonra adam ona adını sormuştu. O günden sonra ne zaman Mauro'yu görse, "Aile nasıl, Mauricio?" derdi. Oysa Mauro ona Elena'dan ya da çocuklarından hiç bahsetmemişti. Çoğu akşamüstü karısının arkadaşları misafirliğe gelirdi. Bir keresinde mutfak lavabosu bir davet sırasında tıkandığı için çağrılmıştı. Hizmetçi köpükleri silerken adamın karısı delirmiş gibiydi. Birkaç gün sonra kadın, Mauro'yla lobide karşılaşınca şimdiki hizmetçisinin işten ayrılacağını ve işe alabileceği birini tanıyıp tanımadığını sormuştu.

Mauro kendini kandırma çabasıyla gözlerini birkaç saniyeliğine kapadı, ardından açtı. Kısacık bir an için başarmıştı. Masada kendi ailesi oturuyordu: Mauro ve Elena, ikisi de günün detaylarına dalmış halde, uğursuz haber başlıklarının onların şiddet içermeyen dünyasına ancak bir yemek masası sohbeti olarak sızabildiği bir hayat. Çocuklar. Oğlu sert ve kambur duruyor. Yüzünde hâlâ umut dolu bir ifade var; Mauro'nun küçük bir çocukken öğrendiği reddedilme hissiyle hırpalanmamış, Mauro'nun kendi

çocuklarına yaşattığı terk edilmenin izi yok. İlk kızı. Annesininki gibi bir yüz, mutlu ama çekingen. Talia da oradaydı. Fazla korunduğu için fazla korkusuz olduğundan endişelendiği kızı. Gözlerini tekrar kırptı ve yok oldular.

***

Çamaşırhane kapandıktan sonra aşağıdaki dükkân için başka kiracı adayı da çıkmayınca Perla'nın evinin masrafları Mauro'nun, Elena'nın yurt dışından gönderdiği desteğe rağmen karşılayamayacağı kadar pahalı hale gelmişti. Mauro odaları kiraya vermeyi önermişti ama Elena büyüdüğü evin bir hostele ya da pansiyona dönüşmesini istemiyordu. Civardaki sokaklar kafeler, galeriler, barlar ve son moda dükkânlarla dolmaya başlamıştı ama onların dükkânı hâlâ boştu. Bölgede yükselen daha yeni binalarla kıyaslandığında Perla'nın evi iyice harap görünüyordu. Bütün kiracı adayları aynı şeyi vurguluyorlardı. Yapının tamamen yenilenmesi gerekiyordu. Yıkılırsa değer kazanabilirdi.

"Sat gitsin," dedi Elena. Mauro'ya satma işlemlerini yapma yetkisi vermek için gerekli bütün evrakları imzalayacaktı.

Mauro, acaba zaman onun eve dair anılarını silip götürdü de soluk bir kumaşın üzerindeki çiziklerden ibaret mi kaldılar, diye düşündü. Burası Elena için artık bir mirastan ziyade bir borç batağıydı. Yaşamayı bırak geri dönmeyi bile hiç düşünmediği bir yer. Ama Mauro, evi kaybetmenin aileyi iyice köksüzleştirmesinden korkuyordu. Ev olmadan, annesi ölmüşken, Talia da Birleşik Devletler'e, Elena'nın yanına gidince Kolombiya'da Elena için hiçbir şey kalmayacaktı.

Anahtarları evin yeni sahiplerine, binayı bir dil okuluna dönüştürmeyi planlayan İspanyollara teslim etmeden önce Mauro ve Talia çatıya, babasının annesini ilk öptüğü yere çıktılar ve Monserrate tepesine bakan çıkıntıya oturdular. Uzaklarda şimşek

çaktı. Talia şehrin çok çirkin ve havanın çok kötü olduğunu, başkentin neden iklimi daha iyi olan bir yere kurulmadığını anlamadığını söyledi. Mauro ona buranın atalarının toprakları olduğunu ve burayla bağlarının Bogotá'nın ulusun yönetildiği şehir olarak belirlenmesinden daha derin olduğunu hatırlattı. Sömürgeleşme ve soykırımdan, dillerinin yasa dışı ilan edilmesinden ve onlara yeni bir tanrı ile yeni isimler verilmeden önce milyonlardan oluşan etkili ve güçlü bir medeniyetti onlar.

Kızına buradan ayrılmanın bedelini anlatmak istedi ama sözcükleri toparlamakta zorlandı. Söylemek istediği, her zaman bir şeylerin kaybolduğuydu; göç eden biz olduğumuzda bile eninde sonunda biz işgal ediliriz. Ama Talia dinlemiyordu, babasının hikâyelerinden çoktan sıkılmıştı. Mauro, kızının ondan, şehirden koptuğunu hissediyordu. Yeni dairelerini geçici bir yer olarak görüyor, oradan gideceği günleri sayıyordu. Bilmediği şu ki, diye düşündü Mauro, yeni bir ülkede yaşamın büyüsü silinmeye başladığında insanı bekleyen bir acı vardır. Göç, derinin soyulması gibidir. Bir yıkım. Her sabah uyandığınızda nerede olduğunuzu, kim olduğunuzu unutursunuz ve dış dünyada kendi yansımanızı çirkin ve biçimsiz bir şey olarak görürsünüz; küçümsenen, istenmeyen bir yaratığa dönüşürsünüz.

Talia'nın yapacağı yolculuğun bir yenilenme olacağına inandığını biliyordu ve öyle de olacaktı. Bu tecrübenin diğer yüzüyle karşılaştığında, sınırı geçen herkesin bir gün öğrendiği gibi gitmenin bir tür ölüm olduğunu öğrendiğinde annesinin ve kardeşlerinin sevgisinin onu teselli etmeye yeteceğini umuyordu. İnsan kendini eskisinden çok daha azalmış bulabilirdi.

Mauro'ya göç etmeyi seçerek kendi kaçakçılığımızı kendimiz yapıyoruz gibi geliyordu. Belki de hareket halinde kalmak ve Chiminigagua'nun emriyle belirlenen bir mesafe peşinde koşmak insanın kaderiydi, çünkü insanlığın ilk göçü, büyük su yılanı tarafından kutsal gölün altındaki su altı dünyasından yukarıdaki

jaguarlar diyarına ve onun da üstündeki akbabalar krallığına sürülüşüydü.

Elena, Mauro'dan Perla'nın Virgen de Chinquinquirá heykelini paketleyerek kuzeye yolculuğunda yanında getirmesi için Talia'ya vermesini rica etmek için aradı. Mauro, heykelin taşınırken kaybolduğunu söyledi. Her yerde aramışlardı. Ona bunu daha önce söylemediği için çok üzgündü. Bunun Elena için yine sıradan bir Mauro özrü olmasından korkuyordu. Yalnızca heykeli kaybettiği için değil, onu hayal kırıklığına uğrattığı pek çok şey için ve ailelerini bir zamanlar oldukları gibi bir araya getirecek bir yol bulamadığı için de pişman olduğunu söylemek istedi. Ama Elena kısa bir duraksamadan sonra sadece Talia'nın nasıl olduğunu, neden annesinin aramalarına dönmediğini sordu. Mauro konunun değişmesiyle rahatlasa da yeniden yalan söylemek zorunda kalmak hoşuna gitmedi.

"Yolculuk hazırlıklarıyla meşgul. Seni göreceği için heyecandan doğru düzgün uyuyamıyor. Cumartesiden sonra ikinizin arayı kapatmak için bir dünya zamanı olacak." Elena'nın ona inandığından emin değildi. Aslına bakılırsa inanmadığına kalıbını basardı. Ama Elena ısrar etmedi, başka bir şey de sormadı.

O öğleden sonra Mauro Calle 64'teki dini bir mağazadan Elena için yeni bir heykel aldı. Perla'nın çok sevdiği heykelden daha kısaydı ve onun kadar detaylı değildi ama Mauro heykeli yakınlardaki bir kiliseye götürerek rahipten onu kutsamasını istedi. Talia, heykeli verirken Elena'ya en azından bu kadarını anlatır diye umuyordu.

***

Mauro, Talia'nın eve dönmek için kullanabileceği güzergâhları kestirmeye çalışarak Santander haritasını inceledi. On beş yaşındaki kaçak bir kızın tek başına ve zarar görmeden birkaç bölge geçip dağların arasında yolunu bulma ihtimali neydi? Onu yağmurdan sırılsıklam olmuş, açlıktan perişan halde otostop çekerken düşünmeyi reddetti, nerede uyuduğunu düşünmemeye çalıştı. Diğer kızlardan birinin ona yol arkadaşlığı yapıp yapmadığını merak etti ve güvende olması için dua etti, bir an önce eve dönsün diye ezberden mantralar okudu, yolculuğu için valizini hazırlayarak, biletini güvende olacağı şifonyerin çekmecesine koyarak bir gerçeklik yaratmaya çalıştı. Kıyafetler katlandı ve düzenli yığınlar oluşturdu, Mauro'nun El Centro Andino'dan aldığı bir bavula kondu. Bavul, Talia'nın en sevdiği çiçek olan çarkıfelek çiçeği pembesiydi.

Mauro, Karina ve Nando için hediyeler almıştı. Şekerler, Kolombiya müziği CD'leri. Karina için bir kolye ve Nando için deri bir kemer. Pek ahım şahım şeyler değildi ama ancak bu kadarına parası yetmişti, gerçi onların kuzeyde daha güzel, daha az yöresel eşyalara alışkın olduklarından emindi. Perla'nın fotoğraflarını çerçevelerinden çıkarmış, Elena'ya yazdığı mektupla birlikte zarfa koymuştu. Kendi el yazısından, el yazısını daha şık bir hale getirecek kadar uzun süre okula devam etmeyişinden utanıyordu. Cümlelerini düz bir çizgide tutabilmek için bir sürü kâğıdı heba etti. Elena'ya hâlâ onun tek aşkı olduğunu söylemek ve onu hayal kırıklığına uğrattığı her şey için ondan özür dilemek istiyordu.

Döndüğünde Talia babasının onun için de bir hediyesi olduğunu görecekti. Baba kız birbirlerine alışmaya çalıştıkları yıllarda, Talia'dan hâlâ yalnızca Perla sorumluyken, Talia babasının kolunun önündeki dövmeyi görmüştü. Kendisi henüz okuma bilmediğinden Mauro'ya orada ne yazdığını sormuştu.

"Karina."

"Ablam gibi mi?"

Mauro öyle olduğunu söylemiş ve Talia'nın merakının kırgınlığa dönüşmesini izlemişti. Talia dile getirmemişti ama Mauro, kızının neden orada yalnızca Karina'nın adının yazılı olduğunu merak ettiğini anlamıştı. Dövmeye harcayacak parasının olmadığını açıklayamazdı. Karina'nın adının dövmesini, doğumundan hemen sonraki mutluluktan uçma döneminde anlık bir hevesle yaptırmıştı. Hemen köşedeki dövme dükkânına koşturmuş ve koluna kızının ve annesinin adını işletmişti. Eve gelip Elena'ya gösterişini hatırlıyordu. Cildi kıpkırmızı ve kanlıydı, üzeri merhem ve temiz bir streçle kaplanmıştı. Elena, kolunu tutup dudaklarına götürmüş ve bebeğin ismini öpmüştü. Sonraki yıl, üçü birden Birleşik Devletler'deyken Elena, sanki bir tür vaatte bulunuyorlarmış gibi parmağıyla aynı çizgilerin üzerinden geçecekti.

Artık Talia, babası her akşam işten eve geldiğinde babasının kokulu losyonlarla ovduğu –yıllardır aralarında bir ritüel olmuştu bu– nasırlı ellerinin yukarısına baktığında ablasının isminin hemen üstünde abisinin, Nando'nun isminin hemen üzerinde de kendi isminin işlemeli bir yazıyla yazıldığını görecekti.

Mauro'nun, taşrada çalıştığı yıllarda, ardından da Ciudad Bolívar ve Birleşik Devletler'de çalıştığı dönemde oluşan yara izleri dışında bomboş olan diğer kolunda, bileğindeki damarların hemen üzerindeki incecik deride, çok uzun zaman önce orada olması gereken bir isim vardı. Elena. Ama Talia'dan bunu annesine söylememesini isteyecekti. Günün birinde ona kendi gösterebilmeyi umuyordu.

Talia duygusal bir kız değildi. Dünyanın hâlâ genç ve çevik olarak görebileceği ama kızına göre melankolik bir ihtiyar olan Mauro'ya benzemiyordu. Talia babasının bu hareketinin fazla duygusal ve önemsiz olduğunu düşünebilir, o uçağa bindikten sonra babasının elinde ailesinin kollarına kazınmış isimlerinden başka pek bir şeyi kalmayacağını anlamayabilirdi.

Daire küçük olsa bile Mauro'nun tek başına yaşaması için fazla büyüktü. Kızının boş odasının, Talia'nın duvarlara yapıştırdığı o gringo şarkıcı ve gruplara ait posterlerin görüntüsü canını yakacaktı. Kendi sessizliğine gömülecekti, ki Talia'nın hapsedildiği dönemde bunu deneyimleme şansı olmuştu. Üstelik kızı Kuzey Amerika'ya gittikten sonra onu bekleyen sonu gelmez yalnızlığı düşünmek, Mauro'nun katlanabileceğinden daha ağırdı. Bazı geceler sokaklarda uyurken tattığı kaosu bile özlüyordu çünkü bu kaos, ki Mauro bunu sonradan fark ediyordu, onu zihnindeki yankılardan uzaklaştırıyordu. Hemen hemen her akşam toplantılarına katıldı ve bu toplantıların Talia'nın gidişinden sonra mahkûm olacağı yabanilikte onu eski günahlarından korumaya yetmesini umdu.

YİRMİ DÖRT

Çocukken Sandy Hill'deki evde hemen hemen herkesin boş günü olan pazar günlerinde Hook Dağı'nda piknik yapmak için konvoy halinde gittiğimiz Palisades'e gitmek benim fikrimdi. Bizim evde sadece benim ehliyetim vardı ve annemin patronları pek kullanmadıkları Jeep'lerini almamı sorun etmiyorlardı. Ayrıca bazen –sen bunu bilmiyorsun– sırf manzarayı, özellikle de güneşin yavaş yavaş batmaya başladığı o saatlerdeki fırıl fırıl dönen şeker gibi renkleri izlemek için tek başıma da oraya giderdim. O gün senle birlikte, dağın yamacındaki kayalıklara giden favori patikamızda yürümüş ve kirli Hudson'a dalmıştık. Çocukluğuma dönmüş, dünyanın ve zamanın sonu gelmiş gibi hissetmiştim.

O dağda ölen insanlar oluyordu: Genellikle işaretli yollardan çıkıp uçurumlardan kayan yürüyüşçüler, dağlık bölgeleri ve su yollarını fotoğraflarken düşenler, frizbilerini yakalamak için havaya sıçrayan köpekler. Nehrin karşısındaki Sing Sing'e doğru oturmuştuk. Çocukken oranın Amerika Kralı'nın kalesi olduğunu sanıyorduk ama sonra birileri bize oranın katilleri ve delileri kapattıkları bir hapishane olduğunu söylemişti. Babamın alıkonulup sınır dışı edilmesinin, ki o olayları pek hatırlamıyorum, aslında hapishanede belli bir zaman geçirdiği anlamına geldiğini henüz idrak edemediğim dönemlerdi. Belki de uzun ince bekçi kuleleri ve telden iskeleleri olan Sing Sing gibi bir hapishanede.

Annemiz bana babamın beni ne kadar sevdiğine dair hikâyeler anlatırdı. İlk erkek çocuğun, tek erkek evladın bir baba için nasıl da özel olması gerektiğinden ve ben doğmadan önce ona

annesinin memleketindeki eski hükümdarın bakire kızının güneşten hamile kaldığına ve bir zümrüt doğurduğuna, kadının onu bir erkeğe dönüşüp güneşin oğlu Goranchacha adlı savaşçı bir kral olana kadar koruyup kolladığına dair bir hikâye anlattığından bahsederdi. Ama videolu görüşmelerde babamızı gördüğümde onu uzaktan bir akraba olarak düşünmekten alamazdım kendimi. Zoraki gelse de önemsemem gerektiğini bildiğim biri. Senin için farklı olduğunu biliyorum, Karina. Senin umurumda-bile-değil bakışın kusursuz, ama babamızla konuşmalarından sonra telefonu kapatır kapatmaz nasıl odana koşup yastığa sarılarak ağladığını duvarların ardından duyabiliyorum. Sonra sessizleşiyorsun ve o zaman yazmaya başladığını anlıyorum.

Kütüphanede olmadığında ya da eve getirdiğin kitaplara gömülmediğinde genelde yazmakla meşgul oluyorsun. İngilizce yazıyorsun ve her ne kadar annem İspanyolca yazamıyor olman bir trajediymiş gibi davransa da ben onun yazdıklarını okuyabileceğinden endişe duymamak için böyle yaptığını biliyorum. Muhtemelen benim de burnumu sokacak kadar önemsemediğimi düşünüyorsun. Bir keresinde sana defterlerine ne yazdığını sorduğumda bana hükümetin sana geçerli belgelerin olmadığını söylediğini, o yüzden de kendi belgelerini yazdığını söylemiştin. İşler nihayet yoluna girip de senin gibi insanların ortaya çıkabileceği kadar güvenli olduğunda senin bunca zamandır söylemek için beklediğin her şeyi dinlemek zorunda kalacaklar.

Ben annemi hep tek başına gördüm. Durumun farklı olduğu dönemler olduğunu biliyorum ama annemizle babamızı bir arada hatırlayamıyorum. Âşık yüzlerini bilmiyorum. Onların, kavga ettiklerini ya da diğer herkesin ailesi gibi başka insanları sevmeye karar verip birbirlerinden nefret etmeye başladıklarını görecek kadar uzun süre çift olduklarına tanık olmadım.

Nasıllardı? Hayat şartları ve hamilelik yüzünden bir araya gelmiş o çiftlerden miydiler yoksa herkesin hayalini kurduğu,

insanın ancak gençken yaşayabileceği ve ömür boyu sürmesini isteyeceği, ellerinden kayıp gitmemesini ya da yeni doğmuş bir kuşu dokunarak öldürür gibi kazara öldürmekten çekindiği bir aşk mı yaşamışlardı?

Annemizle babamızın yalnızca dijital ekranlardan birbirleriyle konuşurkenki yüzlerini biliyorum. İş ortaklarıymış da bir zaman birlikte üç çocuk yapacak kadar beraber yatmamışlar gibi tuhaf bir kibarlık takınırlardı. Her zaman aynıydı. Annem o konuşmaların sonunda yolunu kaybetmiş ve biraz da canı yanıyormuş gibi görünürdü. Telefonu kapamadan önce bize sadece dudaklarını kıpırdatarak babanıza onu sevdiğinizi söyleyin derdi. İngilizce olarak seni seviyoruz derdik. O da *los adoro*[1] diye yanıtlardı.

Hatırlıyorum da bir keresinde annemize babamız ailemizi bu ülkede bıraktıktan sonra neden hiç erkek arkadaşı olmadığını sormuştun. Neden sadık kalmaya uğraşıyorsun ki, demiştin, eminim o da Kolombiya'da keşiş gibi yaşamıyordur.

Sözlerinin onun canını yaktığı açıktı. Sana kaba saba bir gringa gibi, sitcomlardaki şu dayak isteyen şımarık veletlerden biri gibi konuşmayı kesmeni söyleyecek sandım ama sadece iç geçirdi ve, neden bahsettiğini bilmiyorsun, *corazón*[2], dedi.

Umarım Talia geldiğinde bize babamızı anlatır. Annemizin hikâyeleri ya on beş yıl öncesinden kalma ya da ölmeden önce annesinden onun Bogotá'daki yaşamına dair duyduğu birkaç şeyden ibaret. Bir de babamızın telefonda anlattıkları var ki onlar da pek fazla değil. Tek isteğinin bu ülkede oy kullanabilmek olduğunu söylüyorsun ve bana da on sekiz yaşına gelir gelmez kaydımı yaptıracağım ve böylece her seçimde annemle senin hiç yapamadığını yaparak oy kullanacağım konusunda yemin ettirdin. Ama daha da çok istediğin şeyin, babamızın yanımızda olması, bütün o aptal aile fotoğraflarımızda yer alması olduğunu biliyorum. Onu da

1 (İsp.) Sizi seviyorum. (ç.n.)
2 (İsp.) Canım. (ç.n.)

annemizi tanıdığımız kadar iyi tanıyabilmemizi. Annemizin kahvenin sıcaklığını diline değdirmeden anlayabilmek için kahvesini kaşıkla değil parmağıyla karıştırdığını, yağmuru görünce usulca ve uzunca iç çektiğini ya da soğuk günlerde her zaman kendisini Bogotá'da hissettiğini söylediğini bildiğimiz gibi, babamın alışkanlıklarını da öğrenmemizi. Sanırım söylemeye çalıştığım şu ki, Talia'nın yanımıza dönmesi babamızın bir parçası da geliyormuş gibi hissettiriyor.

***

Nehrin karşısını, Uykulu Kuytu tarafını işaret ettin. O topraklarda dolaşan hayaletlerden, suyun altındaki huzursuz ruhlardan, dağa gömülen ölülerden ve tarihe kurban edilenlerden bahsediyordun. Bir süredir hiç bu kadar çok konuştuğunu duymamıştım, o yüzden araya girmeden devam etmene izin verdim. Birkaç hafta içinde liseden mezun olacaktın. Sınıf ikincisiydin ama herkes aslında birinci olman gerektiğini, yöneticilerin mezuniyette kimin mezuniyet konuşmasını yapmasını istediklerini göz önünde bulundurarak diğer kızı seçtiklerini biliyordu. Annemize, şehrimizde vergiler bu kadar yüksekken okulun aynı zamanda bir hazırlık okulu sayıldığını, dolayısıyla diğer kız Ivy League yolundayken bölgedeki küçük üniversiteden bir ya da iki ders almayı planlayan bir öğrencinin mezuniyet konuşmacısı kabul edilemeyeceğini söyledin. Bütün yıl boyunca giriş sınavları ve üniversite turları hakkında konuşulup durmuştu. Son sınıflar spor takımlarına, aile geleneklerine, yaşamak istedikleri mevsimlere ve yaşam tarzlarına göre okullarını seçmişlerdi. Ama sen değil. Sen bunun bir parçası olamamıştın.

Semtteki dükkânların hiçbiri seni işe almadığından bebek bakıcılığı yapıp köpek gezdirerek para kazanıyorsun. Şartları yerine getirdiğin halde DACA'ya başvurmaya çok korkmuştun. Bunun

çalışma izni ve iki yıllık yarı belgeli varoluş karşılığında yerini belirlemek için başka bir tuzak olduğunu söylemiştin. Belki de haklıydın, çünkü hükümet o programı dondurduğundan beri herkesin nerede olduğunu biliyor ve bu bilgiyle istediğini yapabilir. Annem senin bir restoranda yasa dışı çalışmanı yasakladığından beri derslerini karşılayabilmek için para kazanmanın yollarını aradığını biliyorum. Ama bilgisayarında, video kamerası kızları arayan reklamlarla dolu bir siteyi açık halde bulmayı da beklemiyordum. *Tecrübe gerekmez. Yüzünü ve ücretli üyelere tüm çıplaklığını gösterme konusunda rahat hissetmeli. Stüdyoda ya da kendi evinizin konforunda çalışın.* Yemekten sonra annemiz Lance'i yatırmak için ana eve döndüğünde sana o saçma sapan zırvalara neden baktığını sormuştum.

Sadece araştırıyorum. Benim gibi biri için ne gibi iş imkânları olduğunu görmek istiyorum, demiştin sanki çok normal bir şeymiş gibi. Sanki seni burs ya da finansal yardım fonlarını ararken yakalamışım gibi.

Seni, tıpkı geçen yaz alışveriş merkezinde orduya adam toplamak için dolaşan o görevlilerle konuşmaya başladığımda bana annemizin üzüntüden komaya gireceğini ve beni bu dünyaya öldürmem ya da öldürülmem için getirmediğini, o insanların beni yem olarak kullanacağını ve tamamen harcanabilir olduğumu söyleyerek azarladığın gibi azarlamak istiyordum. Hükümet bunu biliyordu, hepiniz biliyordunuz, anlamayan yalnızca bendim. Sen yetenekli bir sanatçısın, demiştin bana. Sanat okuluna gitmen gerek, yeteneğini kullanman ve kendini geliştirmen, adam öldürmeyi öğrenerek yeteneğini heba etmemen gerek, demiştin. Sana inandığımdan emin değildim. Hâlâ da emin değilim. Ama tartışmamıştım, çünkü kütüphaneyi ikinci ev haline getiren, üniversiteye gidemiyorsan oradaki bütün kitapları okuyabileceğini, bu ülkenin anlatılarını ve mitlerini ezberleyebileceğini, en eğitimli insanların bile öğrenmedikleri ya da unuttukları tarihi,

arkalarında bıraktıkları hayattan daha iyi bir hayat aramak için buraya gelen ve daha bebekken getirilen insanlarla ilgili yazılan, silinen ve yeniden yazılan kanunları öğreneceğini söyleyen sendin. Böylece kimsenin sana, durumun ne kadar belirsiz olursa olsun, bir hastalıkmış gibi bahsettikleri belgesiz olmayla ilgili hiçbir şey bilmediğini söyleyemeyeceğini iddia ediyordun.

Bunca yıldır hükümete karşı bu kadar dikkatliyiz ve sen, kendini öylece teslim etmeye hazırsın, demiştin bana. Tartışmayı kazandığını düşünmene izin vermiştim ama aslında hiçbir yere gitmek istemiyordum. Burada kalmaya ikna edilmek istiyordum.

YİRMİ BEŞ

Kardeşimle Palisades'teyken kargaların nehir havzasında toplandığını fark ettim. Bir yerlerde kargaların genellikle nehir ağızlarında durmadıklarını ve daha ziyade iç kısımları tercih ettiklerini okumuştum. İnsanlar hayvanların hayatta kalmalarını garantileyen mucizevi göç içgüdülerine hayret ederler. Hipopotamlar, zebralar ve aslanlar, Kolombiya'ya uyuşturucu baronlarının özel hayvan koleksiyonları için getirilmiş, tutuklamalar ve suçluların iadeleri başladıktan sonra da terk edilmişlerdi. Bazı hayvanlar açlıktan ölmüş, bazıları barınaklara alınmış, bazıları da serbest kalıp tepelerde ve vadilerde çoğalmanın yollarını bulmuştu. Genetik hafızalarında yer almayan bir bölgeye adapte olup yaşamlarını sürdürmüşlerdi. Tabii eğer babamızın uzun zaman önce annemize anlattığı gibi ilk varlıkların bu dünyanın her noktasını gezip dünyanın her yerinin tüm yaratıkların evi olduğunu iddia etmesine inanmıyorsanız.

Yakın zamanda Amazon ormanında üç çocuğuyla birlikte neredeyse kırk gün boyunca kaybolan Kolombiyalı bir kadının haberlere yansıyan hikâyesi annemizi çok etkilemişti. Buldukları meyveler çoktan hayvanlar tarafından yendiğinden tohum ve solucan bulmak için toprağı kazmışlardı. Gündüzleri maymunlar onlara bok fırlatıyordu. Geceleri dalları ve yaprakları üstlerine örtüyorlardı ama yağmur yine de onları sırılsıklam ediyor, kimi zaman su boyunlarına dek yükseliyor ve böcekler kulaklarına, burunlarına ve gözlerine doluşuyordu. Farklı farklı hayvanlar –baykuşlar, armadillolar, yılanlar, hatta belki tapirler yahut adını bile

bilmediği hayvanlar– yanlarına yaklaştığında kadın çocuklarını sımsıkı tutuyordu. Geceleri kapkaranlık ormanda hiçbir şeyden emin olamazdı. Bir keresinde inkâr edilemeyecek bir jaguar çığlığı duymuş ve sonlarının geldiğini düşünmüştü. Kokularının izini sürmemesi için dua etmiş, bir daha çığlığını duymamıştı. Melez çocuklara düşkün olduğu söylenen orman cininin onları ayak izlerini geri takip ederek bile yollarını bulamayacak kadar kaybettirmek istediğine ve şimdi de onları koruduğuna inanıyordu. Ama çıplak ayaklarından ve açık yaralarından çekip attıkları, kanlarıyla beslenen kenelerden ve kurtçuklardan korumuyordu. Hikâyesini, yerli bir balıkçının onları nehir kenarında ayakta duramayacak kadar zayıf, ruh gibi, neredeyse en ufak bir dalgada devrileceklermiş gibi su içerken görmesinin ardından çocuklarıyla birlikte açlık, susuzluk ve parazit tedavisi gördükleri Putumayo'daki hastanede anlatmıştı. Annemiz en çok bu kadının yüzlerce gönüllü, polis ve ordu helikopterleri tarafından ormanın altı üstüne getirilerek aranıp bulunamadığına dair hiçbir fikri olmamasından, çocuklarının ve onun ormandan çıkmak için bir yol ararken çok uzun bir mesafe katederek Kolombiya Amazonları'ndan çıkıp Peru'ya ait topraklara girmiş olmalarından ve kurtarıldıklarında kocasının, ailesi ormanda kaybolduktan sonra intihar etmeyi planladığını itiraf etmesinden etkilenmişti.

Aylardır bölünmüş ailelerle ilgili başka haberler de görüyorduk. Güney sınırında çocuklar ailelerinden koparılıyordu. Bilhassa bu çocukları rüyamda gördüğümü, çığlıklarını, şartlı teslimin nihai sessizliğini duyduğumu, inançlarını kaybetmelerinin ve bilinmezliğin doğurduğu acıları hissettiğimi kimseye söylemedim. Uykumda ben de onlardan biriydim. Ailemiz buraya gelmek için çölleri ya da nehirleri aşmamıştı. Artık hiçbir geçerliliği kalmamış olan resmi belgelerle uçağa binerek gelmiştik. Hayatım, tıpkı erkek ve kız kardeşiminki gibi bir talihsizliğin sonucu, ailemizin acemi coğrafi deneyinin bir yan etkisiydi. Sık sık yanlış ülkede

yanlış bir hayat sürdüğümüzden endişeleniyorum. Kendimi yersiz yurtsuz hissetmem, tıpkı şu uyuşturucu baronlarının hayvanları gibi, bu tuhaf Kuzey Amerika tabiatına ya da onun haşin mevsimlerine ait biyolojik ya da atalardan kalma anılarım olmadığı için miydi? Bu dağlar ve nehirler benim değildi. Doğduğum yer mi bana ihanet etmişti yoksa hain olan ben miydim, henüz çözememiştim. Ya da aile sarkacımızın neden başka bir ulus değil de bilhassa bu ulusta durduğunu.

Aşağıdaki gelgit göletlerinin kayalıklarına bakarak uçurumlarda ve akıntıda yok olan hayatları düşündüm. Üzerinde oturduğum kayaya sımsıkı tutundum, gözlerimi kapadım, rüzgârın boynumu bir şal gibi sarışını hissettim ve kendimi aşağı atmanın nasıl bir his olacağını hayal ettim.

"Sence buraya geldiğinde işler nasıl olacak?" diye sordu kardeşim.

"Ona göz kulak olmamız gerekecek. Bazı şeyleri açıklamamız. Birbirimize alışmamız biraz zaman alabilir."

"Sence ne yapacağız?"

"Talia konusunda mı?"

"Her konuda."

Kardeşim yirmi birine bastığında annemizin durumunun düzenlenmesini talep edebilir. Başvurusunda onlara nerede olduğumuzu söylemek zorunda. Ve bu büyük bir risk. Başvuruyu reddedip annemi ve beni almaya gelebilirler. Sorusuyla kastettiği bu muydu emin değildim, ben de geleceğimizle ilgili her zaman söylediğim şeyi söyledim.

"Bilmiyorum."

Sonra kendime cevabını bilmediğim başka sorular sordum: Bu dağdan atlasam manşetlerde ne yazardı? *Belgesiz bir kız ölüme atladı.* İsmimi yazarlar mıydı? Hayatımı bir kayıp ya da heba olmuş bir yaşam olarak mı anlatırlardı? Düşüş beni öldürmezse birileri hayatta kalışımın hikâyesini yazmaya zahmet eder miydi?

Bir yerçekimi tersinmesiyle kurtulduğumu, filizlenen kanatlarımın beni buradan uzaklara, diğer göçmenlerle birlikte kendimi daha çok evde hissettiğim bir yer aramaya götürdüğünü hayal ettim.

YİRMİ ALTI

Elena'nın annesi çocukken ona sıradağların derinliklerinde yaşayan, çok yalnız olduğundan eş aramak için vadiye inen bir akbabanın hikâyesini anlatmıştı. Akbaba, bahçesinde keçilerine bakan bir kız görmüş ve ona karısı olmak isteyip istemediğini sormuş. Kız evini çok sevdiğini, oradan hiçbir zaman ayrılmak istemediğini ve bu nedenle de asla evlenemeyeceğini bildiğini ama bunu hiç umursamadığını, çünkü annesiyle babasını ardında bırakma düşüncesine katlanamadığını söylemiş. Akbaba onu anladığını, çünkü bir zamanlar, yuvasında onu yapayalnız bırakarak uçup gitmelerinden önce onun da çok sevdiği bir anne babası olduğunu söylemiş. Ertesi gün akbaba geri dönmüş ve kızdan bir kez daha karısı olmasını istemiş. Kız yine reddetmiş. Akbaba bu sefer çekip gideceğini söylemiş ama önce kızdan ona çok acı veren bir kaşıntıyı gidermesini rica etmiş. Kız omuzlarına uzanıp tüylerinin arasını kaşıyabilsin diye alçalmış ve kız hâlâ sırtındayken havalanarak dağlardaki mağarasına uçmuş. Oraya varınca kendi tüylerinden birkaçını yolmuş, kızı gelini yapmak için süslemiş. Evde kızın ailesi kaybolan kızları için ağlaşıp durmuş. Yakınlarda yaşayan yeşil bir papağan onların inlemelerini duymuş, yanlarına yaklaşmış ve şöyle demiş: "Eğer kızınızı eve getirmeyi başarabilirsem, ağaçlarınızdaki meyveleri yememe ve bahçenizde barınmama müsaade edeceğinize söz verir misiniz?" Aile kabul etmiş, böylece papağan kızı aramaya koyulmuş. Onu keskin bir zirvenin tepesinde akbabayla yaşarken bulmuş. O zamana kadar kızın kendi tüyleri çıkmış ve hayatta kalmayan yarı kuş yavrular

doğurmuş. Artık insan değil, farklı bir canlıymış. Akbaba uyurken papağan kızı ailesine geri götürmüş. Dönüşünden sonra kızın tüyleri dökülmüş ve çok geçmeden eskiden olduğu mutlu ve huzurlu kız olmuş yine. Akbaba öfkelenmiş ve onu aramaya gelmiş. Ama papağan, yaşamasına izin verilen bahçede bekliyormuş ve akbaba onu yemeye çalıştığında papağan tüm gücünü toplayıp akbabanın bedenini diğer uca doğru itmiş. Akbaba papağanı tekrar tekrar yemeye çalışmış ama papağan her seferinde diğer uca kaçmış. Sonunda akbaba papağanı gagası ve hilal biçimli pençeleriyle parçalamaya, etli parçalarını yutmaya karar vermiş ama akbabanın bedeninden geçen her lokma, daha küçük, parlak renkli kuşlara dönüşmüş. Böylece bölge kızıl papağanlardan insanların evlerinde kafeslerde tutmaktan hoşlandığı küçük, altın rengi muhabbet kuşlarına dek bir sürü papağan cinsiyle dolmuş.

***

Perla'nın evinde birlikte yaşarlarken Mauro bazen Elena'yı uyandırmamaya dikkat ederek yataktan çıkar ve çatıya sigara içmeye giderdi. Elena'nın hiç fark etmediğini zannederdi ama Elena her seferinde onun yatakta bıraktığı boşluğa uyanırdı. Takip ettiğinde onu damarlı dağ ışıklarının ardını izlerken bulurdu. Bazen onu uzaktan izler ve hâlâ yalnız olduğunu düşünmesine izin verirdi. İsmini söylediğinde Mauro onu anlaşılması güç bir ifadeyle karşılardı.

Bir gece Mauro yataktan kalktığında, Karina da yatağın hemen ucundaki beşikte uyurken, Elena yatakta hareketsiz kendi babasını düşündü. Perla'nın çerçevelerinden çıkardığı ve bir daha hiç açılmayan bir sandığa koyduğu fotoğraflar dışında hiç tanımadığı bir adam. Perla aynı sandıkta evin tapusunu, banka belgelerini ve kocasının yeni karısı olduğunu iddia eden bir kadından gelen mektubu da saklardı. Elena bir keresinde bu mektubu bir

dolapta bulmuştu ama annesine hiç bahsetmemişti. Kendi çocukları olduğunda, Elena bir annenin sır saklama hakkı olduğunu anlamıştı.

Mauro'nun düz ve aceleci ayak seslerini duydu. Her zamanki gibi onu ve bebeği uyandırmaktan kaçınan geceye özgü koreografisi değildi bu. Elena'nın yanına geldi ve onun uyanık olduğunu gördü. "Elena, onu gördüm. Gözlerimle. Gördüm!"

"Neyi gördün?" Aşağıdaki caddede bir araba kazasına ya da hırsızlığa falan tanık olduğunu söylemesini bekliyordu. İlk kez olan bir şey olmazdı bu. Hatta bir UFO görmüş de olabilirdi, çünkü haberlerde Nazca hattının yukarısında ateş topuna benzer kürelere rastlandığı söyleniyordu.

"Mahallemizin üzerinde uçan bir akbaba. Bizim eve geldiğinde rüzgâr onu hemen üzerimde tuttu ve..." Soluğu kesildi, yüzünü avuçlarının arasına aldı. Ellerini çektiğinde Elena, Mauro'nun gözlerinin yaşlarla parladığını gördü ve ondan kendisine de göstermesini istedi.

Birlikte çatıya koştular ama büyük kuş ortalıkta yoktu. Yıldızlar bile görünmüyordu. Yalnızca gökyüzüne dağılmış bulutlar vardı.

"Şehirde akbaba olmaz, Mauro."

"Ama ben gördüm. Bana inanman gerek."

Elena Mauro'nun akbaba gördüğü iddiasını daha inandırıcı kılacak mantıklı bir açıklama sunmak istedi, hayvanat bahçesinden kaçmış ya da Chingaza çölünün üzerinden geçen rotasından şaşmış olabileceğini söyledi. Mauro daha önce de akbabalardan bahsetmişti. Bir keresinde Elena'ya bir arkadaşıyla Ciudad Bolívar'a gittiğini ve oğlanların sarp kayaların üzerinde süzülen bir akbabaya ateş ettiğini ama kuşun kurşunlardan kaçtığını söylemişti. Elena, çocukken Bogotá'nın bir şehir değil de Caquetá'nın sulak alanlarındaki kadar sık bir orman, binaların tuğladan cepheleri ağaç kabukları ve polis sirenlerinin de maymunlarla kuşların

sesleri olduğunu hayal etmeyi sevmesine rağmen Mauro'nun hikâyesine inanmadı.

Okulda akbabaların kolaylıkla beslenebilecekleri ve tek bir kanat çırpışıyla kilometrelerce yol alabilecekleri açık tundraları tercih ettiklerini öğrenmişti. Sayıları azdı, çünkü özgürlüğün ve egemenliğin ulusal sembolü ve yeryüzünde uçan en büyük yaratık olmanın yanı sıra kutsal ve ölümsüz olduklarına, yukarı dünyanın koruyucuları olduklarına inanılırdı. Zehirlemeler ve kemiklerinin, tüylerinin ve organlarının iyileştirici özelliği bulunduğu söylendiği için peşlerine düşen avcılar nedeniyle nüfusları azalmıştı.

O gece Elena'nın şüpheci tavrını anlayan Mauro, akbabanın şehre dönmüş olduğuna inanmanın neden bu kadar zor olduğunu sordu. "İnsanlar işgal etmeden önce burası onun bölgesiydi ne de olsa. Belki de bize çaldıklarımızı hatırlatmaya gelmiştir."

Yıllar sonra, Mauro'nun sınır dışı edilmesine birkaç gün kalmışken, gözaltı merkezinden Elena'yı aramış ve akbabanın çatılarında, onun başında süzüldüğü geceyi hatırlayıp hatırlamadığını sormuştu. Elena hatırladığını söylemişti.

"Bir akbabanın yaşlandığında ya da hastalandığında, yahut eşi ölmüşse hiç olmadığı kadar yükseğe uçtuğunu ve hayatına son vermek için kendini gökyüzünden aşağı bıraktığını biliyor muydun?"

"Bilmiyordum."

Elena, akbabanın izini aradıktan sonra yatak odalarına döndüklerinde Karina'nın beşiğinin başında durup onun uyuyuşunu izlediklerini hatırladı. Anne babasının yokluğu onu uyandırmamıştı. Mauro o zaman en az bir insan kadar uzun yaşayabilen akbabaların hayatları boyunca tek bir eşe sadık kaldıklarını fısıldamıştı. Eşleriyle birlikte ulaşılması imkânsız uçurumlara yuva kurar, kuluçka görevlerini paylaşır, aileleri için yalnızca onların ulaşabileceği bir ev yaparlardı.

Arkadaşları Elena'ya bir çocuk ve ebeveyninin yıllarca ayrı kaldıktan sonra yeniden bir araya geldiklerinde aralarındaki mesafeyi ve zamanı aşmanın ikisinin de beklediğinden zor olabileceğini söylemişti. Kızının gelir gelmez onunla ya da ailesiyle hemen bağ kurması gibi gerçekçi olmayan beklentilere kapılmaması konusunda onu uyarmışlardı. Elena kendini muhtemel sonuçlara hazırlamaya çalıştı. Talia'nın ülkeye iniş yaptığında maruz kaldığı İngilizce seli, kararsız havalar ve şehrinden ve dağlardan bu kadar uzakta oluşu karşısında şaşkına dönebileceğini ve sonunda eve dönüş bileti için yalvarabileceğini düşünmüş, bu yüzden de ne olur ne olmaz diye biraz para ayırmıştı. Kızını kendine yaptığı gibi Kolombiya'ya dönme hakkından mahrum edemezdi. Mauro'nun kollarından ayrılmanın kızı için zor olacağını biliyor ve ayrı kaldıkları bunca yıldan sonra kızının babasını muhtemelen daha çok sevdiğini kabul ediyordu.

Çocuklarını, özellikle de kızlarını yerinden ettiği için kendini suçluyordu. İkisi de iki uluslu olan, her biri saksısı değiştirilmiş çiçekler gibi bir ülkede doğup başka bir ülkede büyüyen, yanlış habitatta yaşamaya zorlanan yaratıklar olan Karina ve Talia. O kış günü Delaware'de doğurduğu çocuğunun büyüyüşünü fotoğraflardan ve telefon görüşmelerinden takip etmişti. Her konuştuklarında sesi değişmiş geliyordu. Diğer çocukları İspanyolcayı büyük oranda unutmuşlardı ve Elena bazen onun yetiştirmediği ama onunla aynı evde büyüyen kızı Talia'nın onu en iyi anlayan kişi olduğunu düşünüyordu.

Karina ve Nando küçükken, o sıkış tıkış bodrumlarda yaşarlarken Elena'ya neden televizyondaki aileler gibi kendilerine ait bir evleri olmadığını sorarlardı. "Bizim bir evimiz var," derdi Elena onlara. "Sadece orada yaşamıyoruz çünkü çok uzakta."

"Ama neden?" diye sorarlardı tekrar tekrar.

"Çünkü burada yaşıyoruz," derdi, kendisinin bile kavrayamadığı şeyi kavrayabilmelerinin bir yolu olmasını dileyerek. Kalarak doğru kararı verip vermediğinden hiçbir zaman emin olamıyordu. Sonunda mevzubahis kazara yapılan bir göç bile olsa göçle ilgili konularda hiçbir seçeneğin diğerinden daha doğru olmadığını anladı. İnsan kendi yolunu çizerdi. Diğer seçenek de en az bir diğeri kadar yanlış ya da doğruydu.

Son zamanlarda telefonda konuştuklarında Mauro, Elena'ya yurt dışı haberlerinde Birleşik Devletler'in, Kolombiya'nın en berbat savaş günlerini aratmayan, hatta onlardan da beter sivil katliamlarıyla yanıp kavrulduğunu, sıradan Amerikan vatandaşlarının bütün gerillalardan ya da paramiliter savaşçılardan daha ağır silahlar kuşandıklarını gördüğünü söylüyordu. Şehir sularının zehirlendiğine, polislerin çocukları öldürüp cezasız kaldığına, toplulukların kendi bölgelerinde yaşanan deprem ve çamur kayması gibi berbat doğal felaketlerle baş başa bırakıldığına dair şehir efsanelerinin doğru olup olmadığını soruyordu. İnsanlar orada böyle şeyler olduğunu bile bile gringo diyarını nasıl olur da hâlâ vadedilmiş topraklar olarak görebilirlerdi?

Elena, kendi memleketini düşündüğünde herhangi bir tehlike hatırlamazdı pek. Özleme çoğu zaman yalanlar eşlik eder. Ama orada hiç incinmemesi ya da Birleşik Devletler'de olduğu gibi kimseden saklanmak zorunda olmaması değerliydi. Doğduğu yerde de tıpkı kuzeydeki gibi oraya has bir bağnazlık, eşitsizlik, terör, petrol sızıntısı, su kirliliği ve fakirlik vardı. Ama Amerika kıtasındaki her ulusun tarihinde gizli bir içsel şiddet mevcuttu. Sadece hepsi farklı maskeler giyiyor, farklı silahlar taşıyor ve kendilerini farklı hikâyelerle meşrulaştırıyorlardı. Mauro'ya ya da herhangi birine bu ülkenin bir diğerinden daha güvenli olduğuna dair garanti veremez, hatta daha çok avantaj ve fırsat sunduğunu da iddia edemezdi. En azından artık. Yalnızca Talia'yı on beş yıldır koruduğu bir sevgiyle karşılayabilirdi. Kızının ev diyebileceği

iki ülke vardı. Nereyi tercih edeceği onun kararıydı. Ve eğer gitmeye karar verirse, Elena kızına engel olmayacağına dair kendine söz vermişti.

Ailesinin kuzeyde yeniden bir araya geleceği düşüyle hayatta kalmıştı. Şimdi en küçük çocuğu da birkaç gün içinde gelecekken, yeni bir düş şekilleniyordu: Çocuklarıyla birlikte Kolombiya'ya dönmek, hem de muhtemelen yıllardır diledikleri gibi her birine özgürce seyahat etme, ülkeleri arasında sınır dışı edilme ya da sürülme korkusu yaşamadan gidip gelebilme hakkı verildiği gün. Mauro'nun orada, havaalanında, hepsini kanatları altına almaya hazır beklediğini görebiliyordu.

YİRMİ YEDİ

Savanın karşısında Talia'nın şehri belirdi. Rustik binaların, son yağmurlarla parlayan şarapnel rengi bulvarların beklenmedik uyumu. Talia, Aguja'nın arkasından, dudaklarını onun kulaklarına yaklaştırarak yolu tarif etti. İnşaat ruhsatları asılmış ve önüne set çekilmiş eski evi geçtiler. Yakında yıkım olduğuna dair bir duyuru. Talia, Agujo'yu Mauro'yla yaşadıkları yere, üçüncü katta güveçlerini komşularıyla paylaşan dulun karşısındaki daireye götürdü. Aguja motorunu kaldırımın kenarına park etti. Talia'nın anahtarı olmadığından binanın zilini çaldı ama cevap veren olmadı. Babasının işten eve dönmesini ve bu arada kimsenin onu tanımamasını ummaktan başka yapabileceği bir şey yoktu.

Birkaç sokak ötedeki bir parka gittiler. Yakınlardaki bir bankta oturan yaşlı bir çift ayaklarının dibindeki güvercinleri kırıntılarla besliyordu. Meydanın karşısında genç bir kadın bebek arabasında çocuğunu gezdiriyordu. Talia bu insanların hiçbirini tanımıyordu ama bir şekilde o ahşap banka, ayağının altındaki zemine güçlü bir bağ hissediyordu. Yaşamında bir eksiklik olduğu hissi onu buraya kadar getirmişti ama şimdi de Bogotá dışında bir yerde yaşamaması gerekiyor olabilir mi diye düşünüyordu.

"Başkentimizi ilk kez sayende görüyorum," dedi Aguja.

"Eee, ne düşünüyorsun peki?"

"Bu trafik ve kirliliği görünce neden ayrılmak istediğini daha iyi anlıyorum."

"Burasıyla ilgili beni rahatsız edenler hiçbir zaman bunlar olmadı aslında."

Akşam çökerken yeniden apartmana döndüler, oturma odasının penceresinde ateş gibi parlak bir ışık yanıyordu. Zili tekrar çaldı ve bu kez interkomdan anında babasının sesi duyuldu. *Papá* demesi yetti. Kapı anında açıldı ve Mauro kızını göğsüne sımsıkı bastırdı. Ondan sırf yüzüne dokunabilmek, omzundan tutup gözlerinin içine bakmak ve güvende olduğundan, aynı olduğundan, o bildiği çocuk olduğundan emin olmak için uzaklaşıyordu. Talia onu tüm gücüyle kucaklamaya çalışırken ne kadar zayıf düştüğünü, tükendiğini, aç olduğunu fark etti. Babasından uzaklaşıp onu Aguja'yla tanıştırdı. Babası endişeli görünüyordu ama kızının işaretini anladı, Aguja'nın elini sıktı, kızına yardım ettiği için teşekkür etti ve onu içeri davet etti. Aguja, Talia ve Mauro'nun birlikte geçirecekleri zamanın kısıtlı olduğunu bildiğini söyledi. Zamanlarını almak istemiyordu. Hem Barichara'ya dönmesi gerekiyordu.

Talia ona söz verdiği ödemeyi yapmıştı zaten ama babası da minnet duyduğundan cüzdanını çıkardı ve içindeki tüm nakit parayı yolculuk için benzin ve yiyecek alması için Aguja'ya uzattı. Talia, Aguja'yla motosikletine kadar yürümek için Mauro'nun yanından ayrıldı. Aguja motoruna bindi. Talia arkasına atlama dürtüsüne direndi. Boynundaki ipe dokunarak onu eve getirdiği için Aguja'ya teşekkür etti.

"Kendini yeniden Barichara'da bulursan beni ara." Aguja tokalaşmak için elini uzattı ama Talia bir adım atıp onun sert, tıraşsız, terden yapış yapış yanağını öptü. Kokusunu hiç unutmayacaktı. "İyi olacaksın, niña. Bu dağ yollarını aşmak gibi. Dikiz aynasına bakıp durursan önünde ne olduğunu göremezsin."

***

Bu duyguyu ilk kez tadıyordu. Başka bir şeyin başlangıcı olduğunu bildiği bir sona gelmişti. Evde babasıyla son gecesi. Gerçekten

onların olan tek ev. Annesine miras kalan büyükannesinin evi değil. Mauro'nun kiraladığı iki küçük yatak odası, bir oturma odası ve küçük bir masanın sığacağı büyüklükte bir mutfağı olan bir daireydi burası. Burada hemen hemen bir yıl yaşamışlardı ama yine de bir uyumsuzluk hissediyorlardı, daha yerleşmeden sığamadıkları, en azından bu geceye kadar hiçbir hatıranın olmadığı bir yerdi. Oysa şimdi aniden Talia'ya ihtiyaç duyduğu tek ev burasıymış gibi geliyordu.

Mauro kızına basit yemeklerinden birini pişirdi. Ocağın sıcaklığı dairenin her köşesine yayıldı. Talia duş alıp günlerin kirinden arındı, temiz kıyafetlerle yatağına oturdu, babasının hazırladığı valiz kapının yanında duruyordu. Bu geceye ulaşabilmek için uyuduğu yerleri düşündü, ıslahevini hatırladı, babası rahibelerin onun yanına dönüp dönmediğini öğrenmek için birçok kez aradığını söylemişti. Eve dönüşünü ikisi de sır olarak saklamalıydılar. Mauro kaçışının detaylarını sormamıştı. Yaptığı şeyleri, söylediği yalanları, ne çaldığını bilmeyecekti. Bunlar, Talia'nın uçak onların dağlarını aşıp da okyanusu geçer geçmez aşağıya atmayı umduğu anılardı.

Yemek yerlerken Talia babasını, bu hem genç hem de yaşlı görünen adamı izledi. Talia'nın yokluğunda zayıflamıştı. Tenindeki çukurlar kararmıştı. Talia gittikten sonra Mauro yaşlanmaya ve değişmeye devam edecekti. Talia onu şimdiki haliyle ezberine kazımak istiyordu.

Babası, kızının gitmesinden önceki bu son gecelerinde morallerinin bozulmasına izin vermeyecekti. Müziği açtı ve Talia'yı kanepeden kaldırıp Perla'nın evinde yaşamaya başladığı ilk günlerde, bedeni ritim içgüdüsünü keşfedene dek onun küçük ayaklarını kendi ayaklarının üzerinde taşıyarak öğrettiği gibi dans ettirdi.

Talia çok yorgundu ama uyumak istemiyordu, şehrin ışıklarına veda etmek için Perla'nın evinin çatısına çıkmak istiyordu. Bu yeni dairede ne gün doğumunu ne de gün batımını görebiliyorlardı. Küçük pencerelerinden yalnızca sokak görünüyordu.

Talia uyandığında hava hâlâ karanlıktı. Babasının odasına gitti, onun battaniyenin üzerinde, elleri sanki kendi cenazesindeymiş gibi kalbinin üzerinde birleşmiş halde uyuduğunu gördü. Onu uyandırmak istedi, böylece babası ona bir kez daha gecenin koruyucusu Chía'nın hikâyesini anlatabilirdi. Ülkesinden çok uzaklarda olsa bile tanrıça onu hâlâ gözler mi diye sormak istiyordu ama bunun yerine babasının uyumasına izin verdi.

YİRMİ SEKİZ

Vedalarla dolu havaalanı terminalindeki ebeveyn ve çocuklardan yalnızca biriydiler. Suikastçılar gibi sakince, Talia'nın tutuklanmasına dair korkularını belli etmemeye çalışarak girdiler içeri. Polis devriye geziyordu. Çalışan köpekler bagajları kokladı. Talia televizyon programlarından her yerde gizli kameralar olduğunu biliyordu. Bankoya yaklaştılar. Sıra ona geldiğinde Talia mavi pasaportunu uzattı. On beş yaşında olduğundan kendi başına seyahat edebilecek reşit olmayanlar kategorisindeydi. Havayolu görevlisi gözlüklerinin üzerinden Mauro'ya baktı ve ilişkilerinin ne olduğunu sordu.

"Babasıyım." Kadın soyadlarını karşılaştırabilsin diye kendi kimliğini uzattı.

"Oraya vardığında havaalanında seni kim karşılayacak?" diye sordu kadın Talia'ya.

"Annem."

El çantasında babasının bankadan çektiği parayla dolu bir zarf vardı. Havayolu görevlisi pasaport resmini inceleyip ardından barkodu okuturken kalbi titredi. Talia, polisin etrafını sardığı ve onu kelepçelerle götürdükleri bir sahne yazabilecek kadar çok film izlemişti. Ama öyle bir şey olmadı. Kadın Talia'nın arasına biniş kartı yerleştirilmiş pasaportunu uzattı ve ona iyi yolculuklar diledi.

Talia rahatlamıştı ama rahatlaması sadece geçiciydi. Çünkü daha gümrükten ve güvenlikten geçmesi gerekiyordu. Bebekken buraya gelişinden beri ilk kez uçağa binecekti. Cesaretsiz

hissediyordu kendini. Havaalanına gelirken takside yol boyu babasının aralarındaki vinil döşemenin üzerinde duran elini tutarak korumaya çalıştığı sakinlik uçup gitmişti. Mauro bunu hissetmiş olmalıydı çünkü onu koridordaki bir köşeye doğru götürüp ona sarılarak güvende olduğunu, kimsenin onu alıp götürmeyeceğini fısıldadı. O uçağa binecek ve birkaç saat içinde annesinin kollarında olacaktı.

"Peki ya dönmek istersem?"

"Dönebilirsin. Senin iki evin var."

Vedalar her zaman çok kısadır ya da belki de Talia Kolombiya'ya geldiğinden beri, hatıralar biriktirdikçe buradaki zamanının kısıtlı olduğunun farkındalığıyla buraya veda ediyordur.

"Ya annemi seni sevdiğim gibi sevemezsem?"

"Seveceksin. Seviyorsun. Anneni gördüğünde hatırlayacaksın."

"Peki abim ve ablam?"

"Onlar da senin bir parçan."

"Gitmek istemiyorum." Bu bilinmeyen bir yerden gelmişti ama o an her şeyden daha doğru geliyordu ona. "Senden ayırma beni."

Babası sessiz kaldı. Eğer kalırsa yetkililerin onun yakalayacağını ve dağdaki o okula ya da ona benzer başka bir yere göndereceklerini biliyordu. Üstelik cezasını çektikten sonra bile huzursuzluk hiç terk etmeyecekti onu. Ta ki başlangıç noktasına dönene kadar. Gidemezdi ama kalamazdı da.

Babasının gözleri kuruydu ama Talia, babası gözyaşı dökmeden ağlamayı öğrendiği için öyle olduğunu biliyordu. Bir baba ve kızın birbirlerini bir daha ne zaman ve nasıl göreceklerini bilmediği bir durumda söylenebilecek her şeyi söylediler.

Bu anın ve diğerinin arasında kaç yıl olacaktı?

Ayrı bir hayat onları nasıl değiştirecekti?

Talia daha o gün yaşlandığını hissetti. Artık on beş yaşında değildi de sanki bir on yıl daha yaşamıştı ve henüz nasıl olduğunu

bilmese de rüyalarına girecek olan, gelecekteki yalnızlığı sırasında avuçlarında kopmuş bir inci tanesi gibi koruyacağı sabahın bu sabah olacağını anlamıştı.

Gitmenin bileti uzatıp uçaktaki yerini bulmak kadar kolay olacağını düşünmekle ne büyük aptallık etmişti. Bu sabahın yasını bir ölünün yasını tutar gibi tutacağını bilmiyordu henüz.

Mauro, havaalanı kurallarının izin verdiği yere kadar onu izledi. Sıra ona gelip de pasaportunu gümrük memuruna uzatınca döndü ve babasının havaalanı tünelinin görülebilen son noktasındaki bir köşeden baktığını gördü. Onsuz devam etmek zorundaydı. Babası, uçağı bulutlara çıkana kadar havaalanında kalacağını söylemişti. Alıkonulursa diye telefonu bir dokunuşla babasını arayacak şekilde programlanmıştı. Muhtemel en kötü sonuca göre bütün hazırlıkları yapmışlardı ama her şey beklenenden hızlı gelişiyordu. Memur onu uğurladı. Güvenlik kontrol noktasında diğer insanlar çantalarının tek tek incelenmesi için kenara çekilirken Talia rahatlıkla geçti. Babası artık görüş alanında değildi ama Talia onun hâlâ yakınlarda olduğunu biliyordu.

Pencere kenarındaki koltuğunda şehir gözlerinin önüne seriliyor, suyun içinde tuz nasıl çözülürse öyle çözülüyordu. Çılgınca keskin sıradağları, bembeyaz olana kadar kabarık bulutlarla örtünen koyu yeşil vadileri görüyordu. Pilot Kolombiya hava sahasından ayrıldıklarını duyurduğunda birkaç sıra arkadaki bir adam ulusal marşı söylemeye başladı ama sadece acıdan iyiliğin doğduğuyla ilgili ilk kıtayı söyledi; savaşlar ve katliamlarla ilgili kısma geçmedi. Talia Karayipler'in mavi kıyılarının üzerinden geçerken uyuyakaldı. Uyandığında uçak başka bir gri şehrin üzerinde alçalırken titriyordu. Dağlar yoktu. Sadece beton ve çeliğin arasında dolanan obsidyen nehirlerle çevrili bir düzlük görünüyordu.

***

Bir önceki gece babasına havaalanında ailesiyle birbirlerini tanıyamamaktan korktuğunu söylemişti.

"Onları görür görmez tanıyacaksın. Onlar da seni tanıyacaklar."

Göçmen bölümünden geçip bagaj alım alanından çıktı, hiçbir şey sormadan sadece elindeki belgeleri alan başka bir memuru geçti ve birçoğu karton levhalar, balonlar, çiçek buketleri tutan heyecanlı yüzlerle dolu bir koridora doğru ilerledi.

Onun yüzünü daha önce yalnızca birkaç santimlik ekranlarda ve fotoğraflarda görmüşlerdi. "Beni nasıl tanıyacaklar?" diye sormuştu babasına.

Beni nasıl tanıyacaklar?

***

Aynı zamanda bir başlangıç da olan bu sonda, yüz hatlarının ve hareketlerin ötesinde bir tanınma söz konusuydu. Kardeşlerin hepsinden önce doğan, onu babasından tekrar annesine gönderen bir aşk.

Anne kızını kucakladı, ikisi de her şeyi bu kucaklaşmayla ifade etmek istiyorlardı. Annenin kolları, kızın kaburgasının etrafında sımsıkıydı. Talia'nın sandığından daha kısaydı. Kokusu –pudra, menekşe, bir şey daha– tanıdık ama yeniydi. Kadın bir şarkı söyler gibi *mi hija, mi hija*[1] diye mırıldanırken küpeleri kızının yanağına batıyordu.

Abisi ve ablası bedenleriyle onları perdeledi.

Annesinin işverenleri Talia'yı karşılamaları için onları büyük, şoförlü bir arabayla yollamışlardı. Araba havaalanının dışında

1 (İsp.) Kızım. (ç.n.)

onları bekliyordu. Ablası ve abisi arka koltukta İngilizce bir şeyler mırıldanıyorlardı. Annesi yanına oturdu, Talia'nın elini tuttu, yanağını öpmek için yüzüne uzandı. Talia, aynı zamanda ailesi olan yabancılarla dolu bir arabada olduğunu hatırlayınca kaskatı kesildi. Ona ertesi gün şehirdeki bazı arkadaşlarının onların da yıllarca yaşadığı mahalledeki evlerinde onun için bir parti vereceğini söylediler. Herkes onunla tanışmaya can atıyordu.

Dümdüz uzanan ve otoyollarla kaplı New Jersey'yi inceledi. Çok fazla şerit ve araba, düzensiz bina ve puslu bir ufuk vardı. Ekvatoryal bir ritmi ve yüksek dağları olan Kolombiya'dan çok farklıydı. Gözyaşlarına engel olmaya çalışsa da gözyaşları hızla aktı.

Annesi saçını okşadı. "Bir anda hepsi çok gelmiş olmalı," dedi. "Özür dilerim. Bilmem gerekirdi. Ağırdan alacağız. *Tranquila, mi amor. No llores.*[1]"

***

Büyük bir evin arkasında kalan daha küçük bir evde yaşıyorlardı. Ortada bir yüzme havuzu vardı. Araba araç yoluna park ederken pencereden bir çocuk bakıyordu. Talia'ya ablasıyla paylaşacağı, kaymaktaşı rengine boyanmış, o sabah ayrıldığı ev gibi tuğlalı bir binaya değil de gül çalılarına bakan odasını gösterdiler. Ne olduğunu bilmediği bir şeyi beklerken ve önünde sonsuz bir takvim uzanırken orada bir, onlarca, yüzlerce hatta binlerce gece nasıl uyuyacaktı? Neyi bekleyecekti? Yeni bir yolculuğu mu? Yeni bir ayrılığı mı? Artık yolculuğunun nerede başladığından ve nerede biteceğinden emin değildi.

1 (İsp.) Sakin ol, canım. Ağlamak yok. (ç.n.)

YİRMİ DOKUZ

Mauro neredeyse on iki saat boyunca, Talia'nın uçağı onların topraklarını terk edip o yabancı ülkeye indikten çok sonra bile havaalanında bekledi. Yeni evine varınca Talia onu aradı. "Burası çok güzel, Papá. Çok güzel," deyip dursa da sesi tereddüt doluydu. Babasının çoktan evlerine dönmüş olduğunu düşünüyordu ama babası hâlâ kızını bıraktığı kontrol noktasındaydı, ayrılmadan önceki son saniyelerini yaşayan diğer aileleri izliyordu. Talia'nın kalkışından sonraki ilk saatlerde onun alıkonulmadığını bilmenin tesellisine rağmen bir tür arıza ve hatta bomba tehdidi olacağından; uçağının gökyüzünde dönerek Talia'yı eve geri getirmesi için bir sebep çıkacağından endişelenmişti. Havayolu çalışanları ona uçağının güvenle Birleşik Devletler'e indiğini söyledikten sonra bile o plastik bankta oturup kızının ailesiyle eve gitmek yerine bir sonraki uçuşla ona dönmeye karar vereceğine dair yüz kızartıcı bir umutla beklemişti.

Ayrılığın kederinden doğan düşüncelerdi bunlar. Bu tür hayalleri iyi bilirdi. Annesi onu taşraya gönderdiğinde, kendini gözaltı merkezinde bulduğunda ve daha sonra Amerikalılar onu tek başına ülkesine gönderdiklerinde de bunlar aklından geçmişti. Kızı onu bırakıp gitmişti ama uykusunda hâlâ onu ziyaret ediyor, ondan gölle, Chiminigagua'yla, atalarla ilgili hikâyeler anlatmasını istiyor, onunla buluşmak için kuzeye gelirken onları da yanında getirmesi için yalvarıyordu.

Başlarda daha sık, her gün arıyordu. Bazen bir sabah bir de yatmadan önce günde iki kez. Yeni hayatıyla ilgili her şeyi

anlatıyor, annesi ve kardeşleriyle ilgili sevgiyle dedikodu yapıyordu. Annesinin ondan biraz çekindiğinden şüpheleniyordu. Tehlikeli olabileceğinden değil ama onu kırılgan, iki ulus arasında borç verilmiş yüzlerce yıllık bir müze eşyası gibi gördüğünden.

Abisinin ve ablasının onu kendini kalabalıktan ve onların en yüksek dağlarından bile daha yüksek olan binalar yüzünden boğulacakmış gibi hissettiği, metro titreşimlerinin ona evde, Chibchacum yükünü düzeltirken ayağının altında hissettiği sarsıntıları hatırlattığı Manhattan'a; bir tarla kadar geniş ve insanlarla, sigara izmaritleriyle dolu iri kumlarla, kopkoyu ve buz gibi Atlantik suyuyla dolu olan plaja götürdüklerinden bahsetmişti.

İngilizcesi gelişmiş, televizyon ve film diyaloglarının ötesine geçmişti. Ablası öğretmeni olmuştu ve her gece ona bir saat boyunca roman sayfalarını sesli okutuyordu. Hafta sonları ailesi onu iyi arkadaşlarının yaşadığı ve yetişkinlerin ona sanki altın kaplı bir zümrüt parçasıymış, özel, değerli ve sembolik bir şeymiş gibi davrandıkları başka bir semte götürüyordu. Babasına, onun henüz sıradan bir insan olduğunu, yalnızca zarar verme ve kaçma becerileriyle ayrıştığını anlayamadıklarından endişelendiğini söylemişti. Birileri suçunu, ıslahevinde geçirdiği zamanı öğrenecek ve annesine söyleyecek diye ödü kopuyordu.

Komik olan, diyordu, evdeyken söyleyecek çok şeyi olduğunu hissetmesine rağmen yeni ülkesindeki herkesin onun çok sessiz olduğunu söyleyip durmasıydı. Annesinin onu utangaç diye tanımladığını bile duymuştu. Aslında olduğu kişiyi babasıyla birlikte bıraktığından ve Birleşik Devletler'e, onunla aynı yüzü taşımasına rağmen başka birinin uçtuğundan şüpheleniyordu.

***

Talia'nın gidişinden birkaç hafta sonra Mauro polisten bir telefon aldı. Talia'nın ülkeyi terk ettiğini öğrenmişlerdi. Günü ve saati

biliyorlardı. Mauro kızını uğurlamaya hazırlanırken havaalanında birlikte olduklarını gösteren güvenlik kamerası kayıtlarını incelememiş olmaları için dua etti. Şok olmuş gibi davranmayı başardı, polis de buna inanmış gibiydi, zira uçak biletini alan Elena'ydı. Mauro'ya kızından haber alıp almadığını sordular. Almadığını söyledi. Elena'ya ulaşmanın bir yolunu bilip bilmediğini sordular ve Mauro yalana başvurarak yıllardır konuşmadıklarını söyledi. Bunun üzerine konuşma daha anlayışlı bir hal aldı.

"Bu kötü haberi size ben verdiğim için üzgünüm," dedi memur. "Kızınız ülkeden kaçıp annesinin yanına gittiğine göre ikisini de bir daha göremeyebilirsiniz."

***

Elena, gönderdiği Bakire heykeli, fotoğraflar ve onların arasına bir zarf içinde tıkıştırdığı mektup için teşekkür etmek üzere Mauro'yu aradı. Mauro onun daha fazlasını söylemesi için bekledi ama Elena sessiz kaldı. Sonra Talia'ya baktığı yıllar için teşekkür etti. Her gün onun nasıl bir genç kadın olduğunu daha iyi anladığını söyledi. Mesafeye ve ayrı geçen yıllara rağmen kendini kızını çok iyi tanıdığına bir şekilde ikna etmişti. Şimdi o çocuğun bir kurgudan ibaret olduğunu anlıyordu. Elena'nın tanımaya başladığı çocuk çok daha zeki, bir kırçiçeği kadar sevgi dolu ve özerkti.

Şimdi aralarında Talia yokken Mauro, Elena'yla onu bir arada tutan bağların yok olacağından endişeleniyordu. İçini bir telaş sardığını hissetti.

"Geri dönmenin bir yolunu bulacağım." Elena anladı mı ya da ona inandı mı, bilmiyordu. Sadece diğer tarafa gitmeyi başardığında onu bulabilmeyi umuyordu.

***

Daire toplanmıştı ve bir sonraki sakinleri için hazırdı. Onlar için önemli olan birkaç eşyanın konduğu kutular, Mauro'nun bir yıllık ödemesini önden yaptığı bir depoda duruyordu. Talia gittikten sonra Mauro aylarca araştırma yapmıştı. Sınır dışı edilişinin üzerinden yasal olarak yeniden giriş için başvurabileceği kadar zaman geçmişti. Evraklarıyla başvurmuştu ve ABD elçiliğinde randevusu onaylanmıştı, bu da ona geçmişteki suçlarının bağışlanabileceğine dair umut vermişti. O gün izin almış, en iyi kıyafetlerini giymiş, ailesinin fotoğraflarından ve Nando ile Talia'nın doğum belgelerinin kopyalarından oluşan bir dosya hazırlamıştı. Konsolosluk görevlisine ABD doğumlu iki çocuğu olduğunu ve sınır dışı edilmesinin annelerine azımsanmayacak bir yük bindirdiğini açıklamıştı. Nikaragua'dan benzer ailevi durumu olan, sınır dışı edilmiş bir babaya bir avukat grubunun yardımıyla istisnai bir işlem yapıldığını okumuştu. Ama Mauro'nun diğer tarafta onu bekleyen bir kefili yoktu ve şimdi Kolombiya'da onu dönmeye teşvik edecek kanıtlanabilir bir şeyi de kalmamıştı. Başvurusu reddedildi. Memur yeniden başvurabileceğini ya da Amerikalı çocukları ebeveyn vizesi için başvuru yapabilecek yaşa gelene dek bekleyebileceğini ama Mauro'nun sicilindeki tutuklulukların ona yeniden giriş izni verilmesini zora sokacağını söyledi.

Diğer potansiyel yolları düşündü. İlki Birleşik Devletler'e Kanada üzerinden girmekti ama iki ülkenin göçmenlik bilgilerini paylaştığını öğrenince onun üzerini çizdi. İkisi de Kolombiya'dan vize istemediği için Jamaika ya da Bahamalar'a uçabilirdi. Ya da tekneyle Darién Geçidi ve San Blas Adaları üzerinden Panama'ya geçip, yolun geri kalanını otobüs ve trenle gidebilirdi. Haritalardaki sınırlara baktıkça dışarıdan gelen insanların sanki Yaradılış bölünebilir ve sahiplenilebilirmiş gibi bu topraklarda sahiplik iddia edip ulusal sınırlar çizmesi gitgide daha saçma geliyordu ona.

En iyi ve en güvenilir yolun Meksika üzerinden olduğuna karar verdi. Talia'nın gidişinden beri her gece katıldığı toplantılarından

tanıdığı, sırf ardında bıraktığı karısını ve çocuğunu çok özlediği için Chihuahuan Çölü üzerinden Kolombiya'ya başarıyla dönmüş bir adam vardı. *Yolculuk bedensel olarak çok zor,* liye uyardı Mauro'yu adam. *Eğer o yoldan gideceksen, yola çıkmadan önceki birkaç gün dinlen. Hazır olduğunda kiliseye giden bir centilmen gibi giyin ve bin tespih duasına başla. Bitirdiğinde diğer tarafta olacaksın.*

Mauro para biriktirmek için aylarca yemeklerinden kıstı. Perla'nın evinden kalan ruana ve incik boncukları bit pazarında turistlere sattı ve her fırsatta işten ek vardiyalar aldı. Daireyi ev sahibine teslim etti. İki uçak bileti aldı. Biri Panama'ya, diğeri de oradan Meksika'ya. Çöl güzergâhını kullanan adam ona başkentten sınıra doğru ilerlemesi ve onca isim dururken Kolombiya ismi verilmiş bir kasabada beklemesi gerektiğini söylemişti. Oradaki bir tanıdık Mauro'nun sınırı geçmesine yardımcı olacaktı. Birleşik Devletler'e hiçbir teftiş ya da giriş ücreti olmadan yeniden girmek, ülkeden sonsuza dek men edilmesine neden olabilirdi.

Mauro, sırf ailesini bir kez daha görmek için bile olsa bu riski almaya değeceğine karar verdi.

***

Rutubetli bir sabah vakti, yeni hayatına gitmeden önce kızına sarıldığı havaalanındaydı. Kendi uçağına binmek için tek başına bekledi, bu kez özgür bir adamdı, ülkesine dönüşünde olduğu gibi bir mahkûm değil. Talia henüz geleceğini bilmiyordu. Planlarını paylaşmak istememiş, yolculuğunun yarıda kesilmesinden ve Bogotá'ya dönüp yolculuğa en baştan başlamak zorunda kalmaktan korkmuştu.

Ailesinin yaşadığı ülke dışında hiçbir yerde suçlu olarak görülmüyordu. Ulusal sınıra varana kadar güvende olacaktı ve sonra da şansının nereye kadar gideceğini görecekti. O zamana kadar

zihninde yeni bir resmi muhafaza etti: *Nochebuena*[1]. İlk kez bütün aile bir arada olacaktı. Ebeveynler üç çocukları için birlikte yemek hazırlarken önceden söyledikleri şarkıları söyleyecek, eskiden olduğu gibi dans edeceklerdi. Kalplerinde sevgiyle uyuyakalacaklardı. Ertesi sabah, aile albümlerinden yırtılıp atılmış yılları onaracakları binlerce sabahtan birinde, eksiklerin yerine koymak için yeni hikâyeler yaratacaklardı. Artık kaybolan zamanların acısı yok. Her yeni gün ve gelecek günler dışında hiçbir şeyin önemi yok.

1 (İsp.) Noel arifesi. (ç.n.)

OTUZ

Yaşamlarımızın hikâyesini yazmaya başladım çünkü bir kayıt bırakmak önemlidir. Kimse için olmasa da bizim için, çünkü herkesin yüzeyde görülenden daha gerçek bir gizli benliği vardır.

Eylülün ilk günlerinde bir gün, tam da yeni lisesine başlamasından önce kız kardeşimin bahçede, dere tümseğinin yanında annemizle oturduğunu gördüm. Birbirlerine dönük oturuşlarından, Talia'nın sık sık parmaklarının arasında tuttuğu çimen parçalarına odaklanarak etrafa bakınışından ve annemizin bakışının ondan hiç ayrılmayışından anladım; kardeşim, benimle çoktan paylaştığı şeyi, memlekette işlediği suçu, ıslah edilememenin eşiğindeki kızlar için bir hapishaneye gönderildiğini itiraf ediyordu. Ben ona bunu neden yaptığını anladığımı, hepimizin kırılma anları, pişmanlıkları olduğunu ve hatta bazen toplumun bize pişmanlık duymamız gerektiğini söylediği şeylerden de pişmanlık duymayabileceğimizi söylediğim halde o, sırrını bilirsek onu sevmeyeceğimizi düşündüğü için bu sırrı sonsuza dek saklamak istemişti. Ona, insanın adaleti suç sayılacak olsa da bir adaletsizliği düzeltmek için kendi adaletini yaratmak istemenin nasıl bir şey olduğunu anladığımı söyledim. İncinmenin ve başkaları adına incinmiş hissetmenin nasıl bir şey olduğunu biliyorum. Bunları en iyi İspanyolcamla söylemeye çalıştım ve anlayıp anlamadığını, bana inanıp inanmadığını sorduğumda inandığını söyledi.

Bütün konuşmayı izleme izni vermedim kendime. Erkek kardeşimin yüz çizimleri yaptığı oturma odamıza girdim ve annemizle kardeşim kulübeye dönene kadar onu izledim.

Ailemizin yeni bir döneme girdiğini söylemek istiyorum. Bu dönem, sadece yeniden bir araya gelmemizle değil, aynı zamanda annemizin kardeşimizin gelişinden birkaç gün evvel bana yıllar önce bir restoranda çalışırken onu işe alan patronunun ona yaptıklarını anlatmasıyla da başlayan bir dürüstlük dönemi. Belki de onun başına böyle bir şey geldiğini hissetmiştim çünkü anlattıklarına gözyaşlarıyla tepki vermedim. Sadece dinledim ve yüzü sanki yağmurda kalmış gibi sırılsıklam halde bitirdiğinde ona sarılıp onu koruyamayacak kadar küçük olduğum için üzgün olduğumu söyledim ama o da bana bunu tam da bu yüzden, beni benzer bir şey yaşamaktan, en çok da sessizlikten korumak için anlattığını söyledi. Zaman içinde erkek ve kız kardeşime ve babamıza da anlatacaktı.

O gece sevginin nasıl da kusurlarla, yetersizlik özürleriyle birlikte var olduğunu düşündüm. Tek şifa şefkatti. Kız kardeşim bana suçunu ve bu ülkeye yapacağı uçuşu yakalamak için dağdaki okulundan nasıl kaçtığını, eğer durumu öğrenirsek ya da uçuşu ertelememizi isterse onun bizimle birlikte yaşaması konusunda fikrimizi değiştireceğimizden korktuğunu, Santander, Boyacá ve Cundinamarca arasında nasıl otostopla yolculuk ettiğini, babamızın yanına varana kadar yabancıların yanında uyuduğunu ve o sabah havaalanına doğru yola çıkmadan önce Horacio'ya, yaktığı adama onun canını acıttığı için çok üzgün olduğunu, bağışlanmayı beklemese de ona iyi bir yaşam dilediğini söyleyen bir mektup yazıp babamızdan onun adına postalamasını istediğini ama Kolombiya'daki posta sisteminin hiç de güvenilir olmadığını ve üzerinde adamın bir zamanlar çalıştığı restoranın adresi yazılı olan zarfın adamın eline ulaşıp ulaşmadığından asla emin olamayacağını anlattığında bu konuyu tekrar düşündüm.

***

Artık babamızın bize kavuşmak üzere yolda olduğunu biliyorduk. Kendi ülkelerindeki tehlikelerden kaçmaya çalışan insanların, ayrı düşen ailelerin, birbirlerinden koparılıp gözaltı merkezlerine konan ebeveynlerin ve çocukların sayısının artması nedeniyle haberlerde sık sık duyduğumuz sınır kasabasına ulaşmıştı. Ama güvendeydi, annemle ve benimle birlikte bu ülkedeki ilk yolculuğuna başladığı yerin sadece birkaç saat uzağındaydı. Rahibelerin yönettiği ve dinlenmesine izin verdikleri bir göçmen barınağına ulaştığını haber vermek için aramıştı. Orada birisi onu gönüllü bir grupla iletişime sokmuş ve gönüllüler ona otobüslerin ve trenlerin çok riskli olduğunu söylemişlerdi. Sınırı geçebilmesi için kendi ağları üzerinden bir dizi araba yolculuğu ve güvenli evler ayarlıyorlardı. Bu ayarlanana kadar bekleyecektik. Annemiz o gecelerde pek uyumamıştı ve bazı akşamlar kız kardeşimle paylaştığım odadan çıkıp annemin yatağında oturarak bana tüm dualarımızın karşılık bulmasının korkutucu bir şey olduğunu anlatmasını dinlemiştim.

***

Onu annemin patronlarının kapısında bıraktılar. Uzaktan araç yolunda yürüdüğünü gördüm. Kardeşlerim okuldaydı ve annem de ana evdeydi. Ona doğru yürüdüm ama aramızdaki mesafeyi azaltan son adımlarım yavaş ve ağırdı. Adımı söyledi. Onu reddetmemden korktuğunu görebiliyordum. Yanına gittim ve ona sarıldım. Artık neredeyse onunla aynı boydayım ama sanki yine çocuktum ve kokusunu dün gibi hatırlıyordum; artık bir araç yolunda değil, yıllardır aklıma gelmeyen bir dairedeydik ve zaman hiç geçmemişti.

Onu ana eve götürdüm ve benim peşimden bizim dışımızda boş olan evde odadan odaya gezerken evin büyüklüğüne şaşırdığını, duvarların ve döşemelerin yumuşaklığını ve renksizliğini,

bütün halıları, tabloları ve dekoratif detayları incelediğini fark ettim. Anneme seslendim. Elinde çamaşır sepetiyle karşımıza çıktı. Onu görünce sepeti düşürdü, babam ona doğru koşup onu kucaklarken annemin yüzü gözyaşı dökmediği bir ağlayışla çarpılmıştı. Babamın gömleğinin kumaşına doğru yavru kedi gibi mırıltılar çıkardı. Onları hiç böyle görmemiştim; birbirlerine dokunduklarını ve hatta yüz yüze konuştuklarına dair hiçbir anım yoktu ama üzerimize samimi bir aşinalık çökmüştü. Ebeveynlerimle aramdan bir nehir akıntısının geçtiğini, yılankavi bir rüzgârın estiğini, bir şimşek çaktığını hissettim. Ne kadar süre böyle kalacaklarını bilmiyordum ama önemi de yoktu; bu an çoktan ölümsüzleşmişti.

***

Şimdilik daha büyük bir yer için para biriktirene kadar kulübede kalmaya devam ediyoruz. Size semtin adını söylemediğimi fark etmiş olabilirsiniz. Çünkü burada olduğumuz sürece savunmasızız. En azından kanunlarda ve uygulamalarda bir şeyler değişene ve insanlar bizim düşman olmadığımızı anlayana kadar. Ailemiz artık bir arada ama tek bir günüm eve döndüğümde annemi ya da babamı gözaltına alınmış bulabileceğim kaygısı yaşamadan geçmiyor. Ya da belki gözaltına alınan ben olurum.

Babamız, annemizin patronlarının bir arkadaşı için tamirat işleri yapıyor. Yeni işinde olmadığı zamanlarda tıpkı annemin ve kız kardeşimin yaptığı gibi, erkek kardeşimin de bana verdiği yazdığı sayfalarda yaptığı gibi bana kendi hikâyesini, burada anlatmaya çalıştığım şeyi, ailemizin nasıl bir araya geldiğini anlatıyor. Gerçi yeni hikâyeler anlatmaya devam ediyor, dolayısıyla yaşamlarımız hakkındaki kitaba zamanla yeni eklemeler gelecek.

Fakat bu, elinizde tuttuğunuz sayfaların bizimle ilgili her şeyi anlatacağı anlamına gelmiyor. Birbirimizle asla paylaşmayacağımız şeyler var, anlatılmamaya ya da dile getirilmemeye devam

edecek şeyler. Şahsi günlüğüme sakladığım şeyler, mesela aradığım türden bir aşkı, en azından başlangıcı annemle babamın birbirlerini ilk kez görüp yeni bir dünyaya seyahat edecek kadar birbirlerine güvendiklerinde hissettiklerini andıracak bir aşkı bulup bulamayacağım merakı. Bu sayfaların dışında kalan sayısız sevinç var. Ve sayısız acı. Anlatılan bir hayat, her zaman eksik kalacaktır.

Babamız geldikten kısa bir süre sonra eski mahallemizde bir partiye gittik ve onu bodrum günlerinden arkadaşlarımızla tanıştırdık. Cumbia çalınca babamız annemizi dansa kaldırdı ve sanki son on beş yıl yalnızca bir sonraki şarkıyı beklemek için ara verilen bir dansmış gibi, hiç ayrı düşmemişler gibi, ebeveynlerimizin birbirlerinin ritimlerine ayak uydurarak süzülüşlerini izledik. Ayrılığın ve altüst olmanın, insanın memleketinden ayrı düşmesinin hiç geçmeyen acısını yaşamaya yazgılı yıllarımızın başlangıç noktasını düşündüm. Çünkü şimdi yine bir aradayken hissettiğimiz bu belirgin acı ve bir şeyler eksikmiş hissi gitgide soluklaşıyor. Belki de ulus ya da vatandaşlık diye bir şey yoktur; belki sadece aile ve sevgi adına haritalara çizilmiş bölgeler, yani sınırsız bir ülke vardır.

TEŞEKKÜR

Deneyimlerinin kimi yönlerinin bu sayfalara yansıdığını gören ailelere: Sizler benim kahramanlarımsınız. Bu kitabı sizin için yazdım.

Her türden şiddetin kurbanlarına ve hayatta kalanlarına, yerinden edilenlere ve kaybolanlara: Sizleri kalbimde taşıyorum.

Olağanüstü temsilcim Ayesha Pande ve Pande Literary ekibine; daima ileriyi gören Lauren Wein'e; Amy Guay, Meredith Vilarello, Alexandra Primiani, Morgan Hoit, Jessica Chin, Alison Forner ve Avid Reader Press ve Simon & Schuster'daki herkese bu kitapla ilgili çalışmaları ve sıcak karşılamaları için teşekkür ederim.

John Simon Guggenheim Memorial Foundation'a araştırmalarıma ve bu romanı yazma sürecime olan cömert desteklerinden dolayı; Viet Thanh Nguyen ve *Ploughshares*'e kitap yayımlanmadan içinden bir pasaj yayımladıkları için; Miami Üniversitesi'ndeki meslektaşlarıma ve öğrencilerime, özellikle de M. Evelina Galang ve Chantel Acevedo'ya ve yol boyunca beni cesaretlendiren sevgili arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Birleşik Devletler'deki ve Kolombiya'daki aileme; Engel soyadlı en genç yazarlar olan yeğenlerime; bunca sevgi ve kahkaha için kocam John Henry'ye; sevgili eşlikçilerim S, G ve M'ye minnettarım.

Hepsinin ötesinde anneme ve babama sevgileri, hikâyeleri, ne olursa olsun birbirlerine tutundukları için teşekkür ederim.

New American Voices Kazananı

Dublin Literary Award Uzun Listesi

***New York Times* En Çok Satanlar**

***Washington Post* En Çok Satanlar**

Düşünmeden, belki de haklı olarak birine zarar verdikten sonra Talia, Kolombiya'daki ergen kızlara yönelik bir ıslahevine gönderilir. Ancak bir an önce oradan kaçıp Amerika uçağına yetişmek zorundadır. Eğer o uçuşu kaçırırsa, on iki yıldır ayrı kaldığı annesini ve kardeşlerini bir daha göremeyecektir.

Kendisi de bir göçmen olan Patricia Engel, bu romanda sınırların insanda yarattığı tahribatı, onuru ayaklar altına alan göçmen politikalarının bir aileyi nasıl darmaduman edebildiğini, sevginin şiddet karşısında nasıl çaresiz kalabileceğini anlatıyor. Hikâye boyunca Kolombiya'nın kültürel zenginlikleri ve And Dağları eteklerinde dolaşan mitler de bize eşlik ediyor.

2022'nin en iyi 10 romanından biri olarak gösterilen *Sınırsız Ülke*, Elif Nihan Akbaş'ın titiz tercümesi ile nihayet Türkçede.

holden

@holdenkitap

ISBN 978-625-99302-7

9 786259 993027